

შემოსავლების სამსახურის

ბრძანება N 21497

28/07/2020

საქონლის საბაჟო ღირებულების კონტროლის პროცედურული სახელმძღვანელოს დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს საბაჟო კოდექსის მე-12 მუხლის მე-4 ნაწილის, საქართველოს ფინანსთა
მინისტრის 2011 წლის 23 მაისის №303 ბრძანებით დამტკიცებული „საჯარო
სარამოთლის ოურიდიული პირის - შემოსავლების სამსახურის დებულების დამტკიცების
შესახებ“ მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ზ“ და „უ“ ქვეყუნქტების საფუძველზე

3 ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

- 1.დამტკიცდეს „საქონლის საბაჟო ღირებულების კონტროლის პროცედურული
სახელმძღვანელო“ თანდართული რედაქციით.
- 2.ამ ბრძანებით დამტკიცებული პროცედურული სახელმძღვანელო ამოქმედდეს 2021
წლის 1 იანვრიდან.
- 3.საგადასახადო და საბაჟო მეთოდოლოგიის დეპარტამენტმა და საბაჟო
დეპარტამენტმა უზრუნველყონ საბაჟო ღირებულების კონტროლის
განმახორციელებელი მებაჟე ოფიცირების გადამზადება 2021 წლის 1 იანვრამდე.
- 4.საინფორმაციო ტექნოლოგიების ცენტრმა და საგადასახადო და საბაჟო
მეთოდოლოგიის დეპარტამენტმა უზრუნველყონ გადასახადების ადმინისტრირების
საინფორმაციო სისტემაში, სახელმძღვანელოთი დადგენილი შეტყობინებების
ფორმების ასახვა 2021 წლის 1 იანვრამდე.

შემოსავლების სამსახურის უფროსი ლევან კაკავა

შემოსავლების სამსახური

საქონლის საბაჟო ღირებულების კონტროლის პროცედურული სახელმძღვანელო

სახელმძღვანელო შემუშავებულია სსიპ შემოსავლების სამსახურის საგადასახადო და
საბაჟო მეთოდოლოგიის დეპარტამენტის და საბაჟო დეპარტამენტის მიერ მსოფლიო
ბანკის ჯგუფის/საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის დაწმარებით
2020 წელი

ეს სახელმძღვანელო განსაზღვრავს საბაჟო ღირებულების კონტროლის
განხორციელების ფორმებს.

სახელმძღვანელო ძირითადად განვუთვნილია საბაჟო დეპარტამენტის გაფორმების
განყოფილებების და გაფორმების ეკონომიკური ზონის საქონლის გაფორმების

სამმართველოებს მებაჟუ თვიცრებისთვის, რომლებიც ახორციელებენ საბაჟო დეკლარაციებში მითითებული საქონლის საბაჟო ღირებულების სისწორის შემოწმებას და კონტროლს.

სახელმძღვანელო უზრუნველყოფს საბაჟო ღირებულების კონტროლის ეფექტურ, გამჭვირვალე და თანმიმდევრულ განხორციელებას.

სახელმძღვანელოში აღწერილი პროცედურები შემუშავებულია მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის (WTO) „ტარიფებისა და ვაჭრობის შესახებ“ 1994 წლის გენერალური შეთანხმების მე-7 მუხლის განხორციელების შესახებ“ შეთანხმების და საქართველოს საბაჟო კოდექსის 37 - 44 მუხლების განსაზღვრული საბაჟო ღირებულების საფუძველზე

შინაარსი

თავი 1: შესავალი

- 1.1 სახელმძღვანელოს წყობა
- 1.2 საბაჟო ღირებულების ზოგადი მიმოხილვა
- 1.3 ტერმინთა განმარტებები
- 1.3 ტერმინთა განმარტებები
- 1.5 საქონლის საბაჟო ღირებულების კონტროლისას განსახორციელებული პროცესის ძირითადი ეტაპებია

თავი 2: დეკლარაციის შემოწმება

- 2.1 დეკლარაციის შემოწმება საბაჟო ღირებულების კონტროლის მიზნებისთვის

თავი 3: გარიგების ფასის კონტროლი

- 3.1 გარიგების ფასის შემოწმება, იდენტური ან მსგავსი საქონლის ფასის შედარებით
- 3.2 გარიგების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მოპოვება
- 3.3 ინფორმაციის შეფასება
- 3.4 შეტყობინება გარიგების ფასის უარყოფის შესახებ

თავი 4: შეფასების სხვა მეთოდების გამოყენება

- 4.1 ზოგადი აღწერა
- 4.2 შეფასების მე-2 და მე-3 მეთოდის გამოყენება
- 4.3 შეფასების მე-4 მეთოდის გამოყენება
- 4.4 შეფასების მე -5 მეთოდის გამოყენება
- 4.5 შეფასების მე-6 მეთოდის გამოყენება

თავი 5: ზოგადი პროცესები

- 5.1 გარანტიით გაშვება
- 5.2 დეკლარაციის შემოწმების აქტის შედგენა და საბაჟო ფორმალობების დასრულება

ფორმები დანართები და ინსტრუქციები

ფორმა 01_ შეტყობინება დეკლარაციის შემოწმების დაწყების შესახებ

ფორმა 02_ დეკლარირებული მონაცემების შესაძლო უარყოფისა და დამატებითი ინფორმაციის მოთხოვნის თაობაზე

დანართი 01_ საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარი
დანართი 02_ დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის მოთხოვნა

ფორმა 02.1_დეკლარირებული ლირებულების უარყოფის შესახებ
დანართი 03_იდენტური და მსგავსი საქონლის გარიგების თასის კითხვარი.
დანართი 04_ერთეულის თასის მეთოდის კითხვარი
დანართი 05_შედგენილი ღირებულების კითხვარი

შედგენილი ლირებულების კითხვარი

ფორმა 03_დეკლარაციის შემოწმების აქტი

ინსტრუქცია 01_თასდაკლების შესწავლა

ინსტრუქცია 02_დამატებითი დოკუმენტები

ინსტრუქცია 03_შეფასების წესების გამოყენება კონკრეტულ შემთხვევებში

თავი 1: შესავალი

1.1 სახელმძღვანელოს წყობა

1. ეს სახელმძღვანელო შედგენილია საბაჟო ღირებულების კონტროლის განხორციელებისთვის იმ მიმდევრობით, რომლითაც ისინი უნდა შესრულდეს მებაჟე ოფიციალის მიერ:

- თავი 2 - დეკლარაციის შემოწმება
- თავი 3 - გარიგების თასის კონტროლი
- თავი 4 - შეფასების სხვა მეთოდების გამოყენება
- თავი 5- ზოგადი პროცედურები

2. **დანართი** - ამ სახელმძღვანელოს დანართი შეიცავს სტანდარტულ ფორმებს, რომლებიც შეიძლება გამოყენებული იქნეს მებაჟე ოფიციალის მიერ დეკლარანტთან კომუნიკაციაში.

დანართში ასევე მოცემულია **ინსტრუქციები**, რომლებიც მებაჟე ოფიციერს დაეხმარება შეფასებასთან დაკავშირებული კონკრეტული საკითხების გადაწყვეტაში.

3. სახელმძღვანელოს ძირითადი თავები დაყოფილია ქვეთავებად, რომლებიც განსაზღვრავს მებაჟე ოფიციალის მიერ საბაჟო ღირებულების კონტროლისას განსახორციელებელ ღონისძიებებს. თითოეული ასეთი ღონისძიებისთვის განსაზღვრულია:

- **მიზანი** – პროცესის მიზანი ან ამოცანა;
- **პროცესის დიაგრამა** – პროცესის ამსახველი ნახატი;
- **პასუხისმგებელი პირ(ებ)ი** – ღონისძიების განსახორციელებლად საჭირო პირები;
- **გამომწვევი მიზეზი** – მოვლენა, რომელიც განაპირობებს პროცესის დაწყებას;
- **დამუშავების ეტაპები** – მოქმედებები, რომლებიც მებაჟე ოფიციერმა უნდა განსახორციელოს ღონისძიებების თანმიმდევრობით განსახორციელებლად;
- **დამატებითი მოთხოვნები** – განსახორციელებელ ღონისძიებასთან დაკავშირებული დამატებითი გარემოებები;
- **შესაბამისი ფორმები და ინსტრუქციები** – შესაბამისი ფორმების და ინსტრუქციების ჩამონათვალი, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მებაჟე ოფიციალის მიერ საჭირო ღონისძიებების განსახორციელებლად (ეს ფორმები და ინსტრუქციები წარმოდგენილია დანართში).

1.2 საბაუო ღირებულების ზოგადი მიმოხილვა

1. საბაუო ღირებულების განსაზღვრის ძირითადი საფუძველია “გარიგების ფასი” (პირველი მეთოდი), რომელიც წარმოადგენს შემოტანილ საქონელზე (საექსპორტოდ გაყიდვისას) რეალურად გადახდილ ან გადასახდელ ფასს და რომელიც შეიძლება დაეჭვემდებაროს გარკვეულ კორექტირებას.
2. როცა საბაუო ღირებულების განსაზღვრა შეუძლებელია გარიგების ფასით, თანმიმდევრობით გამოიყენება შეფასების შემდეგი ხუთი მეთოდი, ამასთან უოველი შემდგომი მეთოდის გამოყენება ხორციელდება წინა მეთოდის დასაბუთებული უარყოფის საფუძველზე, ესენია:
  - ა) იდენტური საქონლის გარიგების ფასის მეთოდი (მეორე მეთოდი);
  - ბ) მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის მეთოდი (მესამე მეთოდი);
  - გ) საქონლის ერთეულის ფასის მეთოდი (მეოთხე მეთოდი);
  - დ) შედგენილი ღირებულების მეთოდი (მეხუთე მეთოდი);
  - ე) სარეზერვო მეთოდი (მეექვსე მეთოდი).
3. საბაუო კოდექსის 37-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად საქონლის საბაუო ღირებულებას განსაზღვრავს დეკლარანტი. საბაუო ორგანო აკონტროლებს დეკლარირებული ღირებულების სისწორეს და თუ არ ეთანხმება, მას თვითონ განსაზღვრავს.

1.3 ტერმინთა განმარტებები

ამ სახელმძღვანელოს მიზნებისთვის გამოყენებული ტერმინები და აბრევიატურები

დანიმარტინადობა და მომსახურება	ქვეით ჩამოთვლილი საქონელი და მომსახურება, რომლის მიწოდებაც ხდება მყიდველის მიერ უფასოდ ან შემცირებული ღირებულებით შემოტანილი საქონლის წარმოების პროცესში გამოსაყენებლად და საექსპორტოდ გასაყიდად, კერძოდ:
---	---

	<p>a. მსალები, კომპონენტები, ნაწილები და მსგავსი საქონელი, რომელიც შედის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის შემადგენლობაში;</p> <p>b. იმსტრუმენტები, მატრიცები, ფორმები და მსგავსი საშუალებები, რომელიც გამოიყენება თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის წარმოებაში;</p> <p>c. თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის წარმოებაში გამოიყენებული მასალები;</p> <p>d. საინეინრო და საპროექტო სამუშაო, ტრაფარეტები, გეგმები და ნაბაზები, რომელიც მზადდება საქართველოს ფარგლებს გარეთ და აუცილებელია თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის საწარმოებლად</p>
CIF	ღირებულება, დაზღვევა, ფრახტი (დანიშნულების მითითებულ პორტში)
FOB	ფრანკო გემის ბორტზე (ჩატვირთვის მითითებულ პორტში)
Ex Works	ფრანკო ქარხანა (მითითებულ ადგილზე)
მეთოდი 1	გარიგების ფასის მეთოდი
მეთოდი 2	იდენტური საქონლის გარიგების ფასის მეთოდი
მეთოდი 3	მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის მეთოდი
მეთოდი 4	საქონლის ერთეულის ფასის მეთოდი
მეთოდი 5	შედგენილი ღირებულების ფასის მეთოდი
მეთოდი 6	სარეზერვო მეთოდი
საბაჟოს მონაცემები	საბაჟოს მონაცემთა ერთობლიობა, რომელზეც კომპეტენციის ფარგლებში, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას წვდომა გააჩნია მეტაურ ოფიციერს
საბაჟო დირექტულების მონაცემთა ზაზა	საბაჟო ღირებულებისა და საქონლის კრასიფიკაციის სამსართველოს მიერ გადასახადის ადმინისტრირების საინფორმაციო სისტემა ORACLE-ში შემუშავებული საბაჟო დეკლარაციების მონაცემთა ერთობლიობა
ურთიერთდამოკადებული პირები	საბაჟო კოდექსის 37 (4)-ე მუხლის განსაზღვრების შესაბამისად
წარმომადგენერაცია	პირი, საქართველოს საბაჟო კოდექსის 14-ე მუხლის შესაბამისად
მენეჯერი რეიტინგი	საბაჟო დეპარტამენტის გაფორმების განყოფილების და გაფორმების ერთომიკური ზომის საქონლის გაფორმების სამსართველოს მემაჟე რეიტინგი, რომელიც პასუხისმგებელია საბაჟო ღირებულების კონტროლისთვის შემჩენელი საბაჟო დეკლარაციების შემოწმებაზე
საბაჟო დირექტულების შემუშავებული კესპერტი	სსიპ შემოსაცლების სამსახურის საბაჟო დეპარტამენტის საბაჟო ღირებულებისა და საქონლის კლასიფიკაციის სამსართველოს თანამშრომელი
კომიტეტი დოკუმენტი	წებისმიერი დოკუმენტი, რომელიც საქონლის საბაჟო ღირებულების გამსაზღვრისას გამოიყენება

1.4 პირობითი აღნიშვნები

პროცედურულ სახელმძღვანელოში მოცემული სქემების შედგენის მიზნით გამოიყენებულ აღნიშვნებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

- ◆ **პროცესის დასაწყისი**, (აღნიშნავს სქემის, პროცესის, პროცედურის დასაწყისს)

- ◆ **სუბიექტი** (პასუხობს შეკითხვას - ვინ? ზოგჯერ მასში აღინიშნება სხვადასხვა ინფორმაცია)

- ◆ **სუბიექტის ქმედება** (პასუხობს შეკითხვას - რას აკეთებს?)

- ◆ **დასასრული** (აღნიშნავს სქემის, პროცესის, პროცედურის დასრულებას)

1.5 საქონლის საბაჟო ლირებულების კონტროლისას განსახორციელებული პროცესის ძირითადი ეტაპებია:

თავი 2: დეკლარაციის შემოწმება

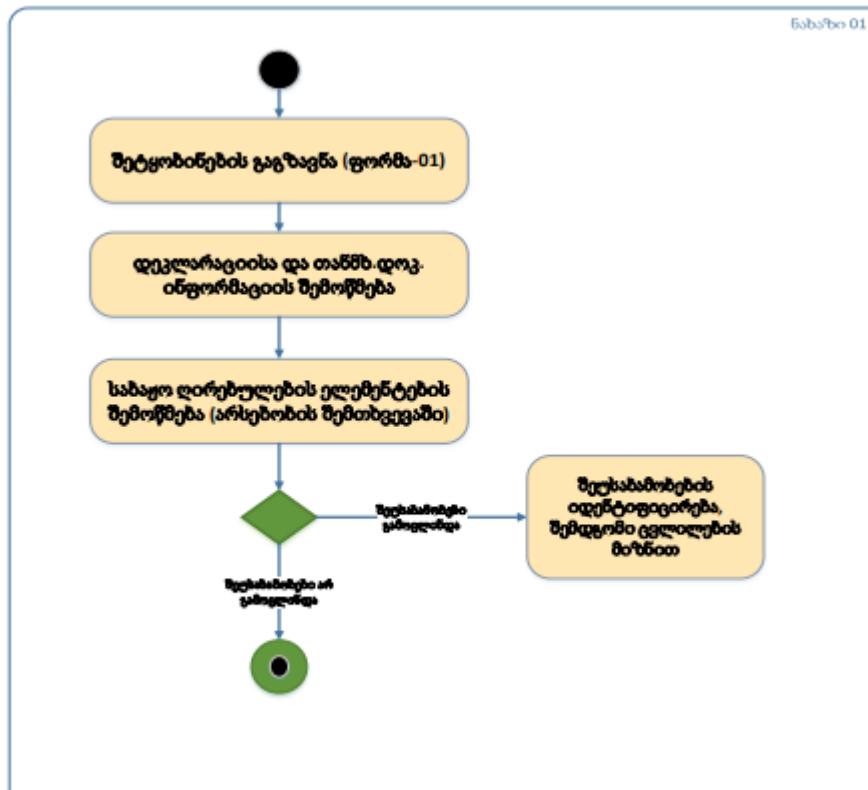
2.1 დეკლარაციის შემოწმება საბაჟო ლირებულების კონტროლის მიზნებისთვის

მიზანი

დეკლარაციაში ასახული ინფორმაციის შემოწმება წარმოდგენილ თანმხლებ დოკუმენტებთან და შეუსაბამობის იდენტიფიცირება.

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 01

პასუხისმგებელი პირ(ებ)ი

- მებაჟე ოფიცერი

გამომწვევი მიზეზი

საბაჟო ღირებულების კონტროლის კრიტერიუმით დეკლარაცია შერჩეულია რისკის პროტილის მიერ წითელ ან ყვითელ დერეფანში და განესაზღვრა კონტროლის განმახორციელებელი უფლებამოსილი მებაჟე ოფიცერი.

დამუშავების ეტაპები

მებაჟე ოფიცერმა უნდა:

- გაუგზავნოს დეკლარანტს შეტყობინება „დეკლარაციის შემოწმების დაწყების შესახებ“ (ფორმა_01);
- შეამოწოდოს დეკლარაციაში მითითებული მონაცემები, შეესაბამება თუ არა კომერციულ დოკუმენტებში და თანხლებ საბუთებში წარმოდგენილ ინფორმაციას, მაგ:

  - მომწოდებლის/გამყიდველის სახელი და მისამართი;
  - მიმღების/მყიდველის სახელი და მისამართი;
  - მიწოდების პირობები;
  - ინვოისში მითითებული ფასი;

- ინვოისში მითითებული ვალუტა;
- საქონლის რაოდენობა;
- საქონლის აღწერილობა.
- შეამოწოდოს მითითებულია თუ არა კომერციულ დოკუმენტებში, მყიდველის მიერ

გამყიდველისთვის გადახდილი ან გადასახდელი ქვემოთ მოცემული შემდეგი ხარჯები:

ა. საკომისიო ან საბროვერო მომსახურების ხარჯები;

ბ. საქონლის შეფუთვის ღირებულება;

გ. კონტეინერის ღირებულება

თუ კომერციულ დოკუმენტში მითითებულია, რომ მყიდველმა გადაიხადა ან გადაიხდის აღნიშნულ ხარჯებს, მებაჟე ოფიცერმა უნდა შეამოწმოს შეტანილია თუ არა ასეთი თანხები საქონლის დეკლარირებულ ფასში.

4. შეამოწმოს არის თუ არა შემდეგი ელემენტები ზუსტად და სრულად შეტანილი საბაჟო დეკლარაციაში:

ა. ტრანსპორტირების ხარჯები, გაწეული საქართველოს საბაჟო საზღვრამდე;

ბ. დაზღვევა; გ. ჩატვირთვის და გადმოტვირთვის (მათ შორის საწყობები შენახვის) ხარჯები საქართველოს საბაჟო საზღვრამდე.

5. მოინიშნოს დეკლარაციის შემოწებისას გამოვლენილი შეუსაბამობები შემდგომი ცვლილების განხორციელების მიზნით:

ა. აღნიშნული შეუსაბამობები დამატებით შესწავლილი იქნება მებაჟე ოფიცრის მიერ გარიგების ფასის კონტროლის პროცესში (იხ. თავი 3), დეკლარანტისთვის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარზე პასუხის და დამატებით ინფორმაციის/დოკუმენტის მოპოვებით;

ბ. საჭიროების შემთხვევაში მოხდება - საბაჟო კოდექსის 90-ე მუხლის და „[საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადაადგილებისა და გაფორმების შესახებ ინსტრუქციების დამტკიცების დამტკიცების თაობაზე](#)“ ფინანსთა მინისტრის 2019 წლის 29 აგვისტოს №257 ბრძანების დანართი №8-ის მე-14 მუხლის შესაბამისად, დეკლარაციაში ცვლილება.

დამატებითი მოთხოვნები

ზოგადი მითითებები

1. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2019 წლის 29 აგვისტოს „საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადაადგილებისა და გაფორმების შესახებ ინსტრუქციების დამტკიცების თაობაზე“ №257 ბრძანებით დამტკიცებული „საქონლის საბაჟო პროცედურაში ან რეექსპორტში დეკლარირებისა და გაფორმების შესახებ“ ინსტრუქციის (დანართი №8) მე-6 მუხლის თანახმად დეკლარანტს მოეთხოვება საქონლის ნასყიდობის, სატრანსპორტო და გაფორმებისთვის საჭირო სხვა თანმხლები დოკუმენტების წარდგენა.

2. დამატებითი დოკუმენტები, რომლებიც მებაჟე ოფიცერმა შეიძლება მოითხოვოს (დანართი _02) დეკლარირებული საბაჟო ღირებულების ასევე ღირებულების სხვა ელემენტების შესამოწმებლად, რომელიც აღწერილია ინსტრუქციაში_02 „დამატებითი დოკუმენტები“.

ნასყიდობის დოკუმენტი (ეტაპი 1)

3. როცა საქონლის ნასყიდობის დოკუმენტის თანხა მოცემულია უცხოური ვალუტაში (მაგ. ევროთი ან დოლარით), განხორციელდება მისი კონვერტაცია ლარში სსკ-ს მე-8 მუხლის შესაბამისად.

ტრანსპორტირების ხარჯები (ეტაპი 2)

4. თუ გაყიდვის პირობებია Ex Works (ქარხნიდან), F.O.B. (ფრანგო-ბორტი), ან მიწოდების სხვა „F“ პირობა, მყიდველი პასუხისმგებელია საერთაშორისო ტრანსპორტირების უზრუნველყოფაზე. ასეთ შემთხვევებში, სატრანსპორტო დოკუმენტი (მაგ.. საზღვაო ან საჰაერო ზედდებული) შეიძლება მიუთითებდეს ტრანსპორტირების და სხვა დაკავშირებულ ხარჯებს. თუ ინფორმაცია არ არის აღნიშნული ამ დოკუმენტებში, ან თუ მებაჟე ოფიცერს ეჭვი აქვს წარმოდგენილი ინფორმაციის სისტორესთან დაკავშირებით,

მან შეიძლება დეკლარანტს მოსთხოვოს ტრანსპორტირების (ფრახტის) ფაქტიური ხარჯების დამადასტურებელი დოკუმენტი.

საჭირო გარემოებები, რომელიც უნდა განიხილოს მებაჟე ოფიცერმა (ეტაპი 3)

5. საბაჟო დეკლარაციის თანმხლებ დოკუმენტებში არსებული საჭირო გარემოებები შეიძლება მოიცავდეს შემდეგს -

ა. საჭირო ნასყიდობის დოკუმენტი (მაგ., წაშლილი, გახეხილი, კორექტორით ჩასწორებული ტექსტი, განსხვავებული შრითზე; ხელნაწერი ინვოისი; ხელით ჩაწერილი ფასები);

ბ. არასრული ნასყიდობის დოკუმენტი (მაგ., გამოტოვებული მისამართი, საქონლის ბუნდოვანი ან არასრული აღწერა);

გ. პროფორმა ან გარანტიით ნასყიდობის დოკუმენტი (მაგ., საბოლოო ინვოისი არ არის წარმოდგენილი)

დ. შეუსაბამობა ნასყიდობის დოკუმენტის, სატრანსპორტო დოკუმენტის და დეკლარაციაში ასახულ ინტორმაციას შორის (მაგ. შეუსაბამობა საქონლის, წონის, ფასის, მხარეების აღწერაში);

ე. ნასყიდობის დოკუმენტზე აღნიშვნა „საბაჟო მიზნებისთვის“ ან სხვა მინიშნება, რომელიც მიუთითებს, რომ იმპორტირებული საქონელი არ წარმოადგენს გაყიდვის ოპერაციის საგანს (მაგ. მითითება, რომ საქონელი იმპორტირებულ ქქნა კონსიგნაციით, უფასოდ, სესხად, ერთი და იმავე კომპანიის ორ ფილიალს შორის გადარიცხვის შედეგად და ა.შ.).

ვ. ნასყიდობის დოკუმენტი, რომელზეც გაკეთებულია აღნიშვნა „პირველი გადახდა ან ნაწილობრივი გადახდა მხოლოდ“, „მხოლოდ დეპოზიტი, კონტრაქტის პირობების შესაბამისად“, „საბოლოო გადახდა“ და/ან სხვა მსგავსი მინიშნება, რომელიც შეიძლება მიუთითებდეს, რომ მყიდველის მიერ ნაწილ-ნაწილ გადახდილი ფასი და ინვოისის ფასი შეიძლება შეადგენდეს მხოლოდ საქონლისთვის გადახდილი მთლიანი ღირებულების ნაწილს;

ზ. ნასყიდობის დოკუმენტში (მაგ. ინვოისში) მითითებული უჩვეულო ფასდაკლება. მოცემული ჩამონათვალი ამომწურავი არ არის. მებაჟე ოფიცერმა უნდა ჩაინიშნოს აღნიშნული და სხვა დარღვევები შემდგომი შემოწმების მიზნით.

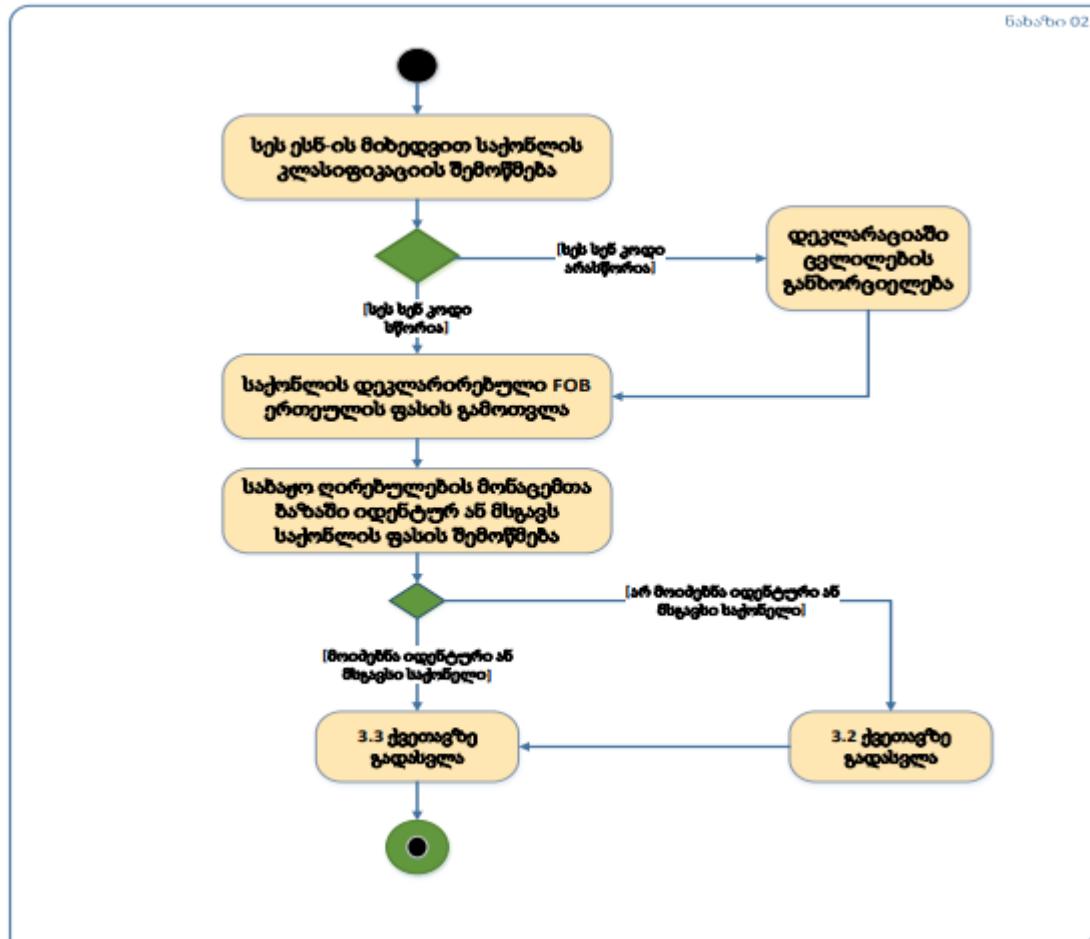
თავი 3: გარიგების ფასის კონტროლი

3.1 გარიგების ფასის შემოწმება, იდენტური ან მსგავსი საქონლის ფასის შედარებით

მიზანი

უნდა განისაზღვროს არის თუ არა იმპორტირებული საქონლის დეკლარირებული საბაჟო ღირებულება მწარმოებელი ქვეყნის იდენტური ან მსგავსი საქონლის საბაჟო ღირებულების შესაბამისი. ამ შემთხვევაში, ობიექტური და დასაბუთებული მონაცემების მიღების მიზნით, დეკლარირებული ღირებულების შედარება მოხდება **საბაჟო ღირებულების მონაცემთა ბაზასთან.**

პროცესის დიაგრამა

პასუხისმგებელი პირ(ები)

- ## • მებაუე ოთვიცერი

გამომწვევი მიზეზი

მებაუე ოფიცირობა შეამოწმა დეკლარანტის მიერ წარდგენილი დეკლარაცია და კომერციული დოკუმენტები.

ლამუშავების ეტაპები

მეტაური თვიცერმა უნდა:

1. შეკვეთის სურათის მიხედვით დეკლარირებული საქონლის კლასიფიკაცია:
    - ა. თუ დეკლარაციაში, ნასყიდობის დოკუმენტში და სატრანსპორტო დოკუმენტში მოცემული საქონლის აღწერითი ნაწილი წინააღმდეგობრივია ან ვერ ხორციელდება სურათის მიხედვით საქონლის კლასიფიკაციის შემოწმება მებაჟუ ოფიციერობა უნდა გამოიყენოს პროცესი დამატებითი „დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის მოთხოვნა“
    - ბ. საჭიროების შემთხვევაში, მებაჟუ ოფიციერობა დეკლარანტს შეიძლება მოსთხოვოს საქონლის ნიმუში ან განახორციელოს საქონლის ფიზიკური დათვალიერება.
    - გ. თუ სურათის მიხედვით დეკლარირებული საქონლის კლასიფიკაცია არასწორია მებაჟუ ოფიციერობა უნდა განახორციელოს დეკლარაციაში შესაბამისი ცვლილებები, საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად

2. გამოთვალის საკონლის ერთობლის ძა

- ა. თუ დეკლარირებული გაყიდვის პირობაა FOB, მაშინ -
ერთეულის FOB ფასი = საქონლის ფასი ÷ დეკლარირებული ერთეულების რაოდენობა
ბ. თუ დეკლარირებული გაყიდვის პირობა მოიცავს ტრანსპორტის რომელიმე ელემენტს,
მაშინ ფრახტის დაზღვევა და ჩატვირთვის/გადმოტვირთვის ხარჯები ამოღებულ უნდა
ქვეს ფასიდან.

მაგალითად, თუ გაყიდვა ხდება CIF გარანტით, მაშინ FOB ერთეულის ფასი
გამოითვლება შემდეგნაირად-

FOB ერთეულის ფასი = (საქონლის ფასი - ფრახტი, დაზღვევა, სხვა ხარჯები) ÷
დეკლარირებული ერთეულების რაოდენობა

3. საბაჟო ღირებულების მონაცემთა ბაზაში შეამოწმოს იდენტური და/ან მსგავსი საქონლის ერთეულის ფასი, რომელიც წარმოებულია იმავე ქვეყანაში:
  - ა. თუ მონაცემთა ბაზა არ იძლევა სრულყოფილ ინფორმაციას, იგი გადადის „გარიგების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მოპოვების“ 3.2 ქვეთავზე;
  - ბ. თუ მონაცემთა ბაზა იძლევა სრულყოფილ ინფორმაციას, იგი აგრძელებს კონტროლს „ინფორმაციის შეფასების“ 3.3 ქვეთავის შესაბამისად.

დამატებითი მოთხოვნები

1. შედარებისთვის პირველ რიგში გამოყენებულ უნდა იქნეს იდენტური საქონლის ფასი მისი ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში. თუ იდენტური საქონლის შესახებ ინფორმაცია ხელმისაწვდომი არ არის, მაშინ მსგავსი საქონლის ფასი უნდა იქნეს გამოყენებული მისი ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში.

2. იდენტური საქონელია -

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მიზნისთვის საქონელი იდენტურ საქონლად მიიჩნევა, თუ ეს საქონელი და შესაფასებელი საქონელი, ფიზიკური მახასიათებლების, ხარისხის, რეპუტაციისა და წარმოშობის ქვეყნის მიხედვით, ერთნაირია. საქონელი იდენტურ საქონლად მიიჩნევა იმის მიუხედავად, რომ ამ საქონელსა და შესაფასებელ საქონელს შორის უმნიშვნელო გარეგნული განსხვავებებია, თუ სხვა მაჩვენებლებით იგი შეესაბამება ზემოაღნიშნულ განსაზღვრებას.

3. მსგავსი საქონელია -

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მიზნისთვის მსგავს საქონლად მიიჩნევა საქონელი, რომელიც არ არის ზუსტად შესაფასებელი საქონელი, ამასთანავე, მსგავს საქონელსა და შესაფასებელ საქონელს აქვს ერთი და იგივე წარმოშობის ქვეყანა, მსგავსი ფიზიკური მახასიათებლები და შემადგენელი მასალები, რომელთა საფუძველზედაც მსგავს საქონელს შეუძლია შეასრულოს იგივე ფუნქციები, რომლებსაც შესაფასებელი საქონელი ასრულებს, და იყოს კომერციული თვალსაზრისით ჩანაცვლებადი.

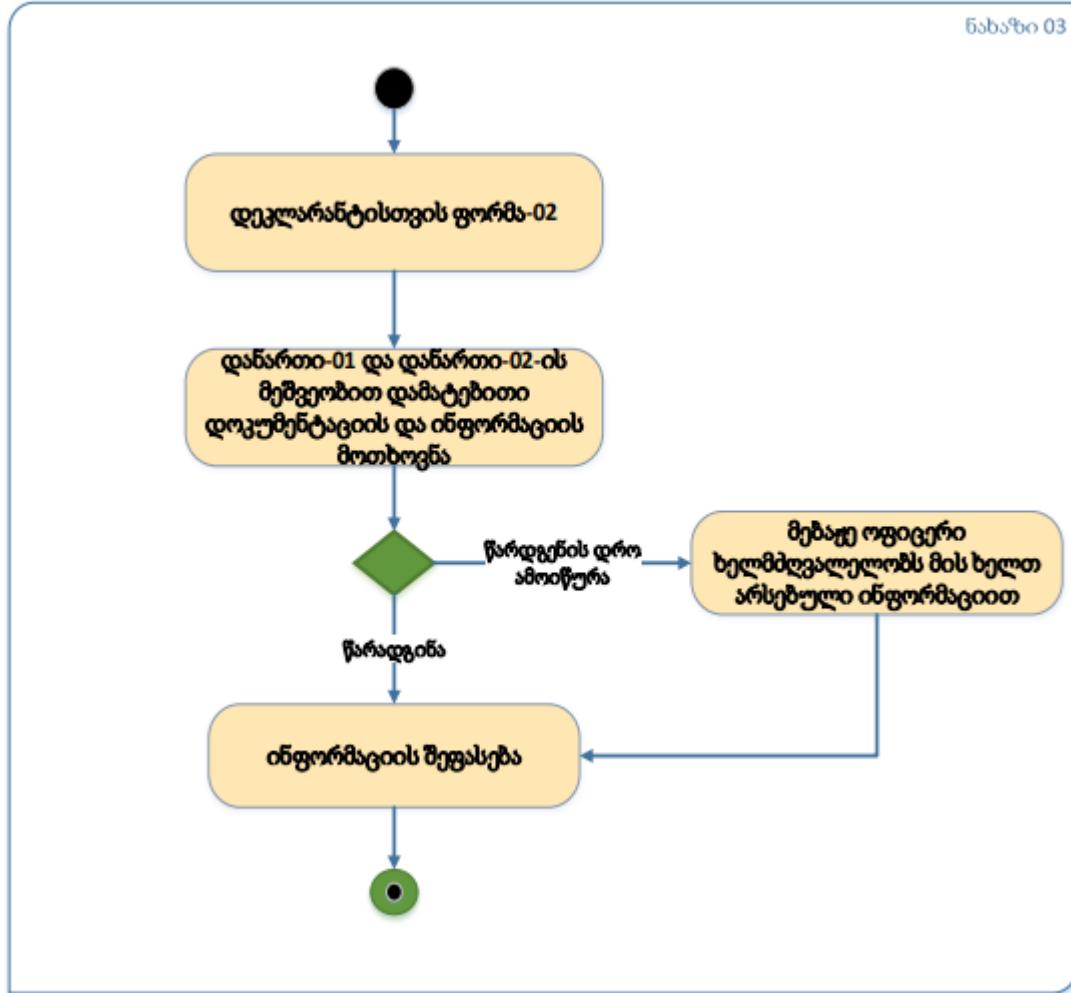
4. შესადარებლად გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ იდენტური ან მსგავსი საქონლის დეკლარაციები, რომლებიც რეგისტრირებულია შესაფასებელი საქონლის დეკლარაციის მომზადებამდე.

3.2 გარიგების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მოპოვება

მიზანი

საჭიროების შემთხვევაში უნდა მოხდეს გარიგებასთან დაკავშირებით დამატებითი ინფორმაციის მოპოვება, რათა მებაჟე ოფიცირმა განსაზღვროს თუ რამდენად ზუსტი და სრულია დეკლარირებული ფასი და რამდენად მიზანშეწონილია გარიგების ფასის მეთოდის გამოყენება.

პროცესის დიაგრამა

პასუხისმგებელი პირ(ებ)ი

- მებაჟუ ოფიცერი
- დეკლარანტი

გამომწვევი მიზეზი

მებაჟუ ოფიცერმა შეამოწმა დეკლარანტის მიერ წარდგენილი დეკლარაცია, ინვოისი და სატრანსპორტო დოკუმენტი, აგრეთვე არსებობის შემთხვევაში მონაცემთა ბაზაში შეადარა იდენტური ან მსგავსი საქონლის ფასები.

დამუშავების ეტაპები

მებაჟუ ოფიცერმა უნდა:

1. მოითხოვოს - „დეკლარირებული მონაცემების შესაძლო უარყოფისა და დამატებითი ინფორმაციის მოთხოვნის თაობაზე“ შეტყობინების (ფორმა_02) მეშვეობით, „საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარის“ (დანართი_01) და „დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის მოთხოვნის“ (დანართი_02) შევსება და დამატებითი დოკუმენტებისა და ინფორმაციის მოწოდება;
  2. მიუთითოს - შეტყობინება ფორმა_02-ში გარიგების ფასის უარყოფის თაობაზე გადაწყვეტილების დასაბუთება და დამატებით მოთხოვნილ დოკუმენტზე ან/და ინფორმაციაზე პასუხის წარმოდგენის ვადა.
  3. პასუხის გასაცემად განკუთვნილი დრო არ უნდა იყოს 5 კალენდარულ დღეზე ნაკლები და 30 კალენდარულ დღეზე მეტი მოთხოვნის ჩაბარების თარიღიდან.
- შენიშვნა:** დეკლარანტმა შეიძლება მოითხოვოს დამატებითი დრო პასუხის გასაცემად. თუ:
- ა. დამატებითი დროის მოთხოვნა იგზავნება საწყისი პერიოდის ამოწურვამდე, პასუხის გაცემის ვადა ხანგძლივდება არა უმეტეს 30 დღით.

- ბ. დამატებითი დროის მოთხოვნა იგზავნება საწყისი პერიოდის ამოწურვის შემდეგ, მაგრამ საქონლის საბაჟო ღირებულებასთან დაკავშირებით საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე (დეკლარაციის შემოწმების აქტის ჩაბარებამდე). პასუხის წარმოდგენის ვადა ხანგძლივდება არა უმეტეს 30 დღით.
4. როცა დეკლარაციი წარადგენს პასუხს ან როცა დრო ამოწურება (იმისდა მიხედვით თუ რომელს აქვს ჯერ ადგილი) ხელმისაწვდომი დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის საფუძველზე მებაჟე ოფიცერი იღებს გადაწყვეტილებას გარიგების ფასის მიღებასთან ან უარყოფასთან დაკავშირებით:
- ა. თუ დეკლარაციი წარმოადგენს დამატებით დოკუმენტებს ან/და ინფორმაციას, მებაჟე ოფიცერი გაითვალისწინებს აღნიშნული დოკუმენტებს ან/და ინფორმაციას გადაწყვეტილებაში;
- ბ. თუ დეკლარაციი არ წარმოადგენს ინფორმაციას განსაზღვრულ ვადაში, მებაჟე ოფიცერი მიიღებს გადაწყვეტილებას მის ხელთ არსებული ინფორმაციის და დოკუმენტის საფუძველზე, აგრეთვე იმსჯელებს საბაჟო კოდექსის 178-ე მუხლით გათვალისწინებული საბაჟო ორგანოსთვის ინფორმაციის წარუდგენლობასთან დაკავშირებით სანქციის გამოყენების თაობაზე.
- გ. მებაჟე ოფიცერი, არსებული ან დამატებით წარმოდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე იღებს გადაწყვეტილებას ინფორმაციის შეფასების 3.3 ქვეთავის შესაბამისად.

დამატებითი მოთხოვნები

1. გათვორმების პროცესის დაჩარების მიზნით, არასაკმარისი ინფორმაციის ან დეკლარაციაში მცირე უზუსტობების აღმოჩენისას, მებაჟე ოფიცერს შეუძლია სიტყვიერად მოითხოვოს დამატებითი ინფორმაცია ან/და დოკუმენტი, გათვორმების ადგილზე ხელზე გადასცეს შეტყობინება - ნაცვლად ელექტრონული ფორმისა. სტანდარტულ შემთხვევაში მებაჟე ოფიცერი შეტყობინებას (ასევე დეკლარაციის ან მისი წარმომადგენლის მოთხოვნისას) აგზავნის შემოსავლების სამსახურის ოფიციალური ვებგვერდის გადამხდელის ავტორიზებულ გვერდზე ან ფოსტის მეშვეობით.
2. მიუხედავად იმისა ინფორმაცია ზეპირადაა მოთხოვნილი, ხელზეა გადაცემული თუ ელექტრონულადაა გაგზავნილი, დეკლარაციი ვალდებულია დათქმულ ვადაში წარადგინოს მოთხოვნილი ინფორმაცია ან/და დოკუმენტი შეტყობინებას შემოსავლების სამსახურის ოფიციალური ვებგვერდის გადამხდელის ავტორიზებულ გვერდის მეშვეობით ან შემოსავლების სამსახურის საქმის წარმოების ელექტრონულ სისტემაში განცხადების რეგისტრირებით.
3. „დეკლარირებული მონაცემების შესაძლო უარყოფისა და დამატებითი ინფორმაციის მოთხოვნის თაობაზე“ (ფორმა_02) შეტყობინების გაგზავნისას მას დანართის სახით დაერთვება:

  - ა) „საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარი“ (დანართი_01); და
  - ბ) „დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის მოთხოვნა“ (დანართი_02),

4. დამატებითი დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის მოთხოვნა არ უნდა მოხდეს თუ ასეთი ინფორმაცია ან/და დოკუმენტები უკვე წარდგენილია საბაჟო ორგანოში საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად.

3.3 ინფორმაციის შეფასება

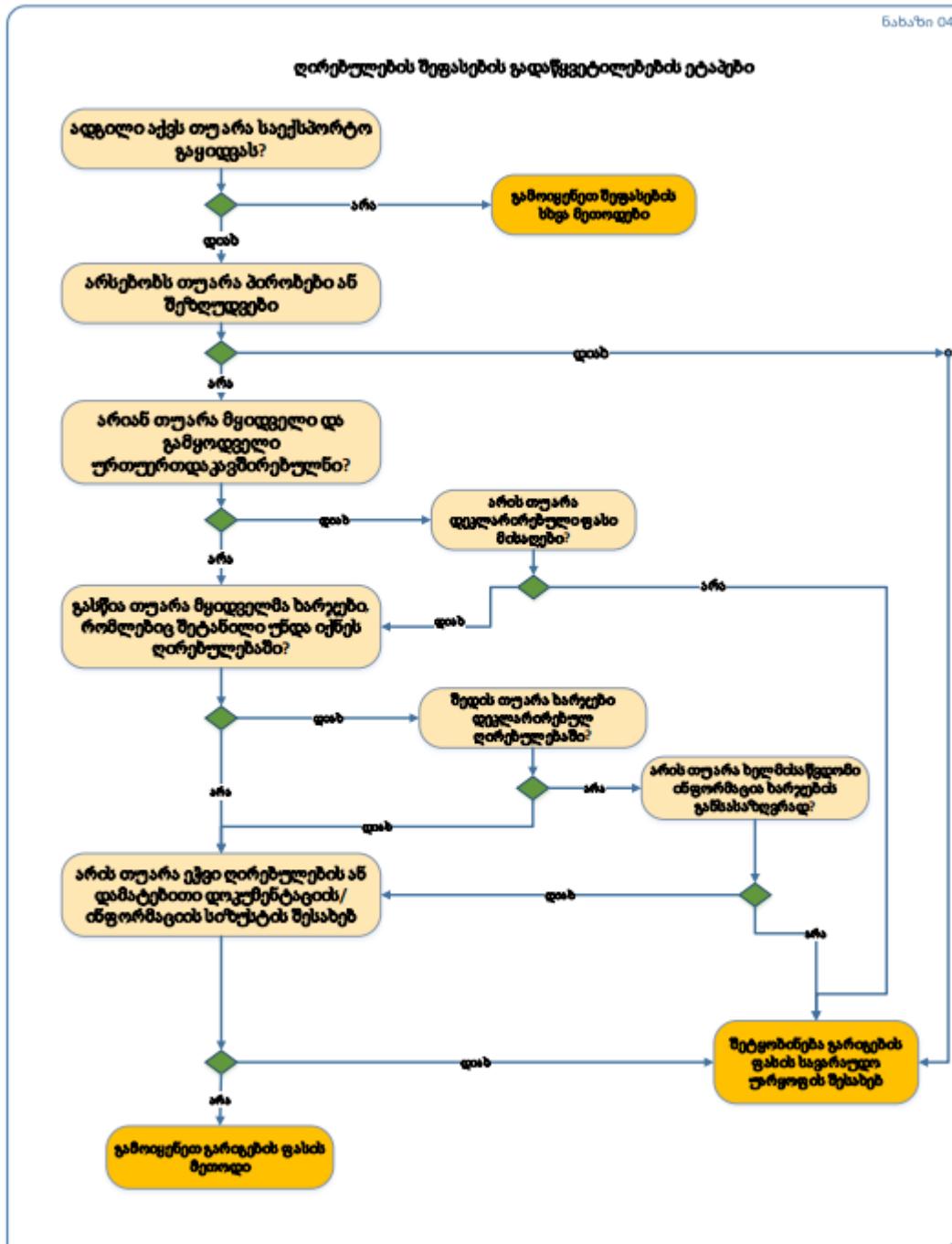
მიზანი

დეკლარირებული ღირებულების სიზუსტის და სისრულის შეფასება და გარიგების ფასის სისწორეს განსაზღვრა. აღნიშნული პროცესის ბოლოს მებაჟე ოფიცერი:

- ა) მიიღებს დეკლარირებულ ღირებულებას (შესაძლოა გარკვეული კორექტირებებით), ან
- ბ) გადაწყვეტს რომ გარიგების ფასის მეთოდი არ შეიძლება იქნეს გამოყენებული და საჭიროა ალტერნატიული მეთოდის გამოყენება.

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 04

პასუხისმგებელი პირ(ებ)ი

· მებაჟე ოფიცერი

გამომწვევი მიზეზი

მებაჟე ოფიცერმა დეკლარირებული საქონლის ღირებულება შეადარა იდენტური ან მსგავსი საქონლის ღირებულებას საბაჟო ღირებულების მონაცემთა ბაზის მეშვეობით, ან/და დეკლარანტმა წარმოადგინა საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარი, აგრეთვე დამატებით დოკუმენტები ან/და ინტორმაცია (ან მოთხოვნილი დოკუმენტების და ინტორმაციის მისაწოდებლად განსაზღვრული ვადა ამოიწურა).

დამუშავების ეტაპები

მონაცემთა ბაზიდან მიღებული ინფორმაციის ან/და დეკლარანტის მიერ მოწოდებული

ინფორმაციის და დოკუმენტების საფუძველზე, მებაჟე ოფიცერმა უნდა:

1. განსაზღვროს გაიყიდა თუ არა საქონელი საქართველოში საექსპორტოდ.
- ა. თუ საქონლის იმპორტი განხორციელდა საექსპორტო გაყიდვის შედეგად, უნდა მოხდეს მომდევნო ეტაპზე გადასვლა.
- ბ. თუ იმპორტირებული საქონელი არ ყოფილა საექსპორტოდ გაყიდული, გარიგების ფასის მეთოდი არ გამოდგება და შეფასების ალტერნატიული მეთოდი უნდა იქნეს გამოყენებული.
2. განსაზღვროს ექვემდებარება თუ არა გაყიდვა ან ფასი პირობებს ან შეზღუდვებს, რაც ხელს უშლის გარიგების ფასის გამოყენებას მეთოდის წესებიდან გამომდინარე.
- ა. თუ არსებობს პირობები ან შეზღუდვები, რომლებიც ხელს უშლის გარიგების ფასის მეთოდის გამოყენებას, გარიგების ფასის მეთოდი არ გამოდგება და შეფასების ალტერნატიული მეთოდი უნდა იქნეს გამოყენებული.
- ბ. თუ არ არსებობს რაიმე მინიშნება ხელმისაწვდომ დოკუმენტებში და ინფორმაციაში ასეთი პირობების ან შეზღუდვების შესახებ უნდა მოხდეს მომდევნო ეტაპზე გადასვლა.
3. განსაზღვროს ხომ არ არიან მყიდველი და გამყიდველი „ურთიერთდამოვიდებული“ პირები.
- ა. თუ არ არსებობს რაიმე მინიშნება ხელმისაწვდომ დოკუმენტებში და ინფორმაციაში მყიდველსა და გამყიდველს შორის კავშირის არსებობის შესახებ, უნდა მოხდეს მომდევნო ეტაპზე გადასვლა.
- ბ. თუ მყიდველი და გამყიდველი ურთიერთდამოვიდებული არიან (საჭიროების შემთხვევაში დოკუმენტი ან/და ინფორმაცია უნდა გადაეცეს საბაჟო ღირებულების შემთასებელ ექსპერტს):
  - ბ.ა) დეკლარირებული გარიგების ფასის უარყოფის შემთხვევაში, დეკლარანტს უნდა ეცნობოს არგუმენტირებული მიზეზი და მას უნდა მიეცეს პასუხის გაცემის შესაძლებლობა;
  - ბ.ბ) დეკლარირებული გარიგების ფასის მიღების შემთხვევაში, უნდა მოხდეს მომდევნო ეტაპზე გადასვლა.
4. განსაზღვროს, მყიდველმა:
  - 1) გადაიხდა თუ არა ან ხომ არ გადაიხდის როიალტის, სალიცენზიო მოსაკრებელს ან შესყიდვის საკომისიოს (თავისი აგენტისთვის გადახდილი საკომისიოს გარდა);
  - 2) მიაწოდა თუ არა დამხმარე მასალები და მომსახურება უცხოელ მწარმოებელს, ან
  - 3) გამყიდველს ხომ არ გადაუხდა ან ხომ არ გადაუხდის იმპორტირებული საქონლის გადაყიდვის, გასხვისების ან გამოყენებიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილს.
(საჭიროების შემთხვევაში ინფორმაცია ან/და დოკუმენტი უნდა გადაეცეს საბაჟო ღირებულების შემთასებელ ექსპერტს.):
- ა. თუ არ არსებობს რაიმე მინიშნება ხელმისაწვდომ დოკუმენტებში და ინფორმაციაში რომ მყიდველმა განახორციელა ან განახორციელებს ასეთ გადახდას უნდა მოხდეს მომდევნო ეტაპზე გადასვლა;
- ბ. თუ მყიდველმა გადაიხდა ან გადაიხდის ასეთ თანხას, და/ან განახორციელა დამხმარე მასალების მიწოდება, და არ შეიტანა ისინი დეკლარირებულ ღირებულებაში:
  - ბ.ა) თუ საკმარისი ინფორმაცია ხელმისაწვდომია იმ თანხის განსასაზღვრად რომელიც უნდა დაემატოს დეკლარირებულ ღირებულებას, დეკლარაცია შესაბამისად უნდა შესწორდეს;
  - ბ.ბ) თუ განსაზღვრული იქნება რომ საკმარისი ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი იმისათვის რომ რაოდენობრივად ზუსტად შეფასდეს დეკლარირებული ღირებულების კორექტირება, შესაძლებელია უარყოფილ იქნეს გარიგების ფასის მეთოდი. ასეთ შემთხვევაში დეკლარანტს უნდა ეცნობოს ამის შესახებ და მისთვის მიწოდებულ იქნეს მიზეზი და მას უნდა მიეცეს პასუხის გაცემის შესაძლებლობა.
5. განსაზღვროს არის თუ არა საქონლის გარიგების ფასის (ან გარიგების ფასის რომელიმე ელემენტის) შეფასებისთვის საჭირო ინფორმაცია ან/და დოკუმენტები არასაკმარისი ან არასაიმედო:
- ა. გარიგების ფასის მეთოდის გამოყენება შესაძლოა უარყოფილ იქნეს თუ არ არის

ხელმისაწვდომი საკმარისი ინფორმაცია, რომელიც საბაურ ორგანოს საშუალებას ძისცემს განსაზღვროს იმპორტირებული საქონლის გარიგების ფასი;

ბ. თუ საბაურ ორგანოსთვის ხელმისაწვდომი ინფორმაცია საკმარისი გარიგების ფასის განსასაზღვრად და არ არსებობს მისი სანდობის ეჭვს ქვეშ დაუენების მიზეზი, უნდა მოხდეს მომდევნო ეტაპზე გადასვლა.

6. განსაზღვროს საქონლის საბაურ ღირებულება გარიგების ფასის მეთოდის საფუძველზე:

ა. დეკლარირებული ღირებულება შეიძლება აღებულ იქნეს, როგორც საქონლის გარიგების ფასი, თუ შეუსაბამობა არ იქნა გამოვლენილი შემოწმების პროცესში;

ბ. თუ გამოვლენილ იქნა შეუსაბამობები და ცვლილებების შეტანა არის საჭირო დეკლარაციაში, ცვლილებები უნდა განხორციელდეს საბაურ კანონმდებლობის შესაბამისად (იხ. ქვეთავი 2.1, „დამუშავების ეტაპი“ 5.პ).

7. თუ მებაურ ოფიცირი აპირებს დეკლარირებული ღირებულების უარყოფას მნიშვნელოვანი განსხვავების გამო, დეკლარირებულ ფასსა და იდენტური ან მსგავსი საქონლის გარიგების ფასს შორის და წარმოდგენილი არ არის რაიმე განმარტება აღნიშნულ განსხვავებასთან დაკავშირებით, მებაურ ოფიცირმა უნდა აცნობოს დეკლარანტს (იხ.თავი 3.4).

დამატებითი მოთხოვნები

საექსპორტო გაყიდვა (ეტაპი 1)

1. გარიგების ფასის მეთოდი გამოიყენება მხოლოდ საექსპორტოდ გაყიდული საქონელის იმპორტის შემთხვევაში. შეფასების რომელიმე სხვა მეთოდი გამოიყენება თუ -

ა. ტვირთი იმპორტირებულია საქართველოში კონსიგნაციით ან აუქციონისთვის;

ბ. საქონელი გამოგზავნილია უცხოელი ექსპორტიორის მიერ თავისი თანამშრომლისთვის საქართველოში;

გ. საქონელი გამოგზავნილია უცხოელი კომპანიის მიერ თავისი ფილიალისთვის საქართველოში (რომელსაც არ აქვს დამოუკიდებელი იურიდიული სტატუსი);

დ. საქონელი იმპორტირებულია სესხით ან საიჯარო ხელშეკრულებით;

ე. საქონელი მოწოდებულია უფასოდ (მაგ. საჩუქრად, ნიმუშებად ან სარეკლამოდ).

3. საქონელი შემოტანილია შუამავლის მეშვეობით, რომელიც არ არის საქონლის მყიდველი და შემოტანის შემდეგ ახდენს მის გაყიდვას უცხოელი მომწოდებლის (საქონლის მფლობელი) დავალებით.

გაყიდვის შეზღუდვები ან პირობები (ეტაპი 2)

2. გარიგების ფასის მეთოდის გამოყენების მოთხოვნების თანახმად, იგი არ გამოდგება თუ არსებობს გარკვეული შეზღუდვები ან პირობები იმპორტირებული საქონლის გაყიდვასთან ან ფასთან დაკავშირებით. ეს შეზღუდვები და პირობები შემდეგია:

ა. გაყიდვა ექვემდებარება შეზღუდვას მყიდველის მიერ საქონლის განკარგვასთან ან გამოიყენებასთან დაკავშირებით, გარდა შემდეგი შეზღუდვებისა, რომლებიც:

ა.ა) განსაზღვრულია კანონით ან საქართველოს სახელმწიფო ორგანოების მიერ;

ა.ბ) ზღუდავს გეოგრაფიულ არეალს, რომლის ფარგლებშიც შეიძლება საქონლის გადაყიდვა;

ა.გ) არ ახდენს არსებით გავლენას საქონლის ღირებულებაზე.

ბ. პირობები ან შეზღუდვები გაყიდვასთან ან ფასთან დაკავშირებით, რის გამოც შესაფასებელი საქონლის საბაურ ღირებულება შეუძლებელია განისაზღვროს, მაგალითად:

ბ.ა) გამყიდველი ადგენს იმპორტირებული საქონლის ფასს იმ გარანტით, რომ მყიდველი ასევე შეიძენს სხვა საქონელს კონკრეტული რაოდენობით;

ბ.ბ) იმპორტირებული საქონლის ფასი დამოკიდებულია ფასზე ან ფასებზე, რომლითაც მყიდველი ყიდის სხვა საქონელს გამყიდველზე;

- ბ.გ) თვასი დადგენილია გადახდის ფორმის საფუძველზე, რომელიც უცხოა იმპორტირებული საქონლისთვის, მაგალითად, როცა იმპორტირებული საქონელი ნახევართაბრივატია, რომელიც მოწოდებულია გამყიდველის მიერ გარანტით, რომ ის მიიღებს მზა საქონლის კონკრეტულ რაოდენობას.
3. საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარი მოითხოვს დეკლარანტის პასუხს გაყიდვის პირობების ან შეზღუდვების თაობაზე. ასეთი შეზღუდვები ან პირობები შეიძლება ასევე ასახული იქნეს ინვოისში ან გაყიდვის ხელშეკრულებაში.
4. გარიგების პირობებთან ან შეზღუდვებთან ეჭვის არსებობის შემთხვევაში მებაჟე ოფიცერს შეუძლია კონსულტაციისთვის მიმართოს საბაჟო ღირებულების შემთასებელ ექსპერტს.

დაკავშირებული მხარეები (ეტაპი 3)

5. საბაჟო კოდექსის 37-ე მუხლის მე-4 პუნქტი განსაზღვრავს პირებს, რომელიც შეიძლება მიჩნეულ იქნენ ურთიერთდამოვიდებულად. როიალტი, სალიცენზიო მოსაკრებელი, შესყიდვის საკომისიო, დამხმარე მასალები და მომსახურება, ან ამონაგები (ეტაპი 4)
6. საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარი დეკლარანტისგან მოითხოვს პასუხს მოიცავს თუ არა გაყიდვის ოპერაცია აღნიშნული ტიპის გადახდას ან დამხმარე მასალების მიწოდებას. ასეთი გადახდები ან დამხმარე მასალები შეიძლება ასევე ნაჩვენები იქნეს ინვოისში ან გაყიდვის ხელშეკრულებაში. საკმარისი და სანდო ინფორმაცია (ეტაპი 5)
7. მებაჟე ოფიცერმა შესაძლოა გამოავლინოს, რომ არ არის ხელმისაწვდომი საკმარისი სანდო ინფორმაცია გარიგების თვასის განსასაზღვრად რადგან:
- ა. დეკლარანტისგან ან მისი წარმომადგენლისგან მოთხოვნილი ინფორმაცია ან/და დოკუმენტები გარიგების დეკლარირებული თვასის ელემენტის (მაგ., გაყიდვის თვასი, ტრანსპორტირების ხარჯი, დაზღვევის საფასური, შეფუთვის ხარჯები) დასადგენად არ არის წარმოდგენილი ან სხვაგვარად ხელმისაწვდომი საბაჟო ორგანოსთვის;
- ბ. აღმოჩნდა, რომ დეკლარანტის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია ან/და დოკუმენტები გარიგების დეკლარირებული თვასის ან რომელიმე ელემენტის დასადასტურებლად არათანმიმდევრულია ან შეიცავს არსებით შეუსაბამოებებს, რომელიც დაკავშირებითაც საბაჟო ორგანომ ვერ მიიღო დამაკმაყოფილებელი განმარტება;
- გ. ადგილი აქვს მნიშვნელოვან განსხვავებას გარიგების დეკლარირებულ თვასსა და იდენტური ან მსგავსი საქონლის გარიგების თვასს შორის და დეკლარანტს ან მის წარმომადგენელს არ წარმოუდგენია ინფორმაცია და/ან დოკუმენტები განსხვავების განმარტებისთვის.
8. მნიშვნელოვანი განსხვავება იმპორტირებული საქონლის დეკლარირებულ თვასსა და იდენტური ან მსგავსი საქონლის თვასებს შორის შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ დეკლარანტმა არ შეიტანა ან არასაკმარისად შეიტანა საბაჟო ღირებულების ყველა საჭირო ელემენტი ან შეიცავს მიერ გამყიდველისთვის იმპორტირებული საქონლისთვის განხორციელებული ყველა გადახდა.
9. ასევე, შეიძლება არსებობდეს საფუძვლიანი კომერციული მიზანები, იმპორტირებული საქონლის თვასსა და იდენტური ან მსგავსი საქონლის თვასებს შორის მნიშვნელოვანი განსხვავების თაობაზე. განსხვავების დასაბუთება შეიძლება იყოს:
- ა. დეკლარირებული თვასი ემყარება მოცულობას, სავაჭრო ან ერთგულების თვასდაკლებას; (იხ. ინსტრუქცია 01.)
- ბ. დეკლარირებული თვასი „გასული სეზონის“ თვასია (მაგ.: გაუყიდავი ტანსაცმელი საცალო საქონლის მაღაზიაში სეზონის ბოლოს), ჭარბი მარაგები ან დეფექტური საქონელი;
- გ. დეკლარირებული თვასი იმ საქონლის თვასია, რომელიც გაყიდა ლიკვიდაციის ან გაკოტრების რეჟიმში მყოფია;

დ. გამუიდველის ხარჯები გაქვითულია ექსპორტის სუბსიდიით, რომელიც გამუიდველმა მიიღო ექსპორტის განმახორციელებელი ქვეყნის მთავრობისგან.

(ზემოთ აღნიშნული დასაბუთებების ჩამონათვალი ამომწურავი არ არის.)

10. დეკლარირებულ ფასსა და იდენტური ან მსგავსი საქონლის ფასებს შორის „მნიშვნელოვანი განსხვავება“ დამოკიდებულია გარიგების ინდივიდუალურ გარემოებებზე. მაგალითად, სასაქონლო ფასწარმოქმნა შეიძლება ექვემდებარებოდეს სეზონურ ფაქტორებს (საქონლის ფასის „მნიშვნელოვანი განსხვავების“ შესახებ ეჭვის შემთხვევაში, კონსულტაციისთვის მიმართეთ საბაზო ღირებულების შემთასებელ ექსპერტს)

11. დოკუმენტებში ან ინფორმაციაში არსებული შეუსაბამოები, რომლებსაც არ აქვთ მნიშვნელოვანი გავლენა საბაზო ღირებულების განსაზღვრაზე არ უნდა იქნეს გამოყენებული როგორც გარიგების ფასის უარყოფის საფუძველი.

12. თუ მებაზე ოფიცერი აპირებს გარიგების ფასის უარყოფას საკმარისი, სანდო ინფორმაციის არარსებობის გამო, დეკლარანტს უნდა აცნობოს გადაწყვეტილების მიღების მიზეზი და უნდა მიეცეს ვადა პასუხის გასაცემად.

საბაზო ღირებულების კორექტირება (ეტაპი 6)

13. მებაზე ოფიცერმა შეიძლება მიიღოს გარიგების ფასის მეთოდი, საბაზო ღირებულების კორექტირებით და საბაზო დეკლარაციაში განახორციელოს შესაბამისი ცვლილება, წარდგენილი დოკუმენტის, საბაზო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარზე დეკლარანტის მიერ გაცემული პასუხების ან დამატებით მიწოდებული დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის შესწავლისას გამოვლენილი შეუსაბამოების საფუძველზე. (მაგ.: გამოვლინდა რომ გაყიდვის საკომისიო გადახდილ იქნა, მაგრამ ეს თანხა არ შესულა თავდაპირველ დეკლარაციაში).

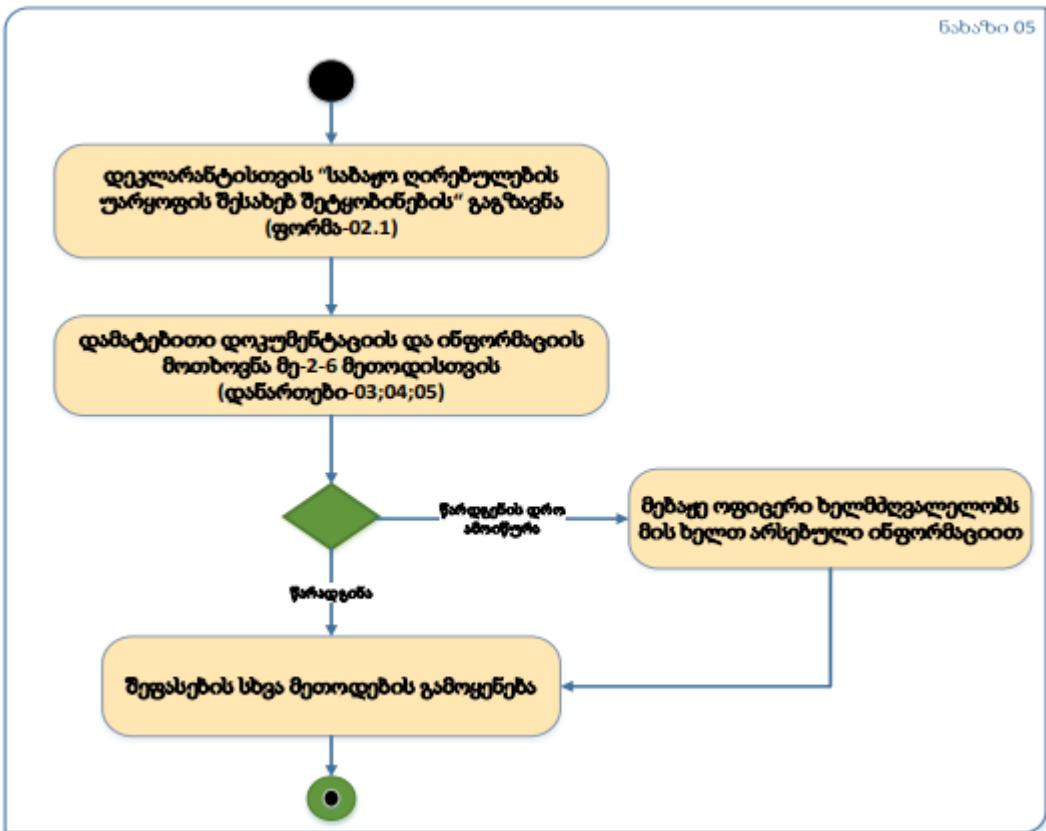
3.4 შეტყობინება გარიგების ფასის უარყოფის შესახებ

მიზანი

დეკლარანტის ინფორმირება, რომ გარიგების ფასის მეთოდი (მეთოდი 1) არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საბაზო ღირებულების განსასაზღვრად; აგრეთვე დეკლარანტისგან ინფორმაციის მოპოვება, რომელიც აუცილებელია საბაზო ღირებულების განსასაზღვრად მე- 2-6 მეთოდების შესაბამისად.

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 05

პასუხისმგებელი პირ(ები)

- მებაუჯი ოფიცერი
- დეკლარანტი

გამომწვევი მიზეზი

მებაუჯი ოფიცერმა, საბაუჯი ლიტერულების მონაცემთა ბაზებიდან ასევე დამატებით მოთხოვნილი დოკუმენტებიდან მოწოდებული ინფორმაცია შეაფასა და მიღლი გადაწყვეტილება რომ გარიგების ფასის მეთოდი არ შეიძლება იქნეს გამოყენებული საბაუჯი ლიტერულების განსასაზღვრად

დამუშავების ეტაპები

მებაუჯი ოფიცერმა უნდა:

1. გაუგზავნოს დეკლარანტს შეტყობინება „საბაუჯი ლიტერულების უარყოფის შესახებ“ (ფორმა_02.1), სადაც უთითებს უარყოფის სათანადო მიზეზებს. ამასთან დეკლარანტს ან მის წარმომადგენელს ატყობინებს, რომ საქონლის საბაუჯი ლიტერულების მე-2-6 მეთოდით განსასაზღვრად წარადგინოს:
  - ა. დანართი_03 (იდენტური და მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის კითხვარი);
  - ბ. დანართი_04-ის (საქონლის ერთეულის ფასის კითხვარი) და
  - გ. დანართი_05 (შედგენილი ლიტერულების კითხვარი).
2. მიღლოს გადაწყვეტილება დეკლარანტის მიერ წარდგენილი პასუხის და ხელმისაწვდომი დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის საფუძველზე, შესაბამისი საბაუჯი ლიტერულების მეთოდის გამოყენებასთან დაკავშირებით, თუ პასუხის წარდგენის დრო ამოიწურება გადაწყვეტილება მიღებული იქნება არსებული დოკუმენტის ან/და ინფორმაციის საფუძველზე.

დამატებითი მოთხოვნები

შეტყობინება გარიგების ფასის უარყოფის შესახებ

1. დეკლარანტი უნდა იყოს ინფორმირებული, როცა მებაუჯი ოფიცერი გადაწყვეტს, რომ გარიგების ფასის მეთოდი არ არის მისაღები (რადგან ადგილი არ ჰქონია საეჭვორტო

გაყიდვას ან არსებობს შეზღუდვები ან პირობები გაყიდვასთან ან ფასთან დაკავშირებით, რა დროსაც შეუძლებელი გარიგების ფასის გამოყენება) ან უარყოფილი ქანი (რადგან ინფორმაცია ან/და დოკუმენტები არ არის საკმარისი ან საწდომ გარიგების ფასის განსასაზღვრად).

2. მოთხოვნაზე პასუხის გაცემის დრო (რომელიც წარმოადგენს პერიოდს საბაჟო ორგანოს მიერ მოთხოვნილი ინფორმაციის წარმოსადგენად მე- 2-6 მეთოდების შესაბამისად) არ უნდა იყოს 5 კალენდარულ დღეზე ნაკლები და 30 კალენდარულ დღეზე მეტი მოთხოვნის ჩაბარების თარიღიდან.

3. მებაჟე ოფიცერი ახორციელებს დეკლარანტისგან პასუხის მიღების ვადის მონიტორინგს.

შენიშვნა:

დეკლარანტმა შეიძლება მოითხოვოს დამატებითი დრო პასუხის გასაცემად. თუ:

ა. დამატებითი დროის მოთხოვნა იგზავნება საწყისი პერიოდის ამოწურვამდე, პასუხის გაცემის ვადა ხანგძლივდება არა უმეტეს 30 დღით.

ბ. დამატებითი დროის მოთხოვნა იგზავნება საწყისი პერიოდის ამოწურვის შემდეგ, მაგრამ საქონლის საბაჟო ღირებულებასთან დაკავშირებით საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე (დეკლარაციის შემოწმების აქტის ჩაბარებამდე). პასუხის წარმოდგენის ვადა ხანგძლივდება არა უმეტეს 30 დღით.

თავი 4: შეფასების სხვა მეთოდების გამოყენება

4.1 ზოგადი ალტერნატიური მიზანი

მიზანი

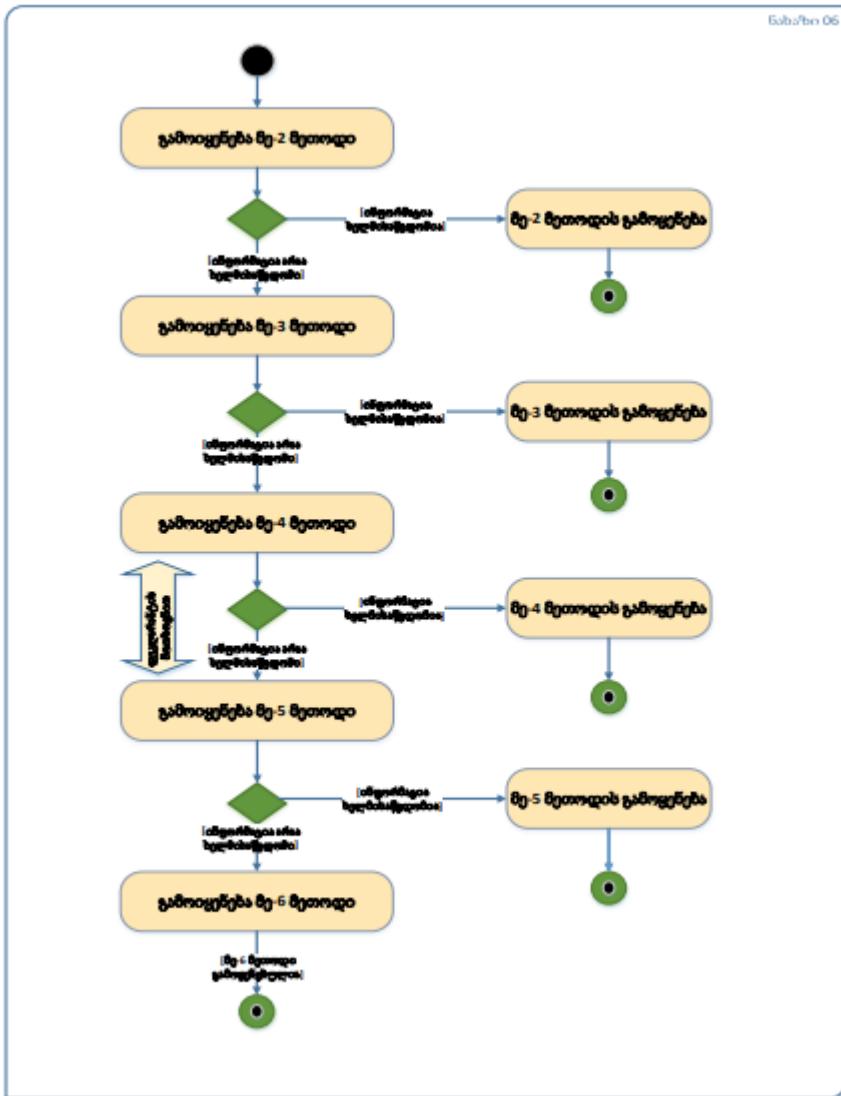
ეს ქვეთავი წარმოადგენს პროცესების ერთობლიობას, როცა შეუძლებელია გარიგების ფასის გამოყენება.

როდესაც მებაჟე ოფიცერი გადაწყვეტს, რომ საქონლის საბაჟო ღირებულება ვერ იქნება განსაზღვრული გარიგების ფასის მეთოდით, მან უნდა გამოიყენოს იდენტური ან მსგავსი საქონლის გარიგების ფასი შესაბამისი თანმიმდევრობით.

მებაჟე ოფიცერმა უნდა გამოიყენოს საბაჟოს მონაცემების მათ შორის საბაჟო ღირებულების მონაცემთა ბაზა იმისათვის, რომ გაარკვიოს ხომ არ შეიცავს ის იდენტური ან მსგავსი საქონლის ღირებულებას, რომელიც საჭიროა მოცემული მეთოდების გამოსაყენებლად. თუ მონაცემთა ბაზა არ შეიცავს საჭირო ინფორმაციას ან ინფორმაცია არ არის სხვაგვარად მოწოდებული დეკლარანტის მიერ, ეს მეთოდები ვერ იქნება გამოყენებული. ასეთ შემთხვევაში, მებაჟე ოფიცერმა უნდა გამოიყენოს მე-4, მე -5 ან მე -6 მეთოდი თანმიმდევრობით სანამ საბაჟო ღირებულება არ იქნება განსაზღვრული. დეკლარანტმა შეიძლება მოითხოვოს მე -5 მეთოდის გამოყენება მე-4 მეთოდამდე საბაჟო ღირებულების განსასაზღვრად.

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 06

პასუხისმგებელი პირ(ები)

- მებაჟე ოფიცერი
- დეკლარანტი

გამომწვევი მიზეზი

მებაჟე ოფიცერმა, დაადგინა, რომ საბაჟო ღირებულება შეუძლებელია განისაზღვროს გარიგების თასის მეთოდით.

დამუშავების ეტაპები

მებაჟე ოფიცერმა უნდა:

1. გამოიყენოს მე-2 მეთოდი, თუ საკონლის ინფორმაცია იდენტური საკონლის გარიგების თასის შესახებ ხელმისაწვდომია საბაჟო ღირებულების მონაცემთა ბაზაში და/ან მოწოდებულია დეკლარანტის მიერ;
2. იდენტური საკონლის გარიგების თასის შესახებ საკმარისი ინფორმაციის არარსებობის შემთხვევაში, გამოიყენოს მე-3 მეთოდი თუ საკმარისი ინფორმაცია მსგავსი საკონლის გარიგების თასის შესახებ ხელმისაწვდომია საბაჟო ღირებულების მონაცემთა ბაზაში და/ან მოწოდებულია დეკლარანტის მიერ;
3. თუ საკმარისი ინფორმაცია მსგავსი საკონლის გარიგების თასის შესახებ არ არის ხელმისაწვდომი, გამოიყენებულ უნდა იქნეს მე-4 მეთოდი თუ საკონლის ერთეულის თასის განსასაზღვრად საჭირო ინფორმაცია მოწოდებულია დეკლარანტის მიერ ან ხელმისაწვდომია საბაჟოს მონაცემებში;
4. თუ ერთეულის თასის განსასაზღვრად საჭირო ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი,

უნდა მოხდეს მე -5 მეთოდის გამოყენება თუ საქონლის უცხოელი მწარმოებელი იძლევა ინფორმაციას, რომელიც საჭიროა საქონლის შედგენილი ფასის განსასაზღვრად;

5. თუ უცხოელი მწარმოებელი არ განახორციელებს ინფორმაციის მოწოდებას, რომელიც საჭიროა შედგენილი ფასის განსასაზღვრად, უნდა მოხდეს მე - 6 მეთოდის გამოყენება საქონლის საბაჟო ღირებულების დასადგენად

დამატებითი მოთხოვნები

1. გასათვალისწინებელია, რომ დეკლარირებული ღირებულების უარყოფის შესახებ შეტყობინების გაგზავნისას, დეკლარანტს მოეთხოვება ნებისმიერი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტის წარდგენა მე-2-6 მეთოდით საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მიზნით.

2. მე-2-6 მეთოდით შეფასების დროს, მებაჟე ოფიცერი საჭიროების შემთხვევაში მიმართავს საბაჟო ღირებულების შემფასებელ ექსპერტს.

შენიშვნა: თუ რეგისტრირებულ დეკლარაციაში საბაჟო ღირებულება განსაზღვრულია შეფასების რომელიმე სხვა მეთოდით, მებაჟე ოფიცერი ღირებულების კონტროლს ახორციელებს მეოთხე თავის შესაბამისი ქვეთავის დამუშავების ეტაპის მიხედვით.

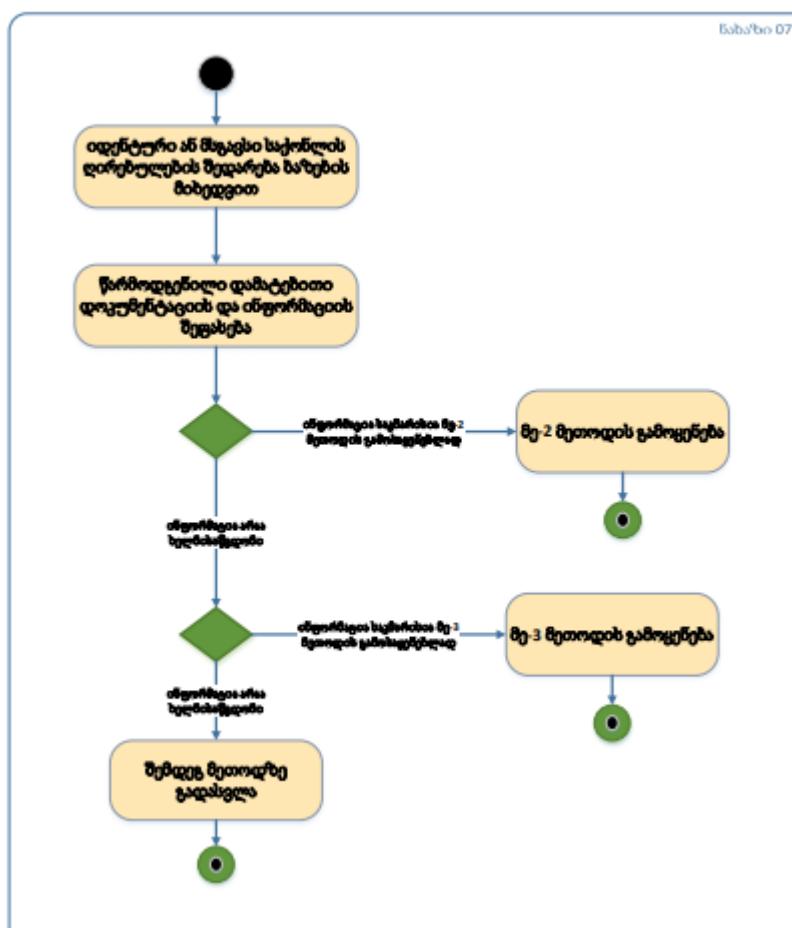
4.2 შეფასების მე-2 და მე-3 მეთოდის გამოყენება

მიზანი

საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა მე-2 მეთოდის (იდენტური საქონლის გარიგების ფასი) ან მე-3 მეთოდის (მსგავსი საქონლის გარიგების ფასი) გამოყენებით.

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 07

პასუხისმგებელი პირ(ები)

- მებაჟე ოფიცერი

· დეკლარაციი

გამომწვევი მიზეზი

მებაუე ოფიციერმა დაადგინა, რომ საბაუო ღირებულება შეუძლებელია განისაზღვროს გარიგების ფასის მეთოდით.

დამუშავების ეტაპები

მებაუე ოფიციერმა უნდა:

1. განსაზღვროს ხელმისაწვდომია თუ არა ინფორმაცია შესაფასებელი საქონლის იდენტური ან მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის შესახებ;
- ა. ინფორმაცია შეიძლება ხელმისაწვდომი იყოს საბაუო ღირებულების მონაცემთა ბაზაში ან მოწოდებულ იქნეს დეკლარაციის მიერ (იხ. დანართი_03);
- ბ. თუ არ არის ხელმისაწვდომი საკმარისი და სანდო ინფორმაცია საბაუო ორგანოსთვის იდენტური საქონლის გარიგების ფასის ან მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის შესახებ, საბაუო ღირებულების განსაზღვრა ვერ მოხდება მე-2 ან მე-3 მეთოდით.
2. თუ ხელმისაწვდომია იდენტური საქონლის გარიგების ფასი, მებაუე ოფიციერმა უნდა გამოიყენოს მე-2 მეთოდი შემდეგი წესების შესაბამისად -

ა. პირველი წესი: ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში, შეარჩიოს ისეთი იდენტური საქონლის გარიგება, რომელიც წარმოებულია იმავე მწარმოებლის მიერ როგორც შესაფასებელი საქონელი; წინააღმდეგ შემთხვევაში, გამოიყენოს იმ იდენტური საქონლის გარიგების ფასი, რომელიც დამზადებულია ნებისმიერი მწარმოებლის მიერ იმავე ქვეყანაში;

ბ. მე-2 წესი: პირველი წესის გამოიყენების შემდეგ შეარჩიოს იდენტური საქონლის გარიგების ფასი, რომელიც იმპორტირებულია მსგავსი რაოდენობით და იმავე კომერციულ დონეზე როგორც შესაფასებელი საქონელი. თუ წარსულ გარიგებებში ადგილი ჰქონდა იმპორტს მნიშვნელოვნად განსხვავებული რაოდენობით და განსხვავებულ კომერციულ დონეზე ვიდრე შესაფასებელი საქონლის შემთხვევაში, შეფასების მე-2 მეთოდი შეიძლება გამოიყენებულ იქნეს შესაბამისი კორექტირების შემთხვევაში. (იხ. დამატებითი მოთხოვნები);

გ. მე-3 წესი: მე-2 წესის გამოიყენების შემდეგ, თუ ხელმისაწვდომია იდენტური საქონლის ორი ან მეტი გარიგების ფასი, მებაუე ოფიციერმა უნდა აირჩიოს გარიგების უმცირესი ფასი;

დ. მე-4 წესი: მე-3 წესის გამოიყენების შემდეგ, თუ თქვენ მიერ შერჩეული გარიგება მოიცავს საქონელს, რომელიც ექსპორტირებულია იგივე ქვეყნიდან იმავე ან თითქმის იმავე დროს და ერთნაირი სახეობის სატრანსპორტო საშუალებით როგორც შესაფასებელი საქონელი, მაშინ გარიგების ფასი იქნება შესაფასებელი საქონლის საბაუო ღირებულება. თუ შერჩეული გარიგება მოიცავს საქონელს, რომელიც ექსპორტირებულია სხვა ქვეყნიდან და/ან სხვა სახის სატრანსპორტო საშუალებით, მაშინ შეფასება უნდა განახორციელდეს შესაბამისი კორექტირებები.

3. თუ ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი იდენტური საქონლის გარიგების ფასთან დაკავშირებით, საბაუო ღირებულება ვერ იქნება განსაზღვრული მე-2 მეთოდით. მებაუემ უნდა გამოიყენოს მე-3 მეთოდი თუ წარსულში განხორციელებული იმპორტის ფასი ხელმისაწვდომია მსგავსი საქონლისთვის საბაუო ღირებულების მონაცემთა ბაზაში და/ან წარმოდგენილია დეკლარაციის მიერ. ასეთ შემთხვევაში, მებაუემ უნდა გამოიყენოს დამუშავების ეტაპში ჩამოთვლილი წესები - „იდენტური საქონლის“ „მსგავსი საქონლით“ ჩანაცვლებით.

დამატებითი მოთხოვნები

პირველი ეტაპი

1. აღსანიშნავია, რომ შეტყუბით დეკლარირებული ღირებულების უარყოფის შესახებ, დეკლარაცის მოეთხოვა ნებისმიერი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტის წარდგენა მე-2- 3 მეთოდების გამოყენებით საქონლის საბაზო ღირებულების განსაზღვრის მიზნით. (იხ. დანართი_03).
  2. შესადარებლად გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ იმ იდენტური ან მსგავსი საქონლის გარიგების ფასი, რომლის დეკლარაციაც რეგისტრირებულია შესაფასებელი საქონლის დეკლარაციის მომზადებამდე.
  3. საქონელი არ ჩაითვლება იდენტურ ან მსგავს საქონლად, თუ ის არ არის წარმოებული იმავე ქვეყანაში, რომელშიც წარმოებულია შესაფასებელი საქონელი და ექსპორტირებულია იმავე ან თითქმის იმავე დროს, რაც ნიშნავს, რომ იდენტური ან მსგავსი საქონლის ექსპორტის თარიღსა და შესაფასებელი საქონლის ექსპორტის თარიღს შორის განსხვავება არ უნდა აღემატებოდეს 30 დღეს (ექსპორტამდე ან ექსპორტის შემდეგ).
- შენიშვნა:** „ექსპორტირებული იმავე ან თითქმის იმავე დროს“ ნიშნავს, რომ განსხვავება იდენტური საქონლის ექსპორტის თარიღსა და შესაფასებელი საქონლის ექსპორტის თარიღს შორის არ აღემატება 30 კალენდარულ დღეს (30 დღით ადრე ექსპორტამდე ან ექსპორტიდან 30 დღის შემდეგ), თუ მონაცემთა ბაზაში საბაზო ღირებულების იდენტური ან მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის მეთოდით დასადგენად განიხილება ორი გარიგება, რომელიც დადებულია შესაფასებელი საქონლის იდენტურ ან მსგავს საქონელზე. უნდა დადგინდეს ჩაითვლება თუ არა ეს ორი გარიგება ექსპორტირებულად იმავე ან თითქმის იმავე დროს როცა განხორციელდა შესაფასებელი საქონლის ექსპორტი - სამივე გარიგება დადებულია ყაზახეთიდან საქართველოში ხორბლის შემოტანაზე, შემოტანა ხორციელდებოდა საარანიგზო ტრანსპორტით. სატრანსპორტო დოკუმენტების მიხედვით შესაფასებელმა საქონელმა ყაზახეთი დატოვა 10 აგვისტოს, იდენტური საქონლის სატრანსპორტო დოკუმენტების მიხედვით ძალის შემოტანაზე, ტრიუმფი დატოვეს ერთ შემთხვევაში 15 ივლისს ხოლო მეორე შემთხვევაში 5 სექტემბერი. შესაბამისად შესაფასებელი საქონლის ექსპორტის თარიღი იქნება 10 აგვისტო, ხოლო იდენტური საქონლის ექსპორტის თარიღები 15 ივლისი (26 დღით ადრე) და 5 სექტემბერი (26 დღის შემდეგ). ვინაიდან ორივე იდენტური საქონლის ექსპორტის თარიღის განსხვავება შესაფასებელი საქონლის ექსპორტის თარიღისაგან 30 დღეზე ნაკლებია ისინი ჩაითვლებიან ექსპორტირებულად იმავე ან თითქმის იმავე დროს.
4. დეკლარაციის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაცია იდენტური ან მსგავსი საქონლის წინა გარიგებებთან დაკავშირებით საკმარისად დეტალურად უნდა იქნეს აღწერილი, რათა მებაზე ოფიციერს მიეცეს გარიგების დოკუმენტების მოძიების საშუალება (მაგ., დეკლარაციის წომრით ან რეგისტრაციის თარიღით). თუ დეკლარაციის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია მებაზე ოფიციერს არ აძლევს ჩანაწერების მოძიების საშუალებას, ინფორმაცია არ უნდა ჩაითვალოს საკმარისად მე-2 ან მე-3 მეთოდით ღირებულების განსაზღვრისთვის.

მე-2 ეტაპი

5. იდენტური ან მსგავსი საქონლის გარიგების ფასი გულისხმობს ისეთივე რაოდენობას და კომერციულ დონეს, როგორიცაა შესაფასებელი საქონლის შემთხვევაში (მაგ.: საბითუმო, საცალო, სამომხმარებლო). თუ ადგილი აქვს იდენტური ან მსგავსი საქონლის იმპორტს სხვა კომერციულ დონეზე და/ან განსხვავებული რაოდენობით ვიდრე შესაფასებელი საქონლი, უნდა განხორციელდეს კორექტირება ობიექტური კრიტერიუმების საფუძველზე (მაგალითად, მწარმოებლის ფასთა ჩამონათვალი, რომელიც აჩვენებს სხვადასხვა რაოდენობით გაყიდული საქონლის ფასს). ობიექტური კრიტერიუმების გარეშე, რომელიც შესაძლებელს გახდის ფასის დადგენას სხვა კომერციულ დონეზე და განსხვავებული რაოდენობით - მე-2 ან მე-3 მეთოდით ვერ იქნება

გამოყენებული.

შენიშვნა: GATT-ის შეთანხმების მიხედვით, პირველი სამი მეთოდი დამყარებული ღირებულების განსაზღვრაზე გარიგების ფასის მიხედვით, მხოლოდ მას შემდეგ რაც ვერ მოხდება გარიგების ფასის დადგენა პირველი სამი მეთოდის შესაბამისად, ხდება ღირებულების განსაზღვრა მეოთხე მეთოდის გამოყენებით.

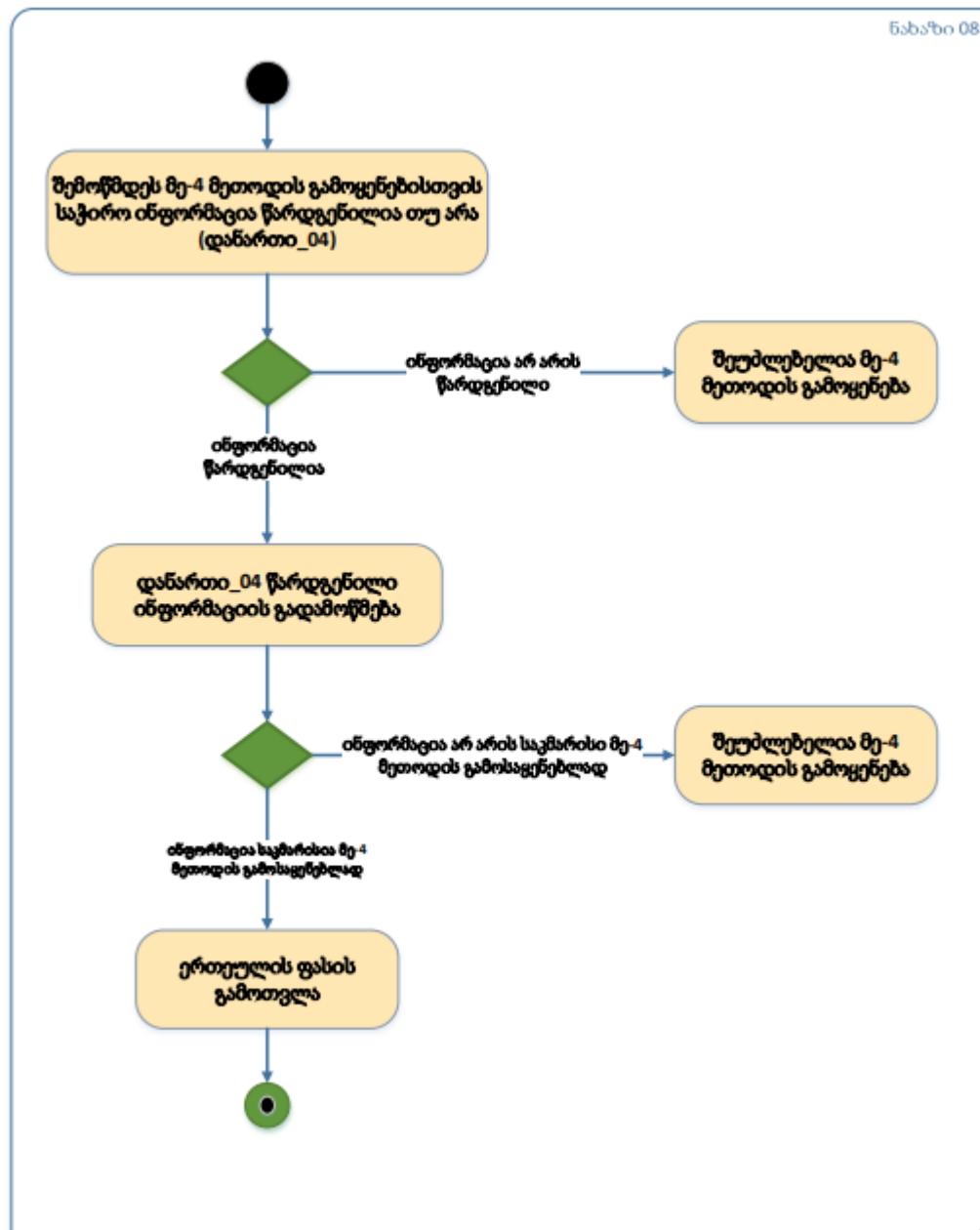
4.3 შეფასების მე-4 მეთოდის გამოყენება

მიზანი

საბაზო ღირებულების განსაზღვრა მე-4 მეთოდით (საქონლის ერთეული ფასის მეთოდი).

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 08

პასუხისმგებელი პირ(ები)

- მებაზე ოფიცერი
- დეკლარანტი

დამუშავების ეტაპები

მეტაური თვითმიმდევრული უნდა:

1. შეაძლოს საქონლის საბაზო ლირებულების მე-4 მეთოდით შეთასებისთვის საჭირო ინფორმაცია არის თუ არა ხელმისაწვდომი საბაზო ორგანოსთვის:
- ა. მოსთხოვოს დეკლარანტს ინფორმაციის წარმოდგენა 04 დანართით - „ერთეულის ფასის მეთოდის კითხვარი“;
- ბ. თუ დეკლარანტს არ შეუძლია მოთხოვნილი ინფორმაციის წარმოდგენა და ინფორმაცია სხვაგვარად არ არის ხელმისაწვდომი საბაზოსთვის, მე -4 მეთოდის გამოყენება შეუძლებელი იქნება.
2. განახორციელოს 04 დანართით წარმოდგენილი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტის კონტროლი და შემოწმება:
- ა. თუ დანართი _04 შეიცავს არსებით განსხვავებებს ან უზუსტობებს, რომელიც შეუძლებელია სხვაგვარად გადამოწმდეს, მე-4 მეთოდი არ გამოიყენება.
3. გამოთვალის საქონლის ერთეულის ფასი მისი ელემენტების გათვალისწინებით, როგორიცაა:
  - ა. შესაფერისი ფასის შერჩევა;
  - ა.ა ერთეულის ფასის შერჩევის საფუძველს წარმოადგენს საქონელი რომელიც გაყიდულია იმპორტის ქვეყანაში, ამასთან საქონლის ერთეულის ფასი არ შეიძლება იქნეს გამოყენებული თუ:
    - საქონელი არ არის გაყიდული მისი იმპორტის შემდეგ;
    - გაყიდულია ექსპორტის მიზნით;
    - გაყიდული საქონელი, რომელიც იმპორტირებულია შორეულ პერიოდში.
  - ბ. გაყიდვის პერიოდი და სასაქონლო სახე რომელშიც შესაფასებელი, იდენტური ან მსგავსი საქონელი იყო გაყიდული:
  - ბ.ა ერთეულის ფასის შერჩევისას გასათვალისწინებელია დრო, რომ გაყიდვა (რომელიც განხორციელდა ადგილობრივ ბაზარზე) განხორციელდეს იმავე ან თითქმის იმავე დროს როდესაც შესაფასებელი საქონელი იქნა შემოტანილი.
  - ბ.ბ მდგომარეობა, საქონელი გაყიდული უნდა იყოს იმავე სასაქონლო სახით, რა სახითაც იგი შემოტანილია საქართველოში.
  - ბ. საქონლის მაქსიმალური ოდენობა, არაურთიერთდამოკიდებულ პირზე უდიდესი მოცულობით გაყიდული საქონლის ფასი პირველ კომერციულ დონეზე

დამატებითი მოთხოვნები

ზოგადი

1. გამოქვითვები - საქონლის ერთეულის ფასის მეთოდისთვის გულისხმობს შემდეგს:
  - ა) საკომისიო ან საერთო ხარჯები;
  - ბ) ტრანსპორტირების და დაზღვევის ხარჯები გაწეული იმპორტის შემდეგ;
  - გ) იმპორტის და სხვა გადასახადები რომლებიც გადაიხდება საქართველოში.

პირველი ეტაპი

2. ერთეულის ფასი შეიძლება ემყარებოდეს საქართველოში იმპორტირებული ამავე საქონლის გაყიდვის ფასს (და არა იდენტური ან მსგავსი საქონლის გაყიდვის ფასს). ამ მიზნით დეკლარანტის მოთხოვნის საფუძველზე, საბაზო ორგანომ შესაძლებელია იმპორტირებული საქონელი გაუშვას გარანტით საბაზო ლირებულების საბოლოო განსაზღვრამდე.
3. ერთეულის ფასის გამოსათვლელად საჭირო ინფორმაცია შეტანილია დანართ _04-ში „ერთეულის ფასის მეთოდის კითხვარი“. ასეთი ინფორმაციის მოწოდება ხდება დეკლარანტის მიერ.
4. რიგ შემთხვევებში, საბაზო ორგანოს შეიძლება ჰქონდეს საჭირო ინფორმაცია - მაგალითად, ადრე განსაზღვრული იდენტური ან მსგავსი საქონლის ერთეულის ფასი იმპორტირებული დეკლარანტის ან სხვა იმპორტიორის მიერ იმავე ან თითქმის იმავე

დროს ვიდრე შესაფასებული საქონლი. ამ მიზნით, მებაჟე ოფიცერმა უნდა შეამოწმოს ასეთი ინტორმაცის არსებობა საბაჟოს მონაცემებში.

ეტაპი 2

5. დანართი_04 წარმოგიდგენის დროს, მებაჟე ოფიცერმა უნდა შეამოწმოს რამდენად სრულად და სწორად არის მოწოდებული ინტორმაცია.

შენიშვნა:

ა. დეკლარანტი უნდა იძლეოდეს:

ა.ა. ინტორმაციას საქართველოში იმპორტირებული საქონლის გაყიდვის შესახებ (გრაფა A) ან/და ინტორმაციას იმპორტირებული „იდენტური“ ან „მსგავსი“ საქონლის გაყიდვის შესახებ საქართველოში (გრაფა B), ან

ა.ბ. ფასთა ცხრილს (გრაფა C);

ბ. დეკლარანტმა უნდა წარმოადგინოს:

ბ.ა. იმავე კლასის ან ტიპის საქონლის საქართველოში გაყიდვისას გაყიდვის ჩვეულებრივი საკომისიოს თანხა, ან

ბ.ბ. თანხა, რომელიც ჩვეულებრივ ემატება მოგების და ზოგად ხარჯებს იმავე კლასის და სახეობის საქონლის საქართველოში გაყიდვასთან დაკავშირებით (გრაფა A).

6. განახორციელოს შემდეგი შემოწმებები დეკლარანტის მიერ წარმოდგენილი

გაყიდვების შესახებ ინტორმაციის გასარკვევად (დანართი_04 მიხედვით):

ა. შეამოწმოს შეიტანა თუ არა დეკლარანტმა დანართ_04-ში საქართველოში იმპორტირებული საქონლის ყველა გაყიდვა იმპორტის თარიღიდან 90 დღის განმავლობაში;

ბ. შეამოწმოს შეიტანა თუ არა დეკლარანტმა დანართ_04-ში იდენტური ან მსგავსი საქონლის ყველა გაყიდვა, რომელიც დაახლოებით იმპორტის დროს და იმპორტის თარიღიდან არაუმეტეს 90 დღის განმავლობაში განხორციელდა და რაც მისთვის არის ცნობილი;

გ. შეამოწმოს რომ დანართ_04-ში შეტანილი ყველა გაყიდვა განხორციელდა არაუმეტეს 90 დღის განმავლობაში იმპორტის თარიღიდან;

დ. შეამოწმოს რომ საქართველოში ერთეულის ფასის განსასაზღვრად გამოყენებული გაყიდვები განხორციელდა მყიდველებთან, რომლებიც არ არიან დაკავშირებულნი გამყიდველთან ან მყიდველთან, რომელმაც მიაწოდა დამხმარე მასალები უცხოელ მწარმოებელს;

ე. თუ დეკლარანტი წარმოადგენს ფასთა ცხრილს (გრაფა C) შეამოწმოს, რომ იდენტური ან მსგავსი საქონლის გაყიდვა საქართველოში განხორციელდა ცხრილში მითითებული ფასით დაახლოებით იმპორტის დროს და არაუგვიანეს 90 დღის განმავლობაში;

3. თუ დეკლარანტი წარმოადგენს გაყიდვების შესახებ ინტორმაციას (გრაფა A და/ ან B), შეამოწმოს რომ ასეთი ინტორმაცია (ფასი, გაყიდვის თარიღი, გაყიდული ერთეულების რაოდენობა) შესაბამისობაშია დამატებით წარმოდგენილ დოკუმენტებთან.

7. მოსთხოვოს დეკლარანტს ახსნა, თუ როგორ განსაზღვრა ამ უკანასკნელმა ჩვეულებრივი საკომისიო ან ჩვეულებრივი მოგების ან ზოგადი ხარჯები (გრაფა A) და განმარტების დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტების წარმოდგენა.

8. მოსთხოვოს დეკლარანტს ფრახტის დოკუმენტის და ფრახტის გადახდის დოკუმენტის ასლები, დანართ_04 საქართველოში გაწეული ტრანსპორტირების და დაკავშირებული სხვა ხარჯების შესახებ წარმოდგენილი ინტორმაციის დასადასტურებლად (გრაფა B).

9. საერთაშორისო სატრანსპორტო ხარჯები უნდა შეამოწმდეს მე-2 თავის შესაბამისად.

ეტაპი 3

10. ერთეულის ფასი გამოითვლება როგორც -

ერთეულის ფასი* x იმპორტირებული საქონლის ერთეულების რაოდენობა

მინუს (ჩვეულებრივი საკომისიო ან ჩვეულებრივი მოგების და ზოგადი ხარჯები)

[გრაფა A]

(საქართველოში გაწეული ტრანსპორტის, დაზღვევის და დაკავშირებული სხვა ხარჯები)

[გრაფა B]

(საერთაშორისო ტრანსპორტირების, დაზღვევის და დაკავშირებული დატვირთვის, გადმოტვირთვის და ხელით გადატანის ხარჯები

(იმპორტის გადასახადი, დოგ. აქციზი იმპორტზე ან საქართველოში გაყიდულ საქონელზე)

= ერთეულის ფასი

*ერთეულის ფასი რომლითაც გაიყიდა ინპორტირებული ან იდენტური ან მსგავსი საქონელი ყველაზე დიდი ოდენობით

11. საბაჟო გადასახადის გამოჭითვა ხორციელდება -

გადასახდელი საბაჟო გადასახადი = ერთეულის ფასი საბაჟო გადასახადის გადახდამდე*

1 + (მოსაკრებლის განაკვეთი)

* (ერთეულის ფასი x იმპორტირებული საქონლის ერთეულების რაოდენობა) – (გრაფა A + გრაფა B + (საერთაშორისო ტრანსპორტირების, დაზღვევის და დაკავშირებული დატვირთვის, გადმოტვირთვის და ხელით გადატანის ხარჯები))

იგივე ფორმულა შეიძლება გამოყენებულ იქნეს დღგ-ის და აქციზის დასაქვითად, თუ ნებისმიერი ასეთი გადასახადი გამოიყენება იმპორტირებული საქონლის მიმართ.

12. თუ ადგილი აქვს იმპორტირებული საქონლის ან იდენტური საქონლის ან მსგავსი საქონლის ერთზე მეტ გაყიდვას იმპორტის თარიღის მდგომარეობით ან დაახლოებით ამ პერიოდში, ერთეულის ფასი გამოითვლება იმ გაყიდვიდან, რომელშიც ერთეულების ყველაზე დიდი რაოდენობა გაიყიდა საერთო ფასად.

13. თუ დეკლარანტი წარმოადგენს ინთორმაციას იმპორტირებული საქონლის და იდენტური ან მსგავსი საქონლის გაყიდვის შესახებ იმპორტის თარიღის მდგომარეობით ან დაახლოებით ამ პერიოდში, გამოყენებულ უნდა იქნეს იმპორტირებული საქონლის ფასი ერთეულის ფასის განსასაზღვრად.

14. ზოგადად გაყიდვა შეიძლება ჩაითვალის იმპორტის დროს ან ამ პერიოდში განხორციელებულად თუ ის სრულდება იმპორტის თარიღამდე ან მის შემდეგ 30 დღის განმავლობაში. 15. თუ ადგილი არ აქვს იმპორტირებული საქონლის ან იდენტური ან მსგავსი საქონლის გაყიდვას იმპორტის თარიღის მდგომარეობით ან დაახლოებით ამ პერიოდში, მაშინ ერთეულის ფასი განისაზღვრება გაყიდვის საფუძველზე, რომელიც განხორციელდა იმპორტის თარიღიდან უმოკლეს ვადაში მაგრამ არა უბვიანეს 90 დღისა.

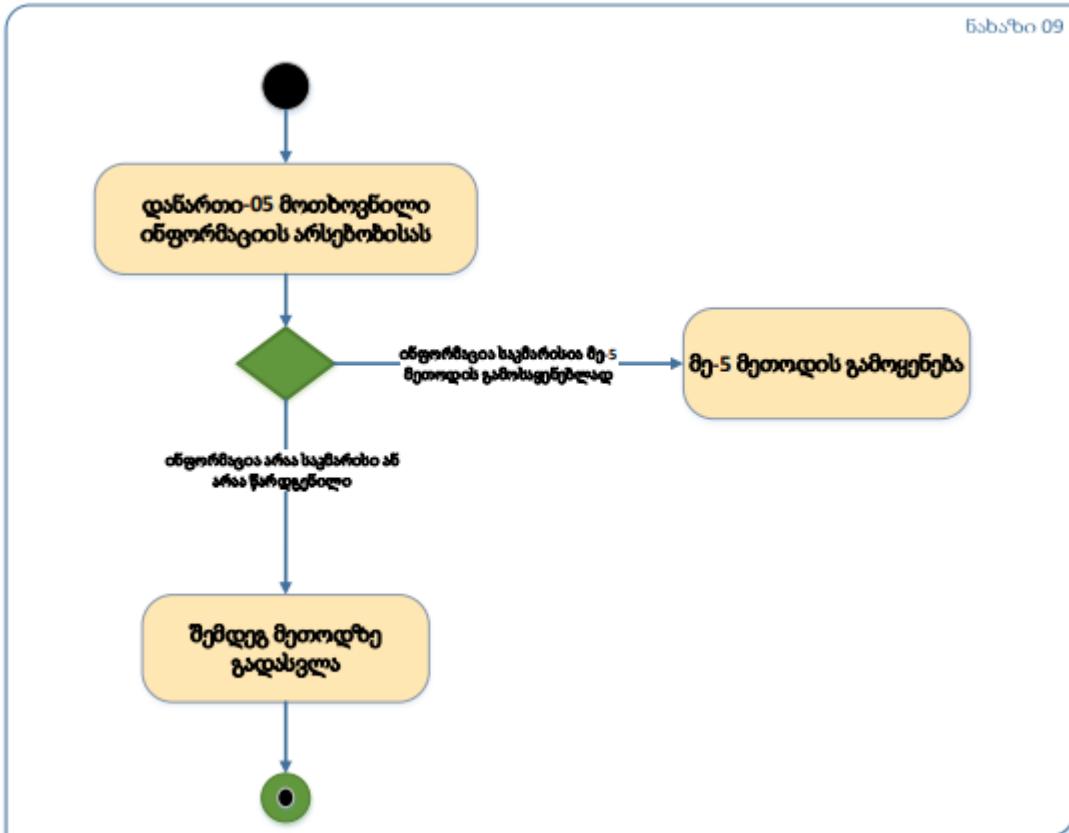
4.4 შეფასების მე -5 მეთოდის გამოყენება

მიზანი

საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა მე- 5 მეთოდის გამოყენებით (შედგენილი ფასის მეთოდი)

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 09

პასუხისმგებელი პირ(ებ)ი

- მებაჟე ოფიცერი
  - დევლარანტი
  - უცხოული მწარმოებელი გამომწვევი მიზეზი საბაჟო ორებულების განსაზღვრა ქუძლებელია პირველი მეთოდით (გარიგების თვასის მეთოდი), მე -2 მეთოდით იდენტური საქონლის გარიგების თვასის მეთოდი) , მე -3 მეთოდით (მსგავსი საქონლის გარიგების თვასის მეთოდი) ან მე -4 მეთოდით (საქონლის ერთეულის თვასის მეთოდი)

დამუშავების ეტაპები

მებაული ოციცარმა უნდა:

1. დაადასტუროს რომ დეკლარანტმა წარმოადგინა ან წარმოადგენს -უცხოელი მწარმოებლისგან მიღებულ ინტორმაციას ხარჯების შესახებ, რომელიც საჭიროა საქონლის შედგენილი ფასის გამოსათვლელად, და უცხოელი მწარმოებლის თანხმობას, რომელიც საბაჟო ორგანოს აძლევს ხარჯებთან დაკავშირებული ინტორმაციის გადამოწმების საშუალებას.

ა. ინფორმაცია ხარჯების შესახებ და უცხოელი მწარმოებლისგან მიღებული თანხმობა შედგენილი მეთოდის გამოსაყენებლად განსაზღვრულია დანართით_05 - „შედგენილი ორებულების კითხვარი“.

ბ. თუ დეკლარანტს არ შეუძლია მოთხოვნილი ინფორმაციის წარმოდგენა და
ინფორმაცია სხვაგვარად არ არის ხელმისაწვდომი საბაჟოსთვის სხვა წყაროებიდან, მე -
5 მეთოდის გამოყენება შეუძლებელი იქნება. 2. განახორციელოს დანართით_05
წარმოდგენილი ინფორმაციის კონტროლი და შემოწმება. ა. თუ დანართი_05 შეიცავს
არსებით განსხვავებებს ან უზუსტობებს რომელიც არ არის ახსნილი ან შეუძლებელია
სხვაგვარად გადამოწმდეს, ასეთ შემთხვევაში მე-5 მეთოდი არ გამოყენება.
3. გამოთვალის საქონლის შედგენილი ორიებულების მეთოდი

დამატებითი მოთხოვნები

ତିର୍ଯ୍ୟକ ଗ୍ରନ୍ଥ

1. մեջ-5 մետրոցու սականությունը պահպանվում է միաժամկետ՝ մեջ-5 մետրությունում:

ა) საწარმოო და მოგების გადასახადის და ზოგადი ხარჯების წარმოდგენას მწარმოებლის ბუღალტრული დოკუმენტის საფუძველზე; და
 ბ) თანხმობას თანამშრომლობაზე ისეთი გადამოწმების პროცესში, რომელსაც საბაჟო ორგანო ჩატვლის საჭიროდ საქონლის საბაჟო ღირებულების განსასაზღვრად, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს დამადასტურებელი დოკუმენტების წარმოდგენას მოთხოვნის შემთხვევაში და საბაჟო ორგანოსთვის მწარმოებლის კომერციულ ანგარიშებზე და დოკუმენტებზე წვდომას. შედგენილი ფასის განსასაზღვრად საჭირო ეს ინფორმაცია აღწერილია დანართი_05-ში „შედგენილი ღირებულების კითხვარი“. ამდენად პირველად უნდა ეთხოვოს დეკლარანტს შეუძლია თუ არა ინფორმაციის მოპოვება და კომერციულ ანგარიშებზე და დოკუმენტებზე წვდომის თანხმობის მიღება უცხოელი მწარმოებლისგან. თუ ვერ შეძლებს, შეუძლებელი იქნება მე-5 მეთოდის გამოყენება.

მე-2 ეტაპი

2. თუ დეკლარანტი წარადგენს უცხოელი მწარმოებლის ინფორმაციას ხარჯების შესახებ და თანხმობას (დანართი_05), უნდა შემოწმდეს ფორმის უცხლა გრაფა სრულად არის თუ არა შევსებული და ხელმოწერილი უცხოელი მწარმოებლის ან მისი წარმომადგენლის მიერ.
3. შემოწმდეს საერთაშორისო ტრანსპორტირების ხარჯები (გრაფა D) ჩვეულებრივი ფორმით მე-3 ეტაპი
4. დანართი_05-ის ჯამური გრაფა A + B + C საქონლის შედგენილი ფასის გამოსათვლელად. აღსანიშნავია, რომ A + B + C გრაფებში მოცემული ინფორმაცია წარმოადგენს ერთეულის ხარჯებს და ამდენად უნდა გამრავლდეს შესაფასებელი საქონლის რაოდენობაზე.

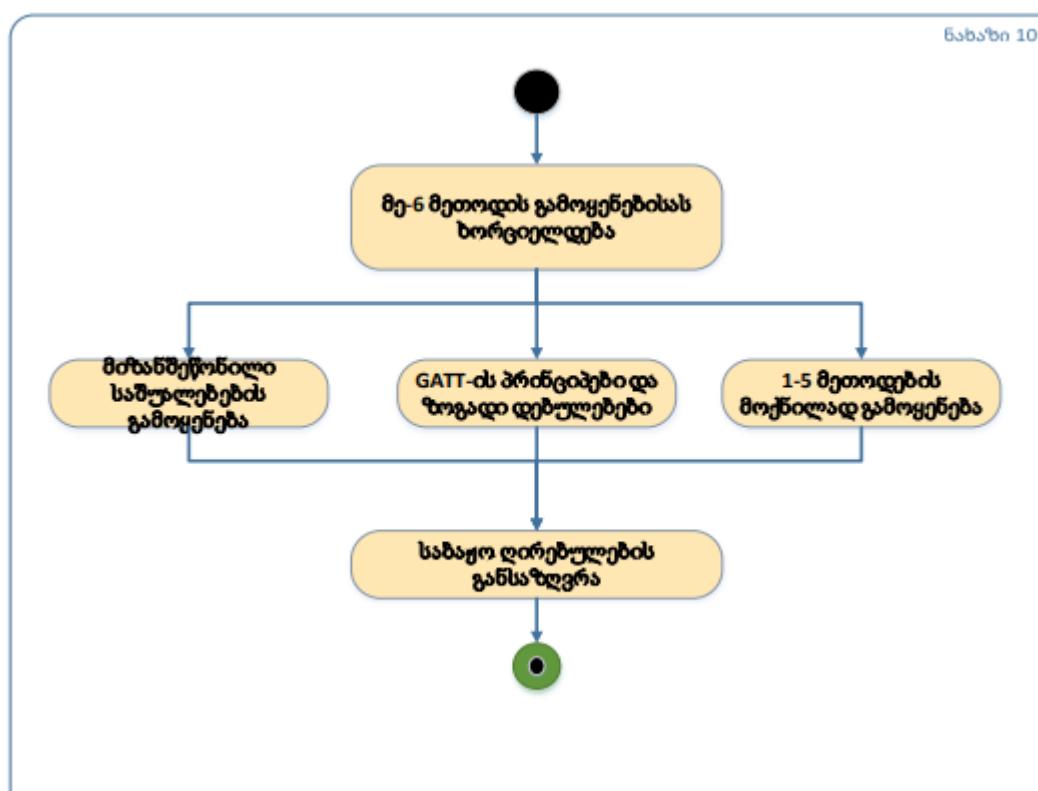
4.5 შეფასების მე-6 მეთოდის გამოყენება

მიზანი

საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა მე -6 მეთოდის გამოყენებით (სარეზერვო მეთოდი)

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 10

პასუხისმგებელი პირ(ები)

- მებაჟე ოფიციერი

გამომწვევი მიზეზი

მებაჟე ოფიციერმა დაადგინა რომ საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა შეუძლებელია პირველი მეთოდით (გარიგების ფასის მეთოდი), მე -2 მეთოდით (იდენტური საქონლის გარიგების ფასის მეთოდი), მე -3 მეთოდით (მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის მეთოდი) ან მე -4 მეთოდით (საქონლის ერთეულის ფასის მეთოდი) ან მე -5 მეთოდით (შედგენილი ფასის მეთოდი).

დამუშავების ეტაპები

მებაჟე ოფიციერმა უნდა:

1. განსაზღვროს იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულება მე -6 მეთოდის გამოყენებით, რა დროსაც იგი ხელმძღვანელობს შემდეგი პრინციპებით:
  - ა) საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა მიზანშეწონილი საშუალებების გამოყენების გზით;
  - ბ) აღნიშნული მიზანშეწონილი საშუალებები უნდა შეესაბამებოდეს „გენერალური შეთანხმების მე-7 მუხლის გამოყენების შესახებ“ შეთანხმებას და GATT-ის მე-7 მუხლის პრინციპებსა და ზოგად დებულებებს;
  - გ) საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა უნდა განხორციელდეს იმპორტის ქვეყანაში არსებული მონაცემების საფუძველზე.
2. გამოიყენოს პირველი - მეხუთე მეთოდები, ისეთი მოქნილობით, რომ შეესაბამებოდეს სარეზერვო მეთოდის მიზნებსა და დებულებებს, ასეთი მოქნილობის დროსაც უნდა ქვეყნის დაცული პირველი - მეხუთე მეთოდების რიგითობა;
3. მიაწოდოს დეკლარანტს წერილობითი განმარტება (დეკლარანტის მოთხოვნის შემთხვევაში): (i) მე -6 მეთოდით განსაზღვრული საბაჟო ღირებულება და (ii) აღწეროს როგორ განსაზღვრა ღირებულება მე -6 მეთოდით.

დამატებითი მოთხოვნები

1. აღსანიშნავია, რომ გარიგების ფასის უარყოფის შესახებ შეტყობინებით (თავი 3.4) დეკლარანტს ეთხოვა ნებისმიერი ინფორმაციის ან დოკუმენტის წარმოდგენა მე 2-6 მეთოდებით საქონლის შეფასებასთან დაკავშირებით.
2. აღსანიშნავია, რომ მე -6 მეთოდი მოითხოვს მებაჟე ოფიციერმა განსაზღვროს საბაჟო ღირებულება ხელმისაწვდომი ინფორმაციის საფუძველზე გონივრული მექანიზმების გამოყენებით, რომელიც შესაბამისობაშია საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის ძირითად პრინციპებთან, ამასთან აკრძალულია გარკვეული მეთოდების გამოყენება, კერძოდ:
  - ა) საქართველოში წარმოებული საქონლის შიდა გასაყიდი ფასი;
  - ბ) ექსპორტიორი ქვეყნის შიდა ბაზარზე საქონლის ფასი;
  - გ) უცხო ქვეყანაში საექსპორტო საქონლის ფასი;
  - დ) საქონლის მინიმალური საბაჟო ღირებულება;
- ე) საქონლის თვითნებურად შერჩეული ან ფიქციური ღირებულება;
- ვ) საქონლის ორი ღირებულებიდან უდიდესის მიღების პრინციპი;
- ზ) საქონლის წარმოების ხარჯი, გარდა შედგენილი ღირებულებისა, რომელიც განსაზღვრულია იდენტური ან მსგავსი საქონლისთვის ამ კოდექსის 42-ე მუხლის შესაბამისად.
3. მებაჟე ოფიციერმა შეიძლება იხელმძღვანელოს საბაჟო მონაცემებით ან/და საბაჟო ღირებულების მონაცემთა ბაზით მე -6 მეთოდის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას.

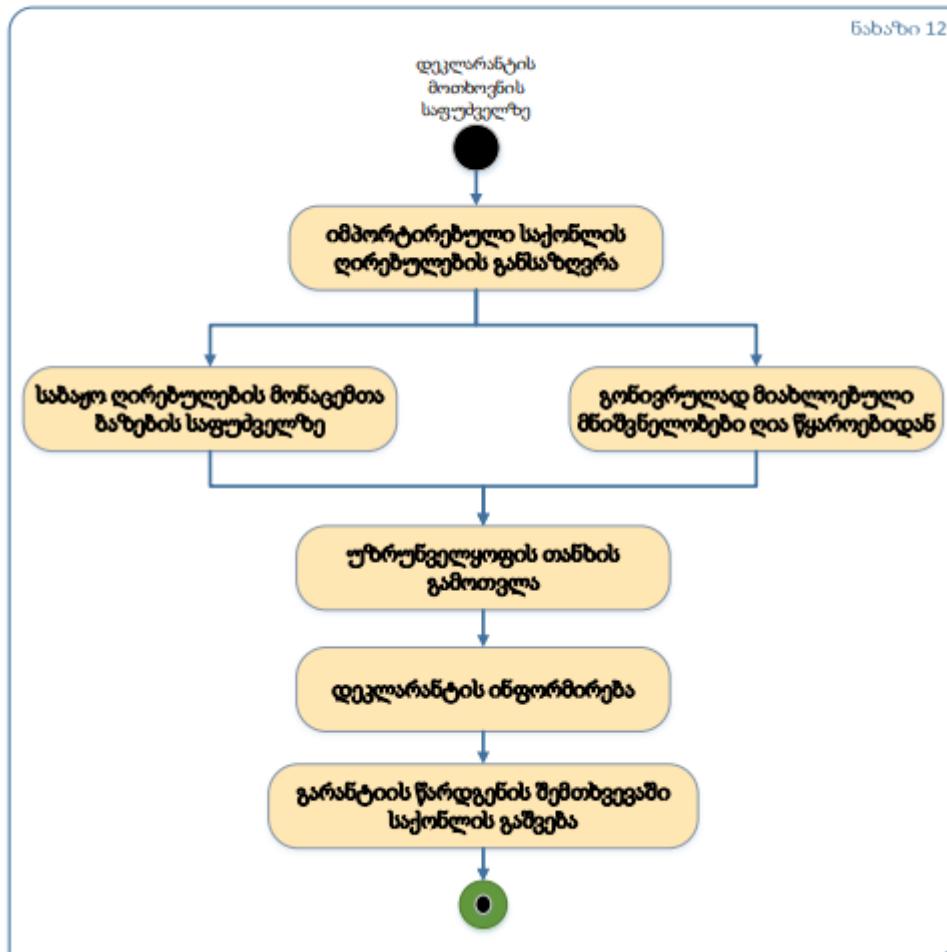
თავი 5: ზოგადი პროცესები

- 5.1 გარანტიით გაშვება მიზანი დეკლარანტისთვის შესაძლებლობის მიცემა გაიტანოს საბაჟო ღირებულების კონტროლის პროცესში მყოფი საქონელი, თუ საბაჟო ორგანოს

მიერ გადაწყვეტილების მიღება დადგენილზე მეტ დროს საჭიროებს ან თუ მებაჟე ოფიცირობა უარყო დეკლარირებული საბაჟო ღირებულება ხოლო დეკლარანტი არ ეთანხმება მებაჟე ოფიცირის მიერ დეკლარაციის შემოწმების აქტით განსაზღვრულ საბაჟო ღირებულებას და სურს საქონლის გატანა დეკლარაციის კორექტირების გარეშე.

პრცესის დიაგრამა

ნახაზი 12

პასუხისმგებელი პირ(ები)

- მებაჟე ოფიცირი
- დეკლარანტი

გამომწვევი მიზეზი

საბაჟო ორგანოსთვის დეკლარანტის მომართვა საქონლის გარანტიით გაშვებასთან დაკავშირებით.

დამუშავების ეტაპები

მებაჟე ოფიცირმა უნდა:

1. განსაზღვროს დეკლარაციაში მითითებული იმპორტირებული საქონლის ღირებულება;
2. შეთასებული ღირებულება უნდა ემყარებოდეს იდენტური/მსგავსი საქონლის გარიგების ფასს ან გამოთვილი უნდა იყოს რომელიმე სხვა მეთოდის გამოყენებით;
3. თუ ინთორმაცია იდენტური/მსგავსი საქონლის გარიგების ფასთან დაკავშირებით არ არის ხელმისაწვდომი, ხოლო სხვა მეთოდით ღირებულების გამოთვლა გარკვეულ დროსთანაა დაკავშირებული, შეთასების მიზნით შეიძლება გამოყენებულ იქნეს გონივრულად მიახლოებული მნიშვნელობები (მაგ. იგივე ან მსგავსი საქონლის ფასები ინტერნეტში; ადგილობრივ ბაზარზე გაყიდული იგივე ან მსგავსი საქონლის ფასიდან

გონივრული მოგების და ხარჯების გამოქვითვით და ა.შ.).

2. განსაზღვროს უზრუნველყოფის თანხა, რომელიც დეკლარანტმა უნდა წარადგინოს საქონლის გარანტიით გაშვებისთვის:

ა. უზრუნველყოფის თანხა უნდა იყოს მებაუე ოფიცირის მიერ განსაზღვრულ

გადასახდელსა და დეკლარირებულ გადასახდელს და შორის სხვაობის ტოლი;

ბ. აცნობოს დეკლარანტს უზრუნველყოფის თანხის და გარანტიით გაშვების პირობების შესახებ.

3. გაუშვას საქონელი საბაუო დეკლარაციის კორექტირების გარეშე, მის მიერ

განსაზღვრული თანხის უზრუნველყოფის გარანტიის საფუძველზე

დამატებითი მოთხოვნები

გარანტიით გაშვება

1. თუ საბაუო ღირებულების კონტროლი დადგენილზე მეტ დროს საჭიროებს და დეკლარანტი მიმართავს საბაუო ორგანოს საქონლის დაუყონებლივ გაშვების თაობაზე, მას შეუძლია საქონელი გაიტანოს უზრუნველყოფის თანხის გარანტიის წარდგენის საფუძველზე. უზრუნველყოფის თანხა უნდა იყოს იმპორტირებული საქონლის სავარაუდო ღირებულებას და იმპორტირებული საქონლის დეკლარირებულ ღირებულებას შორის სხვაობიდან განსაზღვრული იმპორტის გადასახდელი თანხის კვივალენტური, რა დროსაც მებაუე ოფიცერი დეკლარანტს აცნობებს (მათ შორის შესაძლებელია შეტყობინება ფორმა_02 ან ფორმა_02.1-ის მეშვეობით)

უზრუნველყოფის თანხის ოდენობას ან მიზეზს, თუ რატომ ვერ ახორციელებენ საქონლის გარანტიით გაშვებას.

2. გარანტიით საქონლის გაშვების შემთხვევაში, დეკლარაციის 31-ე გრაფაში გაკეთდება აღნიშვნა „გაშვება ნებადართულია გარანტიით“, რის შემდეგაც მოხდება დეკლარაციის შეფასება და ტვირთის გაშვება ღირებულების კორექტირების გარეშე.

3. დეკლარაციის შემოწმების დასრულებისთანავე, დეკლარანტს ეგზავნება დეკლარაციის შემოწმების აქტი:

ა. დეკლარანტი ეთანხმება შემოწმების აქტის მონაცემებს, იგი ამას ადასტურებს აქტზე ხელმოწერით, ხოლო ელექტრონული მიმოწერის შემთხვევაში - აქტის მე-6 გრაფაში თანხმობის გამოხატვით და მებაუე ოფიცერისთვის შემოწმების აქტის ელექტრონულად გადმოგზავნით. ელექტრონული მიმოწერის შემთხვევაში, თანხმობად მიიჩნევა ასევე, თუ მებაუე ოფიცერს ჰასუხი არ დაუბრუნდა შემოწმების აქტის ჩაბარებიდან მომდევნო სამუშაო დღის ბოლომდე. რის შემდეგაც საბაუო დეკლარაციაში ხორციელდება შესაბამისი ცვლილება და საქონლის გაშვება.

ბ. თუ დეკლარანტი არ ეთანხმება დეკლარაციის შემოწმების აქტის მონაცემებს და აცირებს მის გასაჩივრებას, შემოწმების აქტზე აკეთებს ჩანაწერს შესაბამისი დასაბუთებით და ხელმოწერით, ხოლო ელექტრონულად ჩაბარების შემთხვევაში დეკლარანტმა უნდა აცნობოს საბაუო ორგანოს თავისი პოზიცია მომდევნო სამუშაო დღის დასრულებამდე და ხუთი კალენდარული დღის განმავლობაში წარმოადგინოს ამ თავის დამუშავების ეტაპების 2.ა ქვეპუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული იმპორტის გადასახდელის თანხის თაუზრუნველყოფის გარანტია.

გ. გარანტიის წარმოდგენის შემდეგ დეკლარაციის 31-ე გრაფაში გაკეთდება აღნიშვნა „გაშვება ნებადართულია გარანტიით“, რის შემდეგაც მოხდება დეკლარაციის შეფასება და ტვირთის გაშვება ღირებულების კორექტირების გარეშე

5.2 დეკლარაციის შემოწმების აქტის შედგენა და საბაუო ფორმალობების დასრულება

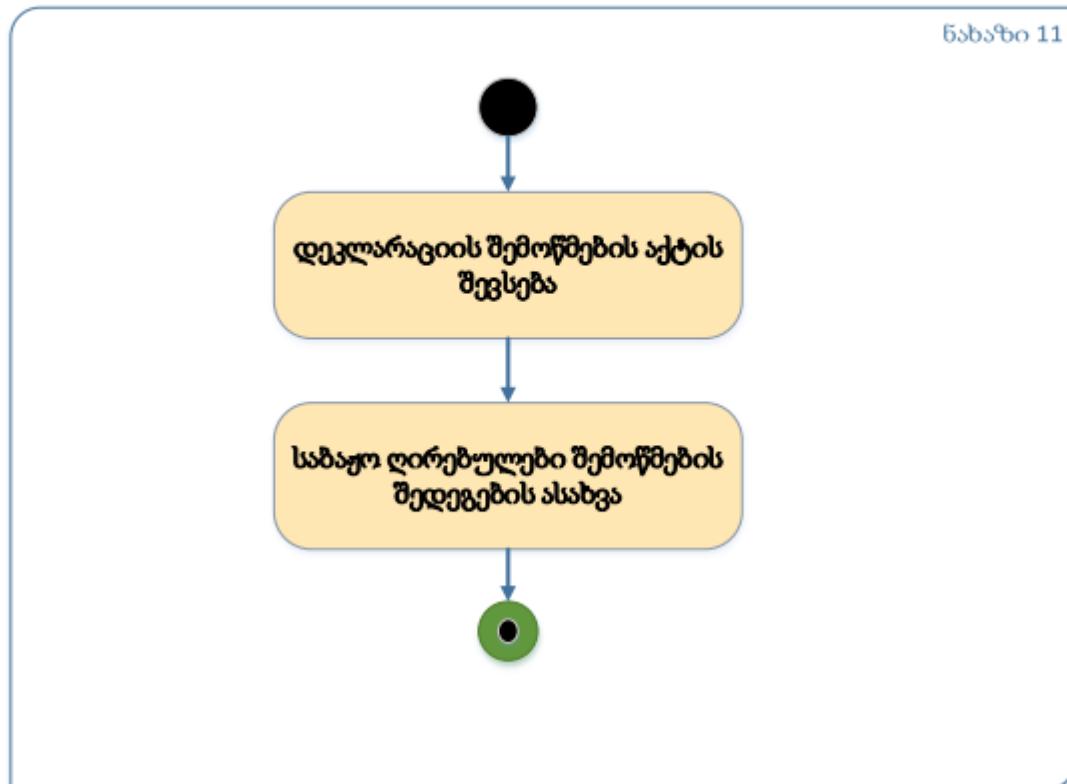
მიზანი

საქონლის საბაუო ღირებულების კონტროლის დასრულებისთანავე, მებაუე ოფიცერის მიერ ხორციელდება დეკლარაციის შემოწმების აქტში კონტროლის შედეგების აღწერა და იმ ღონისძიებები მითითება, რომლებიც განხორციელდა შემოწმების ეტაპების

შესაბამისად და საქონლის გაშვება.

პროცესის დიაგრამა

ნახაზი 11

პასუხისმგებელი პირ(ებ)ი

- მებაჟე ოფიცერი

გამომწვევი მიზეზი

მებაჟე ოფიცერმა დაასრულა საბაუზ ღირებულების კონტროლი და დეკლარირებული ღირებულების შემოწმება.

დამუშავების ეტაპები

მებაჟე ოფიცერმა უნდა:

- შეავსოს გადასახადების ადმინისტრირების საინტორმაციო სისტემა Oracle-ში დეკლარაციის შემოწმების აქტი.
- ასახოს შედეგები დეკლარაციის შემოწმების აქტში საბაუზ ღირებულების მონაცემთა ბაზის ინფორმაციის დამუშავების შედეგი - შემდეგნაირად (იხ. თავი 3.1):
  - “თასში განსხვავების არარსებობა” - თუ საქონლის ერთეულის დეკლარირებული ღირებულება უდრის ან აღემატება საქონლის ერთეულის უმცირეს თასს იდენტური ან მსგავსი საქონლისთვის; ასეთ შემთხვევაში მებაჟე ოფიცერმა ასევე უნდა აღნიშნოს იმ დეკლარაციის წომერი, რომელიც გამოყენებულ იქნა შესადარებლად;
  - “თასში განსხვავების არსებობა”- თუ საქონლის ერთეულის დეკლარირებული ღირებულება ნაკლებია ვიდრე საქონლის ერთეულის უმცირესი თასი მონაცემთა ბაზაში იდენტური ან მსგავსი საქონლისთვის; ასეთ შემთხვევაში მებაჟე ოფიცერმა უნდა აღნიშნოს პროცენტული გადახრა და შესადარებლად გამოყენებული დეკლარაციის წომერი;
  - “ინფორმაციის არარსებობა”- ის შემთხვევაა როცა მონაცემთა ბაზაში არ არის წარმოდგენილი იდენტური ან მსგავსი საქონელი.
- დაასრულოს დეკლარაციის შემოწმების აქტის შედგენა, განსაზღვრული საბაუზ

ლირებულების შეთვასების საბოლოო შედეგების ასახვით;

4. შეათვასოს საბაჟო დეკლარაცია და განახორციელოს საქონლის გაშვება.

დამატებითი მოთხოვნები

1. შემოწმების აქტის შევსება ხორციელდება, როდესაც მებაჟე ოფიცერი ეთანხმება დეკლარაციაში მითითებულ გარიგების თვასს, ან გარიგების თვასის უარყოფის შემთხვევაში, როდესაც თავად განსაზღვრავს მას.

2. თუ მებაჟე ოფიცერი ეთანხმება გარიგების თვასს, და არ ცვლის დეკლარირებულ მოწმებს, იგი ასრულებს საქონლის გაფორმებას (დეკლარაციისთვის შეთვასების A ნომრის მინიჭებით), ამ დროს დეკლარაციის შემოწმების აქტზე დეკლარანტის ხელმოწერა (დათანხმების ან არ დათანხმების შესახებ) საჭირო არაა.

ფორმები დანართები და ინსტრუქციები

ფორმა 01_შეტყობინება დეკლარაციის შემოწმების დაწყების შესახებ

სსიპ – შემოსავლების სამსახურის

საბაჟო დეპარტამენტი

შეტყობინება

დეკლარაციის შემოწმების დაწყების შესახებ

1. დეკლარაციი

(დასახელება/სახელი, საიდენტიფიკაციო ნომერი და
მისამართი)

2. წარმომადგენელი

(სახელი, პირადი ნომერი და მისამართი)

3. გაფორმების საბაჟო ორგანო

**4. დეკლარაციის რეგისტრაციის ნომერი და
თარიღი**

ტელ. ნომერი:

ელ-ფოსტა:

5. ხელმოწერა და თარიღი

ინფორმაცია დეკლარაციისათვის

№C _____ დეკლარაციისათვის სისტემის მიერ შეიორჩა კონტროლის განხორციელების
ღონისძიებები.

- დეკლარაციის შემოწმება, როგორც წესი, უნდა დასრულდეს არა უგვიანეს ერთი
საათისა, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც განხორციელდება საქონლის
დათვალიერება ან/და სინჯების ან/და ნიმუშების აღება ან საბაჟო გაფორმების
სხვა პროცედურა და აღნიშნული საჭიროებს მეტ დროს
- საბაჟო ორგანოს მოთხოვნის შესაბამისად, შესაძლოა განგენაზღვროთ
დამატებითი ინფორმაციის წარდგენის ვალდებულება, რა შემთხვევაშიც,
ზემოაღნიშნული ვადა წერილობითი მოთხოვნის გამოგზავნის (გადმოცემის)

მომენტიდან ჩერდება მოთხოვნილი დოკუმენტების თქვენს მიერ ოფიციალურად
წარმოდგენამდე

შეკითხვების არსებობის შემთხვევაში, შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ გაფორმების საბაზო
ორგანოს ამ შეტყობინების მე-3 გრაფაში მითითებული საკონტაქტო ინფორმაციის
გამოყენებით.

დეკლარაცის უფლებები და მოვალეობები

- დეკლარაცის უფლება აქვს, დეკლარაციის გაფორმების დროს ცალკეული ხარვეზის
გამოვლენის შემთხვევაში, მოითხოვოს საქონლის იმპორტის გადასახდელის
გადახდის უზრუნველყოფის **გარანტიით გაშვება***
- საქართველოს საბაზო კოდექსის მე-13 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად,
დეკლარაციი ვალიდებულია, მითითებულ ვადაში წარადგინოს მოთხოვნილი
სწორი და სრულყოფილი ინფორმაცია

*იმპორტის გადასახდელის გადახდის უზრუნველყოფის გარანტიით გაშვება

საქონლის იმპორტის გადასახდელის გადახდის უზრუნველყოფის გარანტიით გაშვება
ხორციელდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის № ----- ბრძანებით დამტკიცებული
„გარანტიის შესახებ“ ინსტრუქციით (დანართი №4) განსაზღვრული საბაზო ან/და
საგადასახადო ვალდებულების უზრუნველყოფით. გარანტიის თანხის ოდენობა და
გარანტიის სახე უნდა შეთანხმდეს საბაზო ორგანოსთან.

აღნიშნული უფლების გამოყენების შემთხვევაში, გთხოვთ, მიმართოთ საბაზო ორგანოს
ამ შეტყობინების მე-3 გრაფაში მითითებულ ელექტრონულ მისამართზე.

შენიშვნა: საქონლის იმპორტის გადასახდელის გადახდის უზრუნველყოფის
გარანტიით გაშვება განხორციელდება შემოწმების აქტის საფუძველზე, სადაც
მითითებული იქნება საქონლის საბაზო ღირებულება და გარანტიით უზრუნველყოფის
მიზნით განსაზღვრული იმპორტის გადასახდელის ოდენობა.

**ფორმა 02_დეკლარირებული მონაცემების შესაძლო უარყოფისა და
დამატებითი ინფორმაციის მოთხოვნის თაობაზე**

სსიპ შემოსავლების სამსახურის
საბაჟო დეპარტამენტი

შეტყობინება

დეკლარირებული მონაცემების შესაძლო უარყოფისა და დამატებითი ინფორმაციის
მოთხოვნის თაობაზე

1. დეკლარანტი

(დასახულება/სახელი, საიდენტიფიკაციო ნომერი და
მისამართი)

2. წარმომადგენელი

(სახელი, პირადი ნომერი და მისამართი)

3. გაფორმების საბაჟო ორგანო

4. დეკლარაციის რეგისტრაციის ნომერი და
თარიღი

ტელ. ნომერი:

ელ-ფოსტა:

5. დამატებითი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტის წარმოდგენის ვადა

დეკლარანტისათვის გაგზავნილი შეტყობინება:

საბაჟო ორგანომ შესაძლოა მიიღოს გადაწყვეტილება, რომ №C _____ დეკლარაციაში
განხორციელდეს ცვლილება და შეიცვალოს ამ დეკლარაციით დეკლარირებული
მონაცემი _____ შემდეგი შემოწმების შედეგად:

- დეკლარაციის შევსების სისწორის შემოწმება; თ სეს ესნ-ის კოდის განსაზღვრის
დოკუმენტური შემოწმება;
- აკრძალვების, შეზღუდვების და გაცხადებული საბაჟო პროცედურის/რეექსპორტის
განხორციელების პირობების შემოწმება

- საგადასახადო შეღავათების გამოყენების შემოწმება ა საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის შემოწმება
- იმპორტის გადასახდელის გადახდის შემოწმება

გთხოვთ, წამოადგინოთ დეკლარაციის შემოწმების მონიშნული ეტაპისათვის მოთხოვნილი შემდეგი ინფორმაცია/დოკუმენტი:

ინფორმაციის/დოკუმენტების წარმოდგენა:

- ა საბაჟო ორგანოს მოთხოვნის შემთხვევაში, საქართველოს საბაჟო კოდექსის მე-13 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ვალდებული ხართ, ამ შეტყობინებით განსაზღვრულ ვადაში წარადგინოთ სწორი და სრულყოფილი ინფორმაცია, ან მისცეთ განმარტება ასეთი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტის არქონის (ვერ მოვლების) შესახებ
- საბაჟო ორგანო იტოვებს უფლებას, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში გამოიყენოს მის ხელთ არსებული ინფორმაცია
- თქვენ გაქვთ უფლება, ზემოთ მითითებულ ვადაში და ელექტრონულ მისამართზე საბაჟო ორგანოს წარუდგინოთ ნებისმიერი ისეთი დამატებითი ინფორმაცია ან დოკუმენტი, რომელსაც მნიშვნელოვნად მიიჩნევთ დეკლარირებული მონაცემის დასადასტურებლად

ამ შეტყობინებით განსაზღვრულ ვადაში საბაჟო ორგანოს მიერ მოთხოვნილი ინფორმაციის/დოკუმენტის წარუდგენლობა გამოიწვევს პასუხისმგებლობის დაკისრებას საქართველოს საბაჟო კოდექსის 178-ე მუხლის შესაბამისად.

---

6. დამატებითი განმარტება

---

7. ხელმოწერა და თარიღი

დანართი 01_საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარი

საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის კითხვარი

ა საქართველოს გაყიდვა საქართველოში

იყოთ თუ არა საქონელი იმპორტირებული საქართველოში გაყიდვის   შესაბამისად?

ბ მყიდველი - უამყიდველის ურთიერთობა

არიან მყიდველი და გამყიდველი “ურთიერთდამოკიდებული”   საქართველოს საბაჟო კოდექსის 37-ე მუხლის მე-4 ნაწილს შესაბამისად?

გ გაყიდვის შეზღუდვა

გ.1 არის თუ არა შეზღუდვები დაწესებული მყიდველის მიერ საქონლის განვარგვასთან ან გამოყენებასთან დაკავშირებით გარდა იმ შეზღუდვებისა, რომლებიც –

- დაკისრებულია ან მოთხოვნილია კანონით ან საქართველოს სახელისუფლო ორგანოების მიერ,

- ზღუდავს გეოგრაფიულ არეალს, რომელშიც შეიძლება საქონელი იქნეს გადაყიდული, ან

- არ ახდენს არსებით გავლენას საქონლის ღირებულებაზე?

გ.2 ექვემდებარება თუ არა გაყიდვა ან ფასი რაიმე პირობას ან მოსაზრებას, რომლის გამოც ღირებულება შეუძლებელია განსაზღვროს შესაფასებელი საქონლისთვის?

დ ინფორმაციური ფასი

მოიცავს თუ არა დეკლარირებული საბაჟო ღირებულება ყველა გადახდას, რომელიც მყიდველმა განახორციელა, ან რომელსაც გადაუხდის გამყიდველს (ან მესამე მხარეს გამყიდველის სასარგებლოდ) იმპორტირებული საქონლისთვის?

ე ტრანსპორტირება და დაკავშირებული ბაზები

მოიცავს თუ არა დეკლარირებული საბაჟო ღირებულება -

- საქონლის საერთაშორისო ტრანსპორტირების ხარჯებს ექსპორტის ქვეყნიდან საქართველოს საზღვრამდე?
- საქონლის ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებულ დაზღვევის ხარჯებს?
- იმპორტირებული საქონლის დატვირთვა-გადმოტვირთვასთან დაკავშირებულ ყველა სატრანსპორტო ხარჯს ექსპორტის ქვეყნიდან საქართველოს საზღვრამდე?

3 კონტესტურული და შეფუთვა

მოიცავს თუ არა დეკლარირებული საბაჟო ღირებულება -

- მყიდველის მიერ საქონლის შესაფუთად გაწეულ ხარჯებს (შეფუთვის ან მუშახელის)?
  - ხარჯებს, რომლებიც მყიდველმა გასწია? საქონლის კონტეინერებისთვის?

3 Այշտուածութիւն և Ամրոցը Եղիշեած

- ზ.1 გადაიხადა თუ არა მყიდველმა ან თანახმა თუ არა გადაუხადოს რაიმე საკომისიო ან საბროკერო მოსაკრებელი გამყიდველს ან მექამე მხარეს იმპორტირებული საქონლის გაყიდვასთან ან ყიდვასთან დაკავშირებით?

- ზ.2 თუ პასუხი დადებითია, შესულია თუ არა ასეთი გადახდის თანხა დეკლარირებულ საბაჟო ღირებულებაში?

□ 39

፳፻፲፭

თ ამონაგები საქონლის გადაყიდვიდან

- თ.1 გადაიხადა თუ არა მყიდველმა ან თანახმა თუ არა გადაუხადოს გამყიდველს ამონაგების რაიმე წილი საქართველოში საქონლის გადაყიდვის, განკარგვის ან გამოყენების შედეგად (მაგ. მოგების წილი ან რაიმე თანხა, რომელიც მიღებულია საქართველოში საქონლის აუთაყოვანა)?

- თ.2 თუ პასუხი დადებითია, შესულია თუ არა ასეთი გადახდის თანხა დუკლარირებულ საბაჟო ორგანიზაციაში?

30

ၫ၇

၁။ ရွှေသလ္ဂုတ်စ နှင့် အလျှောက်ပို့စီမံချေသွေမြေဆွဲကျင်မြေဆွဲ

- 6.2 ტექ მასიური დანართის სტატუსი არ არის მოვლი, გადამდინ ცხვა
დეკლარირებულ საბაჟო ღირებულებაში?

30

SMS

३० ३८५

၃ သုတေသနရုပ်ပိုင်ဆိုင်ရာ ဒါနလွှာမြေ၊ နှင့် စီမံချက်မြေ

- 3.1 მიაწოდა თუ არა მყიდველმა გამყიდველს უფასოდ ან შემცირებული ღირებულებით რომელიმე ქვემოთ ჩამოთვლილიდან იმპორტირებული საქონლის წარმოებასთან, გაყიდვასთან ან ისტორიულ დაუსრულებით?

- მასალები, კომპონენტები, ნაწილები და ა.შ, რომლებიც შედის იმპორტირებული საქონლის შემადგროვბაში

- სამარტინოვის ხატისგან წარმოშოგებულ მასალები
  - სამარტინოვის პრეცენტის და სამარტინოს სამარტინოს სამარტინოს გამოყენება
  - სამარტინოს და სამარტინოს სამარტინო, ტერმინები, კეთილდღე და სამარტინო, რომელიც მრავალი სახელმძღვანელოს ფუნქცია გარეთ და უკავშირდება სამარტინოს მასალების სამარტინოდ.

j.2 ასეთი მასალები ჩატარებული შეიძლება თუ არა სამარტინო დარღვევების გამოყენების სასამარტინო დარღვევების?

□ ა) □ გ)

□ ან

კითხვარის გამოყენების წესი

კითხვარი

ა. საექსპორტო გაყიდვა საქართველოში

თუ ჰასუხი კითხვაზე არის “არა”, გარიგების ფასის მეთოდი (პირველი მეთოდი) ვერ

იქნება გამოყენებული. შეავსეთ კითხვარი და გამოიყენეთ შეთასების ალტერნატიული მეთოდი, დაიწყეთ მე-2 მეთოდით.

თუ პასუხი კითხვაზე არის “კი” მაგრამ გაქვთ ეჭვი, მოითხოვეთ და შეამოწმეთ ინვოისი და გაყიდვის ხელშეკრულება, ან შესყიდვის შეკვეთა და დადასტურება, ან სხვა დოკუმენტაცია იმისათვის, რომ შეამოწმოთ იყო თუ არა საქონელი თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული გაყიდვის შესაბამისად.

ბ. მყიდველი - გამყიდველის ურთიერთობა

თუ პასუხი კითხვაზე არის “კი”, მოითხოვეთ დამატებითი ინფორმაცია ან დოკუმენტაცია, რათა განისაზღვროს არის თუ არა დაკავშირებული მხარის თასი გარიგების მისაღებ თასთან.

გ. გაყიდვასთან დაკავშირებული შეზღუდვები

თუ პასუხი რომელიმე შეკითხვაზე არის “კი”, გარიგების თასის მეთოდი (ვირველი მეთოდი) ვერ იქნება გამოყენებული. შეავსეთ კითხვარი და შემდეგ გამოიყენეთ შეთასების ალტერნატიული მეთოდი. დაიწყეთ მე-2 მეთოდით.

დ. ინვოისის ფასი

თუ პასუხი ამ კითხვაზე არის “არა,” მოიპოვეთ სრული დეტალები გადახდილი თანხების და ასეთი გადახდების მიზანის შესახებ. მოითხოვეთ და შეამოწმეთ დოკუმენტაცია აღნიშნულ დამატებით გადახდებთან დაკავშირებით. შეიტანეთ შესწორებები დეკლარაციაში ამ თანხების შესატანად საჭიროების შემთხვევაში.

თუ პასუხი არის “კი” მაგრამ გაქვთ ეჭვი, რომ დეკლარირებული თასი მოიცავს ყველა გადახდას საქონელთან დაკავშირებით, რომელიც მყიდველმა გადაიხადა ან გადაუხდის გამყიდველს ან მესამე მხარეს გამყიდველის სასარგებლოდ, მოითხოვეთ და შეამოწმეთ კომერციული ინვოისი, ხელშეკრულება გაყიდვის შესახებ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), საბანკო დოკუმენტი ან გადახდის სხვა მტკიცებულება.

დეკლარანტს უნდა სთხოვოთ დაადასტუროს რომ მყიდველის მიერ გამყიდველისთვის გადახდილი თანხა, ნებისმიერი არაპირდაპირი გადახდის ჩათვლით, სათანადოდ არის შეტანილი დეკლარირებულ თასში. არაპირდაპირი გადახდები მოიცავს -

- მყიდველის მიერ მესამე მხარისთვის გადახდილ თანხებს გამყიდველის ვალდებულების დასათარად (მაგ., გამყიდველის დავალიანების დათვარვა);
- საქონლის გასაყიდი თასის შემცირებას როგორც კრედიტს ან კომპენსაციას, რომელიც უკავშირდება ადრეულ გარიგებას (მაგ., თუ წინა სასაქონლო პარტია მყიდველმა მიიღო დაზიანებული ფორმით და გამყიდველმა სანაცვლოდ ახალი სასაქონლო პარტია გაუგზავნა ან უთასოდ ან დაბალ თასში, რათა მყიდველს აუნაზღაუროს წინა სასაქონლო პარტიის ღირებულება).

ე. ტრანსპორტირება და დაკავშირებული ხარჯები

თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის ტრანსპორტირების და დაზღვევის ხარჯი და დატვირთვა-გადმოტვირთვის ხარჯები, რომელიც უკავშირდება თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის ტრანსპორტირებას საქართველომდე შეტანილ უნდა იქნეს საბაზო ღირებულებაში.

თუ მიწოდების პირობები არის CIF, შეამოწმეთ ინვოისი, რომელიც უნდა შეიცავდეს საქონლის ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული ტრანსპორტირების, დაზღვევის და სხვა ხარჯებს. თუ მიწოდების პირობებია FOB, სატრანსპორტო ხარჯების მტკიცებულება შეიძლება მოცემული იყოს სატრანსპორტო დოკუმენტში.

როდესაც გაქვთ ეჭვი ტრანსპორტირების რეალურ ხარჯებთან დაკავშირებით (მაგ., დეკლარირებული ხარჯები მნიშვნელოვნად დაბალია ვიდრე ასეთივე ხარჯი შესადარებელ გარიგებაში), საჭიროა თაქტობრივი ხარჯების დოკუმენტური

მტკიცებულება როგორიცაა საბოლოო ტრანსპორტირების ინვოისი. თუ განხორციელებული ტრანსპორტირება უფასოა ან უზრუნველყოფილია მყიდველის მიერ, სატრანსპორტო ხარჯები გამოითვლება გადაზიდვის ტარიფების შესაბამისად, ან საბაჟო ღირებულების მონაცემთა ბაზიდან ობიექტური და რაოდენობრივად შეფასებადი მონაცემების საფუძველზე და ემატება საქონლის საბაჟო ღირებულებას იმ პირობით თუ აღნიშნული ხარჯი მასში ასახული არ არის.

3. კონტეინერები და შეფუთვა

ჩვეულებრივ საქონლის კონტეინერების და შეფუთვის ხარჯები შეტანილია გამყიდველის ინვოისში. თუმცა, თუ მყიდველმა გადაიხდის ან გადაიხდის შეფუთვის ან კონტეინერების თანხას ცალკე (იქნება ეს გამყიდველი თუ მესამე მხარე) ეს თანხები უნდა დაემატოს ინვოისით განსაზღვრულ ფასს.

შესაბამისად, თუ პასუხი რომელიმე კითხვაზე არის “არა,” საჭიროა დოკუმენტები აღნიშნულ დამატებით თანხებთან დაკავშირებით და შეიტანეთ შესწორება დეკლარაციაში აღნიშნული თანხების გასათვალისწინებლად საჭიროების შემთხვევაში. აღსანიშნავია, რომ კონტეინერების ღირებულება ეხება იმ კონტეინერებს, რომლებიც მიჩნეულია საბაჟო დანიშნულების კონტეინერებად მოცემული საქონლისთვის (ე.ი., კლასიფიცირებულია იმავე სატარიფო მოთხოვნით როგორც საქონელი, სატარიფო კლასიფიკაციის წესების შესაბამისად).

4. საკომისიო და საბროკერო მოსაკრებელი

საქონლის შესყისვასთან დაკავშირებული გადახდილი საკომისიო ან საბროკერო მოსაკრებელი შეტანილ უნდა იქნეს საბაჟო ღირებულებაში. გამონაკლისი არის შესყიდვის

საკომისიო, რომელიც წარმოადგენს მყიდველის მიერ თავისი აგენტისათვის (საქონლის შესყიდვისას საზღვარგარეთ მისი წარმომადგენელისათვის) გადახდილ ან გადასახდელ თანხას. შესყიდვის საკომისიო არ უნდა შევიდეს საბაჟო ღირებულებაში თუ ის საქონლის გადახდილი ან გადასახდელი ფასისგან ცალკეა იდენტიფიცირებული (მაგალითად, გამოყოფილია ცალკე მუხლად ინვოისში).

შესაბამისად, თუ საკომისიო გადახდილია ან გადახდილი იქნება და შეტანილია საბაჟო ღირებულებაში, საჭიროა გაყიდვის კონტრაქტი ან სხვა რელევანტური დოკუმენტი, რომელშიც განსაზღვრულია მყიდველის ვალდებულება გადაიხადოს საკომისიო ან საბროკერო მოსაკრებელი.

თუ საკომისიო ან საშუალო თანხა გადახდილია ან გადახდილი იქნება, მაგრამ არ არის შეტანილი საბაჟო ღირებულებაში, საჭიროა ხელშეკრულების ასლი მყიდველსა და აგენტს შორის ასეთი საკომისიოს გადახდასთან დაკავშირებით.

მესამე პირის სახელი ინვოისზე შეიძლება მიუთითებდეს გაყიდვის აგენტის მონაწილეობაზე.

5. ამონაგები საქონლის გადაყიდვიდან

თუ მყიდველმა გადაიხდა ან თანახმა გადაუხადოს გამყიდველს ამონაგების რაიმე წილი საქართველოში საქონლის გადაყიდვის, განკარგვის ან გამოყენების შედეგად (ანუ პასუხი თ.1 კითხვაზე არის “კი”), შეავსეთ კითხვარი.

6. როიალტი ან სალიცენზიონ მოსაკრებელი

თუ როიალტი ან სალიცენზიონ მოსაკრებელი გადახდილია ან გადასახდელია (ანუ პასუხი ი.1 კითხვაზე არის “კი”), შეავსეთ კითხვარი.

7. მყიდველის მიერ სატარმოო მასალების მიწოდება

თუ მიწოდებულ იქნა დამხმარე მასალები და მომსაზურება (ანუ პასუხი კ.1-ის ნებისმიერ კითხვაზე არის “კი”), შეავსეთ კითხვარი.

დანართი 02_დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის მოთხოვნა

დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის მოთხოვნა

☐ კომერციული ინვოისი ☐ „პროფორმა“ ინვოისი ☐ გაყიდვის კონტრაქტი (ან შესყიდვის შეკვეთა და გამყიდველის დასტური აღნიშნულთან დაკავშირებით) და ნებისმიერი ცვლილება ☐ გადახდის ქვითარი აკრედიტივის განაცხადი ☐ აკრედიტივი ☐ სასაქონლო ზედდებული ☐ უნაღდო გადარიცხვის პლაკატი ☐ უნაღდო გადარიცხვის დასტური ☐ სატრანსპორტო დოკუმენტი (სატრანსპორტო ზედდებული, საპარტო ზედდებული, საზღვაო ტვირთის ზედდებული) ☐ ფრახტის ინვოისი ☐ დაზღვევის ინვოისი/სერტიფიკატი	☐ პროდუქციის ბროშურები, კატალოგები, გაყიდვის ან მარკეტინგული ლიტერატურა ან სხვა ინფორმაცია, რომელიც აღწერს იმპორტირებულ საქონლის, სად და როგორ გამოიყენება და ზუსტად როგორ ფუნქციონირებს ☐ საბაჟო ორგანომ განსაზღვრა რომ ადგილი აქვს მნიშვნელოვან განსხვავებას დეკლარირებულ ფასსა და იდენტური და მსგავსი საქონლის ფასს შორის. გთხოვთ განმარტოთ ეს განსხვავება და წარმოადგინოთ ნებისმიერი რელევანტური დოკუმენტი ან ინფორმაცია განმარტების გასამყარებლად. ☐ სხვა დოკუმენტები/ინფორმაცია:
---	---

ფორმა 02.1_დეკლარირებული ლირებულების უარყოფის შესახებ

დანართი №2-II-02.1

**სსიპ შემოსავლების სამსახურის
საბაჟო დეპარტამენტი**

შეტყობინება

დეკლარირებული ლირებულების უარყოფის შესახებ

1. დეკლარანტი (სახელი და მისამართი)	2. წარმომადგენელი (სახელი და მისამართი)
3. გაფორმების საბაჟო ორგანო (სახელი და მისამართი)	4. დეკლარაციის ნომერი რეგისტრაციის თარიღი: ტელ. ნომერი: ელ-ფოსტა:
5. პასუხის წარმოდგენის ვადა	
<p>დეკლარანტისათვის გაფზავნილი შეტყობინება:</p> <p>საბაჟო ორგანო მიიჩნევს, რომ დეკლარაციაში C- მითითებული იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულება შეუძლებელია განისაზღვროს გარიგების ფასის მეთოდით საქართველოს საბაჟო კოდექსის 38-ე მუხლის თანახმად შემდეგი მიზუხების გამო:</p> <p>☐ იმპორტირებული საქონლის გაყიდვა არ მომხდარა საექსპორტოდ საქართველოში.</p> <p>☐ ადგილი აქვს პირობების ან შეზღუდვების დაწესებას გაყიდვის ან მყიდველის უფლებაზე გამოიყენოს ან განკარგოს საქონელი, რომლებიც გამორიცხავს გარიგების ფასის მეთოდის გამოყენებას საქართველოს საბაჟო კოდექსის 38-ე მუხლის მე-2 პუნქტით.</p>	

- არ არსებობს საბაქო ორგანოსთვის ხელმისაწვდომი საკმარისი სანდო ინფორმაცია, რომელიც მას საშუალებას მისცემდა განესაზღვრა საქონლის საბაქო ღირებულება გარიგების ფასის მეთოდის შესაბამისად.
- საბაქო ორგანოსთვის ხელმისაწვდომი ინფორმაცია არა საკმარისი იმის დასადგენად, რომ დეკლარირებული ფასი წარმოადგენს საქონლის სწორ და სრულ ღირებულებას.

დოკუმენტების/ინფორმაციის წარმოდგენა:

თქვენ უფლება გაქვთ საბაქო ორგანოში წარმოადგინოთ ნებისმიერი დამატებითი ინფორმაცია ან/და დოკუმენტი დეკლარირებული ღირებულების დასადასტურებლად, მე-5 გრაფით განსაზღვრულ პერიოდში.

ასევე შეგიძლიათ ნებისმიერი ინფორმაციის ან/და დოკუმენტების წარდგენა, რათა განხორციელდეს საბაქო ღირებულების დადგენა საქართველოს საბაქო კოდექსის 39-ე და 43 -ე მუხლებით განსაზღვრული მეთოდების გამოყენებით.

6. დამატებითი განმარტებები

7. ხელმოწერა და თარიღი

თარიღი: _____

დანართი 03_იდენტური და მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის კითხვარი გამოიყენება -

1. შეფასების მე- 2 და მე -3 მეთოდი

იდენტური და მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის კითხვარი

დანართი 04_ერთეულის ფასის მეთოდის კითხვარი

გამოიყენება-

1. შეფასების მე -4 მეთოდი

საქონლის ერთეულის ფასის მეთოდის კითხვარი

A. საქართველოში იმპორტირებული საქონლის გაყიდვა				
თარიღი	გამყიდველი (სახელი/ მისამართი)	მყიდველი (სახელი/ მისამართი)	ერთეული	ფასი
B. იდენტური ან მსგავსი საქონლის გაყიდვა საქართველოში				
შენიშვნა: მხოლოდ ის გაყიდვები რომლებიც იმპორტის თარიღიდან 90 დღის ფარგლებში განხორციელდა				
თარიღი	გამყიდველი (სახელი/ მისამართი)	მყიდველი (სახელი/ მისამართი)	ერთეული	ფასი
C. ფასთა ცხრილი				
A და B გრაფებში წარმოდგენილი გასაყიდი ფასის ნაცვლად, იდენტური ან მსგავსი საქონლის მოქმედი ფასთა ცხრილი შეიძლება იქნეს წარმოდგენილი. მიმდინარე გაყიდვების დამადასტურებელი დოკუმენტი ჩამოთვლილი ფასებით მიწოდებულ უნდა იქნეს საბაჟოსთვის მოთხოვნის შემთხვევაში.				

საკომისიოები, მოგების გადასახადი და ზოგადი ხარჯები, ტრანსპორტირების და დაკავშირებული ხარჯები	
A. ჩვეულებრივ გადახდილი საკომისიო (%):	ან
ჩვეულებრივი მოგების გადასახადი და ზოგადი ხარჯები (%):	
B. ტრანსპორტირების, დაზღვევის ჩვეულებრივი ხარჯები და დაკავშირებული ხარჯები (%):	
საერთაშორისო ტრანსპორტირების ხარჯები	
იმპორტირებული საქონლის საქართველოში ტრანსპორტირების ხარჯები:	
დატვირთვის, გადმოტვირთვის და ხელით გადატანის ხარჯები	
დაზღვევის ხარჯები:	

ინსტრუქცია კითხვარის ფორმის შესავსებად

საქონლის გაყიდვა საქართველოში

A. იმპორტირებული საქონლის გაყიდვა საქართველოში

- i. საბაჟო დეკლარაციაში მითითებული შესაფასებელი საქონლის ყველა გაყიდვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ii. შეიტანეთ ინფორმაცია საქონლის იმპორტის შემდეგ მხოლოდ პირველი გაყიდვ(ებ)ის შესახებ (ნუ შეიტანთ ინფორმაციას საქონლის ნებისმიერი მოდევნო გადაყიდვის შესახებ).
- iii. შეიტანეთ მხოლოდ ის გაყიდვები, რომლებიც განხორციელდა იმპორტის თარიღიდან 90 დღის განმავლობაში.
- iv. თუ გამყიდველი დეკლარანტია დატოვეთ ველი - „გამყიდველი (სახელი/მისამართი)“ ცარიელი;
- v. არ შეიტანოთ რომელიმე გაყიდვა სადაც გამყიდველი და მყიდველი დაკავშირებულნი არიან საბაჟო კოდექსის 37 -ე მუხლის მე -4 პუნქტის შესაბამისად;
- vi. მიუთითეთ ფასი ლარით. თუ გაყიდვა განხორციელდა სხვა ვალუტით, მიუთითეთ გაცვლის კურსი, რომელიც გამოყენებული იყო კონვერტაციისთვის.

B. იდენტური ან მსგავსი საქონლის გაყიდვა საქართველოში

- vii. მიუთითეთ საქართველოში იდენტური ან მსგავსი საქონლის ნებისმიერი გაყიდვის დეტალები (რამდენადაც ეს განსაზღვრულია საბაჟო კოდექსით), რომლის შესახებაც გაქვთ ინფორმაცია. მაგალითად, შეიძლება წარსულში განახორციელეთ შესაფასებელი საქონლის იდენტური ან მსგავსი საქონლის იმპორტირება და გაყიდვა.
- viii. ზევით მითითებული ii – vi პუნქტები ასევე გამოიყენება.

საკომისიო, მოგების გადასახადი და ზოგადი ხარჯები, საქართველოში გაწეული სატრანსპორტო ხარჯები

მიუთითეთ ან საკომისიო რომლის გადახდაც წარმოებს ჩვეულებრივ ან რომლის გადახდაც შეთანხმებულია იმპორტირებული საქონლის იმავე კლასის ან სახეობის გაყიდვასთან დაკავშირებით ან რომელიც ემატება ჩვეულებრივ მოგების და ზოგად ხარჯებს ასეთ გაყიდვებთან დაკავშირებით.

მიუთითეთ ჩვეულებრივი სატრანსპორტო ხარჯები და დაზღვევა და დაკავშირებული ხარჯები, რომელთა გაწევაც ხდება საქართველოში.

ეს ჩვეულებრივი თანხები (საკომისიო ან მოგების გადასახადი და ზოგადი ხარჯები; სატრანსპორტო ხარჯები) მითითებულ უნდა იქნეს როგორც წარმოდგენილი გასაყიდი ფასის პროცენტული წილი.

საერთაშორისო სატრანსპორტო ხარჯები

მიუთითეთ საქართველოში იმპორტირებული საქონლის სატრანსპორტო, დაზღვევის და დაკავშირებული ხარჯები

დანართი 05_შედგენილი ღირებულების კითხვარი

გამოიყენება-

- შეფასების მე -5 მეთოდი

შედგენილი ღირებულების კითხვარი

ხარჯების წარდგენა	
A. ვალუტა:	_____
B. ღირებულება ან მასალების და გადამუშავების ფასი	
მირითადი მასალების ხარჯები:	_____
მუშახელის ხარჯი:	_____
საწარმოო ზედნადები ხარჯები:	_____
კონტეინერების და შეფუთვის ხარჯები:	_____
დამხმარე მასალების ლირუსტულება:	_____
	სულ: _____
C. მოგების გადასახადი და ზოგადი ხარჯები	
მოგება:	_____
ზოგადი ხარჯები:	_____
	სულ: _____
D. სატრანსპორტო და დაკავშირებული ხარჯები	
საქართველოში საქონლის ტრანსპორტირების ხარჯი:	_____

დაკავშირებული
დატვირთვის,
გადმოტვირთვის და
ხელით გადატანის ხარჯი:

დაზღვევის ხარჯი:

სულ:

მწარმოებელი (ან წარმომადგენელი)

ხელმოწერა

თარიღი

შეტყობინება მწარმოებლისთვის

ამ კითხვარის ხელმოწერით **მწარმოებელი** პასუხისმგებლობას იღებს ამ ფორმაში
წარმოდგენილი ინფორმაციის და ნებისმიერი დამატებით წარმოდგენილი დოკუმენტის
სიზუსტესა და სისრულეზე. **მწარმოებელი** ასევე გამოხატავს თანხმობას წარმოადგინოს
ნებისმიერი დამატებითი ინფორმაცია ან დოკუმენტი, რომელიც აუცილებელია საბაჟო
ღირებულების განსასაზღვრად და საბაჟო დეპარტამენტს მისცემს მწარმოებლის
ანგარიშებთან და დოკუმენტებთან წვდომის საშუალებას ნებისმიერი მომდევნო
გადამოწმების განსახორციელებლად, რომელიც შეიძლება აუცილებელი გახდეს.

ინსტრუქცია მითითებული კითხვარის შესაფერისად

ღირებულების წარდგენა

მიუთითეთ იმპორტირებული საქონლის ერთეულის ფას მითითებული შეფასებიდან გამომდინარე.

ინფორმაცია ღირებულების შესახებ უნდა ემყარებოდეს მწარმოებლის კომერციულ ანგარიშგებებს, თუ ასეთი ანგარიშგებები შესაბამისობაშია იმ ქვეყანაში მოქმედ აღრიცხვის პრინციპებთან სადაც არის წარმოებული საქონელი.

A. ვალუტა

მიუთითეთ B-D გრაფებში აღრიცხული ხარჯებისთვის გამოყენებული ვალუტა. თუ ერთზე მეტი ვალუტა იქნა გამოყენებული, მიუთითეთ დეტალებ.

B. მასალები და გადამუშავება

- i. თუ სხვაგან არ არის შეტანილი, მიუთითეთ კონტეინერების ხარჯები, რომლებიც ერთიანად მიიჩნევა საბაჟო მიზნებისთვის საქონლით და შეფუთვის ხარჯებით (მუშახელი და მასალები);
- ii. შეიტანეთ ნებისმიერი დამხმარე მასალის პროპორციულად განაწილებული ღირებულება, რომელიც მყიდველის მიერ იყო პირდაპირ ან არაპირდაპირ მოწოდებული იმპორტირებული საქონლის წარმოებაში გამოსაყენებლად.

C. მოგების და საერთო ხარჯები

- iii. შეიტანეთ ზოგადი ხარჯების სახით შესაფასებელი საქონლის წარმოების და გაყიდვის პირდაპირი და არაპირდაპირი ხარჯები რომლებიც არ იქნა შეტანილი A -ს თანახმად.
- iv. .

D. საჭრანსპორტო და დაკავშირებული ხარჯები

მიუთითეთ საქართველოში იმპორტირებული საქონლის ტრანსპორტირების ხარჯები რომლებიც უკავშირდება დატვირთვას, გადმოტვირთვას, ხელით გადატანას და დაზღვევის ხარჯი.

ფორმა 03_დეკლარაციის შემოწმების აქტი

დანართი №2-II-03

**სსიპ შემოსავლების სამსახურის
საბაჟო დეპარტამენტი**

დეკლარაციის შემოწმების აქტი №-----

1. დეკლარანტი (დასახულება/სახელი, საიდენტიფიკაციო ნომერი და მისამართი)	2. წარმომადგენელი (დასახულება/სახელი, საიდენტიფიკაციო ნომერი და მისამართი)
3. გაფორმების საბაქო ორგანო ტელ. ნომერი: ელ-ფოსტა:	4. დეკლარაციის რეგისტრაციის ნომერი და თარიღი
5. გადაწყვეტილება (დეკლარირებული საქონლის რიგითი ნომრის მიხედვით)	
5ა. დეკლარირებული საქონლის № ____ ა) დეკლარაციის შევსების სისწორის შემოწმება; საფუძველი– ბ) სეს ესნ-ის კოდის განსაზღვრის პირველადი (დოკუმენტური) შემოწმება; საფუძველი– გ) აკრძალვების, შეზღუდვების და გაცხადებულ საბაქო პროცედურაში/რეექსპორტში საქონლის მოქცევის პირობების შემოწმება; საფუძველი– დ) საგადასახადო შეღავათების გამოყენების შემოწმება; საფუძველი–	

ე) საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის შემოწმება;

საბაჟო ღირებულება : _____

საფუძველი-

☐					
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

მეთოდი 1

მეთოდი 2

მეთოდი 3

მეთოდი 4

მეთოდი 5

მეთოდი 6

ვ) იმპორტის გადასახდელის დარიცხვის შემოწმება.

საფუძველი-

განმარტება:

5ბ. დეკლარირებული საქონლის № ____

ა) დეკლარაციის შევსების სისწორის შემოწმება;

საფუძველი-

ბ) სეს ესნ-ის კოდის განსაზღვრის პირველადი (დოკუმენტური) შემოწმება;

საფუძველი-

გ) აკრძალვების, შეზღუდვების და გაცხადებულ საბაჟო პროცედურაში/რეექსპორტში საქონლის მოქცევის პირობების შემოწმება;

საფუძველი-

დ) საგადასახადო შეღავათების გამოყენების შემოწმება;

საფუძველი-

ე) საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის შემოწმება;

საბაჟო ღირებულება : _____

საფუძველი-

☐					
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

მეთოდი 1   მეთოდი 2   მეთოდი 3   მეთოდი 4   მეთოდი 5   მეთოდი 6

ვ) იმპორტის გადასახდელის დარიცხვის შემოწმება.

საფუძველი-

განმარტება:

5გ. დეკლარირებული საქონლის № __

ა) დეკლარაციის შევსების სისწორის შემოწმება;

საფუძველი-

ბ) სეს ესნ-ის კოდის განსაზღვრის პირველადი (დოკუმენტური) შემოწმება;

საფუძველი-

გ) აკრძალვების, შეზღუდვების და გაცხადებულ საბაჟო პროცედურაში/რეექსპორტში საქონლის მოქცევის პირობების შემოწმება;

საფუძველი-

დ) საგადასახადო შეღავათების გამოყენების შემოწმება;

საფუძველი-

ე) საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის შემოწმება;

საბაჟო ღირებულება : _____

საფუძველი-

☐					
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

მეთოდი 1   *მეთოდი 2*   *მეთოდი 3*   *მეთოდი 4*   *მეთოდი 5*   *მეთოდი 6*

ვ) იმპორტის გადასახდელის დარიცხვის შემოწმება.

საფუძველი-

განმარტება:

5გ. დეკლარირებული საქონლის № _____

ა) დეკლარაციის შევსების სისწორის შემოწმება;

საფუძველი-

ბ) სეს ესნ-ის კოდის განსაზღვრის პირველადი (დოკუმენტური) შემოწმება;

საფუძველი-

გ) აკრძალვების, შეზღუდვების და გაცხადებულ საბაქო პროცედურაში/რეექსპორტში საქონლის მოქცევის პირობების შემოწმება;

საფუძველი

დ) საგადასახადო შეღავათების გამოყენების შემოწმება;

საფუძველი-

ე) საბაქო ღირებულების განსაზღვრის შემოწმება;

საბაქო ღირებულება : _____

საფუძველი-

☐					
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

მეთოდი 1   *მეთოდი 2*   *მეთოდი 3*   *მეთოდი 4*   *მეთოდი 5*   *მეთოდი 6*

ვ) იმპორტის გადასახდელის დარიცხვის შემოწმება.

საფუძველი-

განმარტება:

6. შენიშვნა:

7. დეკლარაცის უფლება აქცი:

- ა) გაასაჩივროს „დეკლარაციის შემოწმების აქტი“ საქართველოს საბაჟო კოდექსის 33-ე მუხლითა და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის XIV კარით დადგენილი წესით, მისი ჩაბარებიდან 30 დღის ვადაში, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში – წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით საჩივრის შემოსავლების სამსახურში (მის: ქ.თბილისი, ვ. გორგასალის ქ. №16) წარდგენის გზით, რაც არ ართმევს პირს უფლებას აქტი გაასაჩივროს სასამართლოში, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით;
- ბ) საქონლის იმპორტის გადასახდელის გადახდის უზრუნველყოფის გარანტით გაშვების შემთხვევაში, საბაჟო ან/და საგადასახადო ვალდებულების უზრუნველყოფის თანხა უნდა იყოს საბაჟო ორგანოს მიერ შემოწმების აქტით განსაზღვრული საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ იმპორტის გადასახდელსა და დეკლარირებული საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ იმპორტის გადასახდელს შორის სხვაობის ტოლი. საბაჟო ან/და საგადასახადო ვალდებულების უზრუნველყოფის მოქმედების ვადა არ უნდა იყოს წარდგენიდან 60 კალენდარულ დღეზე ნაკლები.

8. უფლებამოსილი პირის ხელმოწერა, ადგილი და თარიღი

თარიღი: _____

ინსტრუქცია 01_ფასდაკლების შესწავლა

ზოგადი წესი

თასდაკლება მისაღებია თუ ის წარმოადგენს თანხას, რომელიც მყიდველმა რეალურად გადაიხადა ან თანახმა გადაუხადოს გამყიდველს შესათასებელი საქონლისთვის.

თასდაკლების ფორმები

მისაღები თასდაკლების გავრცელებული ფორმებია:

• თასდაკლება რაოდენობის მიხედვით ან სავაჭრო თასდაკლება

რაოდენობრივი თასდაკლება - საქონლის დიდი მოცულობის შეძენის შემთხვევაში, გამყიდველის მიერ შეთავაზებული თასდაკლება. სავაჭრო თასდაკლებას - გამყიდველის მიერ შეთავაზებული თასდაკლება იმ მყიდველთათვის, რომელიც უფრო გადამყიდველები არიან ვიდრე საბოლოო მომხმარებლები.

დეკლარანტს შეუძლია გამოიყენოს ასეთი დისკონტირებული თასი, როგორც გარიგების თასი, თუ იგი უკავშირდება იმპორტირებულ საქონელს და თასდაკლების მიღება ხდება საქონლის საბაზო ორგანოში დეკლარირებისას (ე.ი. იმპორტიორი ყიდულობს საქონლის დიდ მოცულობას და იღებს თასდაკლებას დეკლარაციის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების პროცედურაში წარდგენისას). ასეთი შემთხვევაში გადახდილი ან გადასახდელი სუფთა (ნეტო) თასი მისაღებია.

თუ მყიდველი და გამყიდველი ურთიერთდამოვიდებული პირები არიან, ასეთ შემთხვევაში თასდაკლება აგრეთვე მისაღები იქნება, თუ ეს კავშირი გავლენას არ ახდენს საქონლის თასზე.

• ფული და ადრე გადახდის თასდაკლება

ფულადი თასდაკლება არის გამყიდველის მიერ მომხმარებლის მოტივაციის საშუალება გადაიხადოს თანხა კონკრეტულ ვადაში და მაგალითად გადაიხადოს „5,000 ევროს მინუს 10% თუ ეს თანხა გადახდილი იქნება XX თარიღამდე.“

თუ მყიდველმა გამყიდველს გადაუხადა დისკონტირებული თასი იმ დროს, როცა ხდება საქონლისთვის დეკლარაციის რეგისტრაცია, მაშინ დისკონტირებული თასი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საბაზო ღირებულებისთვის.

თუ დეკლარაციის რეგისტრაციის მომენტისთვის მყიდველს ჯერ არ გადაუხდია თანხა გამყიდველისთვის, ამ დროისთვის არ იქნება ცნობილი მყიდველი მიიღებს თასდაკლებას თუ არა (ანუ გადაიხდის თუ არა მყიდველი თანხას საჭირო პერიოდში). მიუხედავად ამისა, დისკონტირებული თასი მისაღები იქნება:

- თუ თასდაკლების დონე ზოგადად მიღებულია მოცემულ სავაჭრო სექტორში;

ან

- როცა თასდაკლება უფრო მაღალია ვიდრე ჩვეულებრივ სავაჭრო სექტორში გავრცელებული თასდაკლებები, ის მიღებულ უნდა იქნეს, თუ დეკლარანტს საჭიროების შემთხვევაში შეუძლია აჩვენოს, რომ საქონელი რეალურად ისეა გაყიდული როგორც დეკლარირებულია (თაქტიურად გადახდილ ან გადასახდელ თასად) და თასდაკლება კვლავ ხელმისაწვდომია თავისუფალ ბრუნვაში გაშვების დროს.

• თასდაკლება ერთგულებისთვი

ამ ტიპის თასდაკლებას გამყიდველი სთავაზობს მყიდველს საქონლის განმეორებითი შესყიდვისთვის კონკრეტულ პერიოდში, როგორცა 10%-იანი თასდაკლება ყოველ ეჭვა

თვეში ან ნაკლებ პერიოდში.

დეკლარაცის შეუძლია ასეთი დისკონტირებული ფასის გამოყენება, როგორც გარიგების ფასის, თუ ფასდაკლება უკავშირდება იმპორტირებულ საქონელს და წარმოიქმნება საქონლის დეკლარირების მომენტისთვის.

დოკუმენტაცია

ფასდაკლების პირობები მითითებულ უნდა იქნეს კომერციულ ინვოისში და/ან გაყიდვის კონტრაქტში და/ან მყიდველის შეკვეთაში და გამყიდველის დასტურში.

მიუღებელი „ფასდაკლება“

კომერციული ინვოისი შეიძლება ეხებოდეს „ფასდაკლებას“, რომელიც ფაქტიურად მოცემულ ტვირთთან დაკავშირებული ფასდაკლება კი არ არის, არამედ წინა იმპორტთან დაკავშირებული ფასდამობაა ან სხვა კომპენსაცია (როგორიცაა მაგალითად საკომპენსაციო ან რეტროაქტიური ფასდაკლება). ეს „ფასდაკლებები“ არ უნდა იქნეს გათვალისწინებული მიმდინარე იმპორტზე.

მაგალითი

გამყიდველმა დეფექტური საქონელი მიაწოდა მყიდველს წინა გაყიდვის დროს. აღნიშნულის კომპენსაციის მიზნით, გამყიდველი დათანხმდა მიმდინარე საქონელზე ფასის 50%-ით დაკლებაზე. ეს „ფასდაკლება“ უკავშირდება წარსულში იმპორტირებულ საქონელს და ამდენად არ ჩაითვლება მისაღებად მიმდინარე იმპორტზე.

ინსტრუქცია 02_დამატებითი დოკუმენტები

ქვევით წარმოდგენილი მაგალითები არ არის ამომწურავი, მიუთითებს დოკუმენტების ტიპებზე, რომლებიც საბაჟომ შეიძლება მოითხოვოს ან რომლებიც დეკლარაცია შეიძლება წარადგინოს გარიგების გარემოებებიდან გამომდინარე.

	დოკუმენტის ტიპი	მიზანი
1	<ul style="list-style-type: none"> • საქონლის გაყიდვის ან შესყიდვის ხელშეკრულება, ასეთის არსებობის შემთხვევაში • შესყიდვის შეკვეთა და მისი დადასტურება • შესაბამისი კორესპონდენცია მყიდველსა და გამყიდველს შორის (მოლაპარაკებები) • გამყიდველის ფასთა ჩამონათვალი 	<p>ქვეით ჩამოთვლილის შემოწმება-</p> <ul style="list-style-type: none"> • მყიდველის და გამყიდველის იდენტიფიკაცია; • წებისმიერი შეთანხმება მყიდველსა და გამყიდველს შორის განხორციელებულ ან განსახორციელებელ გადახდასთან დაკავშირებით ინვოისის ფასის გარდა, როგორიცაა მაგალითად ავანსი, საკომისიო, მოგების განაწილება, გადახდები მესამე მხარის სასარგებლოდ და ა.შ. ; • წებისმიერი ფასდაკლება ან კომპენსაცია; • ვალუტა, რომლითაც ხდება ფასის გადახდა; • გადახდის პირობები; • შეთანხმებული ფიქსირებული გაცვლითი კურსი ვალუტის კონვერტაციისთვის; • იმპორტის შემდეგ განხორციელებული ღონისძიებები; • მყიდველის თავისუფლების წებისმიერი სახელშეკრულებო შეზღუდვა განკარგოს ან გამოიყენოს საქონელი; • დეტალური ინფორმაცია წებისმიერ დამხმარე მასალებთან ან მომსახურებასთან დაკავშირებით, რომელთა მიწოდებაც განხორციელდა უფასოდ ან შემცირებულ ფასად, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, მყიდველის მიერ საქონლის წარმოებასთან დაკავშირებით; • კონტრაქტები და სხვა დოკუმენტები იმპორტირებული საქონლის წარმოების უფლებასთან დაკავშირებით.
2	საქონლის სატრანსპორტო დოკუმენტები, მათ შორის -	<p>ქვეით ჩამოთვლილის შემოწმება-</p> <ul style="list-style-type: none"> • მიწოდების პირობები;

დოკუმენტის ტიპი	მიზანი
<ul style="list-style-type: none"> CMR (საერთაშორისო ავტოსაგზაო ზედდებული), საპარო ზედდებული, სატრანსპორტო ზედდებული (კონოსამენტი), საერთაშორისო სარკინიგზო კონისამენტი 	<ul style="list-style-type: none"> მიწოდების ღირებულება საქონლის საქართველოში შესვლის წერტილამდე (მაგ., საზღვრამდე); ტრანსპორტირების ხარჯები საქართველოში შესვლის წერტილის შემდეგ (მაგ., საზღვრიდან თბილისამდე); ან გადაზიდვის ხარჯები, როგორიცაა მაგალითად კონტეინერის დატვირთვის და გადმოტვირთვის და საპორტო ხარჯები.
<p>3 საერთაშორისო სატრანსპორტო ხარჯებთან დაკავშირებული დოკუმენტები (სადაც მყიდველი ახდენს ტრანსპორტის ორგანიზებას), მაგალითად-</p> <ul style="list-style-type: none"> ფრახტის ხელშეკრულება ფრახტის ანგარიში სატრანსპორტი ზედნადები ქვითრები საბანკო გადახდის ჩანაწერები 	ქვეით ჩამოთვლილის შემოწმება- <ul style="list-style-type: none"> მიწოდების პირობები; მიწოდების ღირებულება საქონლის საქართველოში შესკულის წერტილამდე (მაგ., საზღვრამდე); ტრანსპორტირების ხარჯები საქართველოში შესვლის წერტილის შემდეგ (მაგ., საზღვრიდან თბილისამდე)
<p>4 სადაზღვეო პოლიტიკა ან დაზღვევის სერტიფიკატი საქონლის საერთაშორისო ტრანსპორტირებისთვის (სადაც მყიდველი უზრუნველყოფს დაზღვევას)</p>	საქონლის დაზღვევის ხარჯების შემოწმება
<p>5 კონტრაქტები, სალიცენზიონ ხელშეკრულებები ან სხვა დოკუმენტები საქონელთან დაკავშირებული ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებისან მიმსროებით</p>	გარკვევა უნდა შედიოდეს თუ არა როიალტის გადახდა საბაჟო ღირებულებაში, და თუ ასეა რამდენად
<p>6 ხელშეკრულება სააგენტოსთან</p>	თუ მესამე მსარე აგენტი ან შუამავალი ჩართულია გაყიდვაში მყიდველსა და გამყიდველს შორის, უნდა გაირკვეს აქვს თუ

დოკუმენტების ტიპი(ები)	მიზანი
	არა ადგილი საკომისიოს ან საშუალებლის დამატებას ან ხომ არ ხდება შესყიდვის საკომისიოსგან გათავისუფლება
7 მყიდველის ბუღალტრული ჩანაწერები	გამყიდველისთვის გადახდილი ფაქტიური თანხების შემოწმება
8 მყიდველის ბუღალტრული ჩანაწერები, როგორებიცაა <ul style="list-style-type: none"> • ფულადი გზავნილები • სატელეგრაფო გზავნილები • აკრედიტივი, • თამასურებელი • სადებეტო ავიზო	გამყიდველისთვის გადახდილი ფაქტიური თანხების შემოწმება

ინსტრუქცია 03_შეფასების წესების გამოყენება კონკრეტულ შემთხვევებში

1. “უფასო” საქონელი

თუ საქონლის მიწოდება ხდება უფასოდ, პირველი მეთოდი (გარიგების ფასის მეთოდი) არ შეიძლება იქნეს გამოყენებული, რადგან საქონელი არ ეჭვემდებარება საექსპორტო გაყიდვას. შესაბამისად, ალტერნატიული შეფასების მეთოდები უნდა იქნეს გამოყენებული თანმიმდევრულად, კერძოდ:

- მე-2 ან მე-3 მეთოდი, თუ ადგილი აქვს იდენტური ან მსგავსი საქონლის იმპორტს;
- მე-4 მეთოდი, თუ ინფორმაცია ხელმისაწვდომია იმპორტირებული საქონლის ან იდენტური ან მსგავსი საქონლის გაყიდვასთან დაკავშირებით მომხმარებელზე საქართველოში, რომელიც არ წარმოადგენს დაკავშირებულ მხარეს.
- მე-5 მეთოდი თუ ინფორმაცია ხელმისაწვდომია იმპორტირებული საქონლის საწარმოო ხარჯებთან დაკავშირებით.

ჩვეულებრივ, თუ აუცილებელია საქონლის ღირებულების განსაზღვრა მე-6 მეთოდით, ისეთი ფასის უნდა იქნეს აღებული, რომელიც გადაიხდებოდა საქონლის შესყიდვის შემთხვევაში. ეს შეიძლება დასაბუთდეს მაგალითად:

- მიმწოდებლის მიმდინარე ფასთა ჩამონათვალის ასლით საქართველოში გაყიდული საქონლისთვის, ან
- მიმწოდებლის განცხადებით საქონლის ღირებულების შესახებ

უველა შემთხვევაში, საქართველოში საქონლის ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული ფრახტი, დაზღვევა და დატვირთვა-გადმოტვირთვის ხარჯები შეტანილ უნდა იქნეს საბაჟო ღირებულებაში.

2. “უფასოდ” ჩასანაცვლებელი საქონელი

იმპორტირებული საქონელის ბუნებიდან გამომდინარე, თუ ადვილი შესაძლებელია მათი დაზიანება ან სასაქონლო სახის გაუარესება საქართველოში ტრანსპორტირებისას (მაგალითად ახლად გამოჩენილი წიწილები), გამყიდველმა შესაძლოა იმავე ტვირთს დაამატოს ასეთი საქონლის გარკვეული რაოდენობა „უფასოდ“, ჩასანაცვლებელი საქონლის სახით. ასეთ შემთხვევებში შეიძლება ჩაითვალოს რომ კონტრაქტით განსაზღვრული გასაყიდი ფასი ფარავს ტრანსპორტირებული საქონლის სრულ რაოდენობას (მათ შორის, „უფასო“ ჩამნაცვლებელ საქონელს). კომერციული ინვოისი ან გაყიდვის სხვა დოკუმენტი უნდა მიუთითებდეს, რომ დამატებითი საქონელი დამატებულია ასეთი მიზნით. მეორე მხრივ, გამყიდველმა შეიძლება განახორციელოს ჩასანაცვლებელი საქონლის „უფასო“ მიწოდება მყიდველისთვის ცალკე (ე.ი. მას შემდეგ რაც მყიდველი აცნობებს გამყიდველს გარკვეული რაოდენობის დაზიანების შესახებ). ასეთ შემთხვევაში საქონელი უნდა შეფასდეს როგორც ნებისმიერი სხვა „უფასო“ საქონელი (იხ. წინა პუნქტი). საბაჟო ღირებულება შეიძლება ემყარებოდეს საქონლის ერთეულის ფასს საწყის გარიგებაში.

3. დაზიანებული საქონელი

თუ საქონელი დაზიანდა მყიდველსა და გამყიდველს შორის ხელშეკრულების გათვორმების შემდეგ, მაგრამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებამდე (მაგალითად, საქონელი დაზიანდა საქართველოში ტრანსპორტირების დროს), შესაძლებელია საბაჟო ღირებულების კორექტირება საქონლის დაზიანების გათვალისწინებით.

ასეთ შემთხვევაში დეკლარანტმა უნდა წარმოადგინოს საქონლის დაზიანების დასაბუთება, მაგალითად:

- საქონლის დასაბრუნებელი ზედდებული გამყიდველისგან; და/ან
- ცნობა დაზიანების შესახებ; და/ან
- დამოუკიდებელი ექსპერტის დასკვნა; და/ან
- მზღვეველის ან გადამზიდავის გაცემული დოკუმენტი საქონლის დაზიანებასთან დაკავშირებით

ზემოაღნიშნული არ წარმოადგენს ამომწურავ ჩამონათვალს.

საქონლის საბაჟო ღირებულება შეიძლება გამოთვალოს:

- გადახდილი ან გადასახდელი თავდაპირველი ფასის პროცენტული განაწილებით ზიანის გათვალისწინებით;
- გადახდილი ან გადასახდელი ფასის გამოყენებით თუ გამყიდველი ამცირებს ფასს ზარალის ან ზიანის შედეგად;
- თავდაპირველად გადახდილი ან გადასახდელი სრული ფასის გამოყენებით, რომლის შემცირებაც ხდება ერთ-ერთი ქვევით ჩამოთვლილით

- ექსპერტის მიერ დაზიანების შეფასება; ან
- შეკეთების ან რემონტის ხარჯი; ან
- დაზღვევის გადახდა

4. ტვირთის ნაწილის დაკარგვა

(ტვირთის დანაკლისით მიღება)

ა) ტვირთის დანაკლისით მიღება გამოწვეულია გამყიდველის მიერ
როდესაც იმპორტიორი აღმოაჩენს, რომ რეალურად გამოგზავნილი საქონლის რაოდენობა (მაგ., 900 ერთეული) შეკვეთილ რაოდენობაზე ნაკლებია (მაგ., 1000 ერთეული), საბაჟო ღირებულება ნებისმიერ შემთხვევაში დამყარებული იქნება კომერციულ დოკუმენტებში განსაზღვრულ შესყიდვის ფასზე (1000 ერთეულზე). თუმცა, დეკლარაციანტმა შესაძლოა საბაჟოს წარუდგინოს წერილობითი მოთხოვნა საბაჟო ღირებულების კორექტირებისთვის. ასეთი მოთხოვნა შეიძლება გამყარებულ იქნეს აღნიშნული დანაკლისის დამადასტურებელი დოკუმენტებით, მაგალითად როგორიცაა,

- გამყიდველის მიერ გაცემული ინვოისის წინა ინვოისის მითითებით; და/ან
- ექსპორტის ქვეყნის მიერ გაცემული საბაჟო დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს ექსპორტირებული საქონლის რაოდენობის კორექტირებას; და/ან
- საბაზო დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს დანაკლისს საქონელზე გადახდილი თანხის ანაზღაურებას და/ან
- გამყიდველის დასტური, რომ ზედმეტად გადახდილი თანხა ჩათვლილი იქნება მომავალში მოწოდებული საქონლის ღირებულებაში და ა.შ.

ბ) ტვირთის დანაკლისი გამოწვეულია გადამზიდავის/მომწოდებლის მიერ

როდესაც ერთი ტრანზაქციით შეძენილი ტვირთის ნაწილი თავისუთალ მიმოქცევაში გაშვებამდე დაიკარგა, დეკლარაციის მოთხოვნის საფუძველზე საქონლის გარიგების ფასი პროპორციულად გაანგარიშდება შესყიდული საქონლის მთლიანი რაოდენობის ფასის საფუძველზე.

ასეთი მოთხოვნა შეიძლება გამყარებულ იქნეს ტვირთის დაკარგვის დამადასტურებელი დოკუმენტებით, მაგალითად როგორიცაა, -

- გადამზიდავის/მომწოდებლის მიერ გაცემული წერილი, სადაც მითითებულია დაკარგული ტვირთის ადგილმდებარეობა და მისი მოწოდების შესაძლებლობა; და/ან
- დაკარგული ტვირთის საფასურის ანაზღაურების დოკუმენტი

მაგალითი

გერმანიიდან მყიდველი ყიდულობს საქონლის 10,000 ერთეულს 5000 ევროდ.

გაფორმების დროს აღმოჩნდა, რომ დაიკარგა საქონლის 2000 ერთეული. დეკლარაცია წარმოადგინა:

ა) გადამზიდავის/მომწოდებლის წერილი, რითაც დასტურდება რომ ტვირთის ნაწილი ჩატვირთვის დროს (ძირითადად ასეთ შემთხვევას ადგილი აქვს ევროკონექტის ქსელით ან სხვა კონსოლიდირებული გადაზიდვის დროს) დაიკარგა ან აერიათ სხვა ტვირთში საწყობში და განახორციელებულ მის დაბრუნებას; ან

ბ) დაკარგული ტვირთის საფასურის ანაზღაურების დოკუმენტი ან დასტური საფასურის ანაზღაურების თაობაზე

ასეთ შემთხვევებში საქონლის ღირებულება, რომელიც თავისუთალ მიმოქცევაში

გაშვების მიზნითაა დეკლარირებული (მაგ., 8000 ერთეული) განისაზღვრება

პროპორციულად საქონლის ერთეულიდან გამომდინარე

10 000 ერთეული ----- 5 000 ევრო

8 000 ერთეული ----- X ევრო

X = 8000 x 5000 = 4 000 ევრო

10000

შენიშვნა: თუ წარმოდგენილი დოკუმენტების მიხედვით არ ივეთება დაკარგული საქონლის დაბრუნების შესაძლებლობა, ან დაკარგული საქონლის საფასურის ანაზღაურება, დეკლარაციის მომართვის საფუძველზე საბაჟო ორგანოს შეუძლია შეცვალოს სასაქონლო პარტიის რაოდენობა, ხოლო თაქტობრივად გადახდილი ან გადასახდელი თასი პროპორციულად გადანაწილდება წარმოდგენილი ტვირთის ერთეულებზე. ჩვენი მაგალითის შემთხვევაში, საქონლის რაოდენობა გახდება 8 000 ერთეული, ღირებულება დარჩება 5 000 ევრო.

5. იმპორტირებული საქონელი მყიდველის მიერ შეკვეთილი საქონლისგან განსხვავებულია

თუ გამყიდველის მიერ საქართველოში მიწოდებული საქონელი განსხვავებულია მყიდველის მიერ შეკვეთილისგან (მაგალითად, მამაკაცის პერანგები ქალის ბლუზონების ნაცვლად), გარიგების მეთოდი ვერ იქნება გამოყენებული. მყიდველი და გამყიდველი ვერ შეთანხმდნენ თაქტიურად ექსპორტირებული „საქონლისთვის გადახდილ ან გადასახდელ თასთან“ დაკავშირებით (ისინი შეთანხმებულნი არიან საქონლის თასზე, რომელიც არ იქნა მიწოდებული).

ასეთ შემთხვევებში, მიმდევრობით უნდა იქნეს გამოყენებული შეთასების ალტერნატიული მეთოდები. თუ მე-ნ მეთოდამდე (სარეზერვო მეთოდი) მივიდნენ, შესაძლოა მყიდველსა და გამყიდველს შორის იმპორტის შეძლება შეთანხმებული თასი მისაღები იყოს. თუმცა, აღსანიშნავია, რომ თასი შეიძლება ასახავდეს ან გამყიდველის მიერ კომპენსირების ელემენტს ან თაქტს, რომ გამყიდველს სურს მისთვის საქონლის დაბრუნების ხარჯის თავიდან აცილება, ან ორივეს.

6. ნაწილობრივი მიწოდება

თუ ერთი და იგივე საქონლის დიდი რაოდენობის შესყიდვა ხდება ერთჯერადი თვერაციით, შესაძლოა რომ საბაჟო დეკლარაცია შედგენილ იქნეს საქონლის მხოლოდ ნაწილისთვის.

მაგალითი:

მყიდველი ყიდულობს საქონლის 10,000 ერთეულს 5000 ევროდ. გამყიდველი განახორციელებს საქონლის ნაწილობრივ მიწოდებას 3 თვიანი პერიოდის განმავლობაში 2,000 ერთეულის შემცველი პარტიით.

ასეთ შემთხვევებში საქონლის ღირებულება, რომელიც თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების მიზნითაა დეკლარირებული (მაგ., 2000 ერთეული) განისაზღვრება მთლიანად გადახდილი ან გადასახდელი თასის პროპორციული წილით.

ასეთი მიდგომა გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ მაშინ თუ საქონელი იმპორტირებულია იმავე მყიდველის მიერ და გაყიდული საქონელი იდენტურია.

7. საპროცენტო ხარჯები

მყიდველმა შესაძლოა საქონელი შეიძინოს კრედიტით გამყიდველისგან და დათანხმდეს გამყიდველისთვის საქონლის შესყიდვის თასის და ასევე თინანსური ხარჯის გადახდას. ასეთი საპროცენტო ხარჯები შეიძლება არ შევიდეს იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულებაში თუ:

- ა) თინანსური შეთანხმება განხორციელდა წერილობით;
- ბ) საჭიროების შემთხვევაში, მყიდველს შეუძლია აჩვენოს, რომ ასეთი საქონელი თაქტიურად იყიდება დეკლარირებულ, როგორც თაქტიურად გადახდილ ან გადასახდელ თასად;
- გ) მოთხოვნილი პროცენტის განაკვეთი არ აღემატება ასეთი გარიგებებისთვის ქვეყანაში არსებულ დონეს, როცა დაფინანსების გამოყოფა ხდება.

8. გაქირავებული საქონელი

ზოგადად ქირავნობის ხელშეკრულებით იმპორტირებული საქონელი არ შეიძლება შეთვასდეს პირველი მეთოდით (გარიგების ფასი), რადგან საქონელი არ იყიდება საქსპორტოდ. თანმიმდევრობით უნდა იქნეს გამოყენებული ალტერნატიული მეთოდები (2-დან 6-მდე), საბაჟო ღირებულების განსასაზღვრად.

პრაქტიკაში უმეტეს შემთხვევებში მე-6 მეთოდი (სარეზერვო მეთოდი) იქნება ასეთი საქონლის მიმართ გამოსაყენებელი შეთვასების მეთოდი. მე-6 მეთოდის გამოყენებით გაქირავებული საქონლის საბაჟო ღირებულება შეიძლება განისაზღვროს წლიური ქირავნობის ღირებულების ნამრავლით იმპორტირებული საქონლის სავარაუდო ექსპლოატაციის ვადაზე.

მაგალითი:

იმპორტირებულ საქონელს წარმოადგენს სასურსათო პროდუქტების შესაფუთი მანქანა. ქირავნობის ხელშეკრულება იმპორტიორისგან მოითხოვს რომ ექსპორტიორს გადაუხადოს (მანქანა-დანადგარის მფლობელს) თვეში 5,300 ევრო ქირის სახით. ქირავნობის პერიოდი 1 წელია და შესაძლებელია მისი განახლება. მანქანის ექსპლოატაციის ვადა შეთვასებულია 36 თვედ. საბაჟო ღირებულება 190,800 ევრო ($36 \times 5,300$). თუ საპროცენტო ხარჯი შეტანილია ქირის გადასახადში ის შეიძლება გამოირიცხოს საბაჟო ღირებულებიდან (იხ. წინა თავი). ასეთ შემთხვევებში აუცილებელია გამოთვლილ იქნეს საქონლის „ფულადი“ ფასი. ეს ხორციელდება ფორმულის გამოყენებით. არსებობს 2 ფორმულა, რომლებიც შეიძლება იქნეს გამოყენებული იქიდან გამომდინარე ქირის გადახდა ხდება წინასწარ თუ ნაწილ-ნაწილ, შემდეგნაირად -

თუ ქირის გადახდა ხდება ნაწილ-
ნაწილ-
 $R(Q^n - 1)$
 $Q^n (Q - 1)$

თუ ქირის გადახდა ხდება წინასწარ –
 $R(Q^n - 1)$
 $Q^{n-1} (Q - 1)$

სადაც-

$R =$ ყოველთვიური ქირაა

$Q = 1+i$, სადაც i წარმოადგენს ყოველთვიურ საპროცენტო განაკვეთს

$N =$ გადახდების რაოდენობა მანქანა-დანადგარების ექსპლუატაციის პერიოდის განმავლობაში

მაგალითი:

ზევით მოყვანილ მაგალითში იმპორტირებული სასურსათო პროდუქტების შესაფუთი მანქანის შესახებ დეკლარანტმა საბაჟოს მიაწოდა დოკუმენტები, რომლებიც მიუთითებს, რომ ექსპორტიორმა ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ქირავნობის გადახდებში შეიტანა წლიური საპროცენტო განაკვეთი - 9% (ან 0.0075 თვეში). საბაჟო ღირებულება შეიძლება განისაზღვროს შემდეგნაირა

თუ ქირის გადახდა ხდება ნაწილ- ნაწილ-	თუ ქირის გადახდა წარმოებს წინასწარ
<u>$5300 (1.0075^{36} - 1)$</u> =	<u>$5300 (1.0075^{36} - 1)$</u> =
$1.0075^{36} (1.0075 - 1)$	$1.0075^{36-1} (1.0075 - 1)$
<u>$5300 (1.3086-1)$</u> =	<u>$5300 (1.3086-1)$</u> =
$1.3086 (1.0075 - 1)$	$1.2989 (1.0075 - 1)$
<u>$5300 \times .3086$</u> =	<u>$5300 \times .3086$</u> =
1.3086×0.0075	1.2989×0.0075
<u>$1,635.58$</u> =	<u>$1,635.58$</u> =
0.0098	0.0097
166,896	168,616

9. მეორადი ან ნახმარი საქონელი

თუ წარმოებს მეორადი ან ნახმარი საქონლის გაყიდვა და 1-ლი მეთოდის პირობები (გარიგების ფასი) დაკმაყოფილებულია, შეთვასების ეს მეთოდი გამოყენებულ უნდა იქნეს მიუხედავად იმისა საქონელი იმპორტირებულია სავაჭროდ თუ კერძო მოხმარებისთვის.

ისეთ გარემოებებში, სადაც არ არსებობს გაყიდვის ფასი, 1-ლი მეთოდი (გარიგების ფასი) ვერ იქნება გამოყენებული. ასევე, თუ პირის მიერ იმპორტირებული საგანი, რომელიც აღნიშნული პირის საკუთრებაში და სარგებლობაშია შეთვასებად პერიოდში იმპორტამდე, გარიგების ფასის მეთოდი არ შეიძლება იქნეს გამოყენებული. ფასი უნდა განისაზღვროს შეთვასების აღტერნატიული მეთოდების რიგრიგობით გამოყენებით. თუ გამოიყენება მე-6 მეთოდი, საბაჟო ღირებულება შეიძლება დაემცაროს საქონლის შესაძენ ფასასა და გამოყენების შედეგად ფასის დანაკარგის სხვაობას.

10. შემდგომ გაყიდვას დაქვემდებარებული საქონელი საქონელი

იმპორტამდე შეიძლება რამდენჯერმე გაიყიდოს. ასეთ შემთხვევებში კომერციულ ჯაჭვში განხორციელებული ბოლოონ გაყიდვა საქონლის საქართველოში ჩამოტანამდე მიჩნეული იქნება გასაყიდ ფასად საბაჟო შეთვასების მიზნებისთვის.

11. საქონლის გარანტით გაშვება

საბაჟო დეკლარაციას განესაზღვრა ყვითელი/წითელი დერეფანი, რისვის კრიტერიუმითსაბაჟო ღირებულების კონტროლი. დეკლარირებულმა იმპორტის გადასახდელმა შეადგინა 50 000 ლარი.

ა) საქონლის გარანტით გაშვება საბაჟო ღირებულების კონტროლის პროცესში
 ა.ა) თუ შეტყობინება ფორმა 01 (შეტყობინება დეკლარაციის შემოწმების დაწყების შესახებ) ჩაბარების შემდეგ, გაფორმების დასრულების პროცედურა ჭიანურდება ერთ

საათზე მეტი დროით და დეკლარანტს არ აქვს სხვა შეტყობინება (დეკლარირებული მონაცემების შესაძლო უარყოფის და დამატებითი ინტორმაციის მოთხოვნის თაობაზე) ჩაბარებული, მას შეუძლია მიმართოს საბაჟო ორგანოს წერილობით ელექტრონულად ან კანცელარიის მეშვეობით საქონლის გატანის შესახებ.

- მებაჟუ ოფიცერმა, მოთხოვნის მიღების შემდეგ უნდა:

ა) დაადგინოს საჭიროა თუ არა საქონლის დათვალიერება ან/და სინჯების ან/და ნიმუშების აღება;
ბ) განსაზღვროს შეუძლია თუ არა საბაჟო ღირებულების გონივრულად მიახლოებული მნიშვნელობებით (მაგ. იგივე ან მსგავსი საქონლის ფასები ინტერნეტში; ადგილობრივ ბაზარზე გაყიდული იგივე ან მსგავსი საქონლის ფასიდან გონივრული მოგების და ხარჯების გამოქვითვით და ა.შ.) განსაზღვრა. - თუ მებაჟუ ოფიცერმა ვერ დაადგინა საქონლის სავარაუდო საბაჟო ღირებულება, ის აგზავნის შეტყობინება ფორმა 02-ს, რითაც აცნობებს დეკლარანტს დეკლარირებული ღირებულების შესაძლო უარყოფის შესახებ და დამატებით მოითხოვს დოკუმენტაციებს და ინტორმაციას, ხოლო შეტყობინების მე-6 გრაფაში მიუთითებს გარანტიით უზრუნველსაყოფად საჭირო თანხის ოდენობის დადგენის შეუძლებლობის თაობაზე და დამატებითი დოკუმენტების ან/და ინტორმაციის მიღების შემდეგ, კვლავ განიხილავს გარანტიით გაშვების შესაძლებლობას.

- თუ მებაჟუ ოფიცერმა დაადგინა საბაჟო ღირებულება და გადასახდელმა შეადგინა 60 000ლარი, იგი აგზავნის შეტყობინება ფორმა 02-ს, რითაც აცნობებს დეკლარანტს დეკლარირებული ღირებულების შესაძლო უარყოფის შესახებ და დამატებით მოითხოვს დოკუმენტაციებს და ინტორმაციას, ხოლო შეტყობინების მე-6 გრაფაში მიუთითებს გარანტიით უზრუნველსაყოფად საჭირო თანხის ოდენობის დადგენის შეუძლებლობის თაობაზე და დამატებითი დოკუმენტების ან/და ინტორმაციის მიღების შემდეგ, კვლავ განიხილავს გარანტიით გაშვების შესაძლებლობას. - თუ მებაჟუ ოფიცერმა დაადგინა საბაჟო ღირებულება და გადასახდელმა შეადგინა 60 000ლარი, იგი აგზავნის შეტყობინება ფორმა 02-ს, რითაც აცნობებს დეკლარანტს დეკლარირებული ღირებულების შესაძლო უარყოფის შესახებ და დამატებით მოითხოვს დოკუმენტაციებს და ინტორმაციას, ხოლო შეტყობინების მე-6 გრაფაში მიუთითებს გარანტიით უზრუნველსაყოფად საჭირო თანხის ოდენობას, 10 000ლარს.
- გარანტიის წარმოდგენის შემდეგ (გარანტიის მოქმედების ვადა არ უნდა იყოს 60 დღეზე ნაკლები) საბაჟო დეკლარაციის 31-ე გრაფაში ჩაიწერება აღნიშვნა „გაშვება ნებადართულია გარანტიით“, დეკლარაციის ველში „თანხლები საბუთები“, ჩაიწერება გარანტიის კოდი, ნომერი და გაცემის თარიღი, დეკლარაციას საბაჟო ღირებულების ცვლილების გარეშე მიენიჭება A - ნომერი და ხორციელდება საქონლის გაშვება.

- მებაჟუ ოფიცერი მოთხოვნის მიღების შემდეგ, უნდა:

ა. დაადგინოს საჭიროა თუ არა საქონლის დათვალიერება ან/და სინჯების ან/და ნიმუშების აღება;
ბ. განსაზღვროს შეუძლია თუ არა საბაჟო ღირებულების გონივრულად მიახლოებული მნიშვნელობებით (მაგ. იგივე ან მსგავსი საქონლის ფასები ინტერნეტში; ადგილობრივ ბაზარზე გაყიდული იგივე ან მსგავსი საქონლის ფასიდან გონივრული მოგების და ხარჯების გამოქვითვით და ა.შ.) განსაზღვრა.

- თუ მებაჟუ ოფიცერმა ვერ დაადგინა საქონლის სავარაუდო საბაჟო ღირებულება, ის აცნობებს დეკლარანტს (გადამხდელის გვერდის მეშვეობით) გარანტიით უზრუნველსაყოფად საჭირო თანხის ოდენობის დადგენის შეუძლებლობის თაობაზე და დამატებითი დოკუმენტების ან/და ინფორმაციის მიღების შემდეგ, კვლავ განიხილავს გარანტიით გაშვების შესაძლებლობას.
- თუ მებაჟუ ოფიცერმა დაადგინა სავარაუდო იმპორტის გადასახდელი, რომელმაც შეადგინა 60 000 ლარი, ის აცნობებს დეკლარანტს (გადამხდელის გვერდის მეშვეობით) გარანტიით უზრუნველსაყოფად საჭირო თანხის ოდენობას - 10 000 ლარს;
- გარანტიის წარმოდგენის შემდეგ (გარანტიის მოქმედების ვადა არ უნდა იყოს 60 დღეზე ნაკლები) საბაჟო დეკლარაციის 31-ე გრაფაში ჩაიწერება აღნიშვნა „გაშვება ნებადართულია გარანტიით“, დეკლარაციის ველში „თანხლები საბუთები“, ჩაიწერება გარანტიის კოდი, ნომერი და გაცემის თარიღი, დეკლარაციას საბაჟო ღირებულების ცვლილების გარეშე მიენიჭება A - ნომერი და ხორციელდება საქონლის გაშვება.

ბ) საქონლის გარანტიით გაშვება საბაჟო ღირებულების კონტროლის განხორციელების შემდეგ

საბაჟო დეკლარაციას განესაზღვრა ყვითელი/წითელი დერეფანი, რისკის კრიტერიუმით საბაჟო ღირებულების კონტროლი. დეკლარირებულმა საბაჟო ღირებულებამ შეადგინა 50 000 ლარი.

- მებაჟუ ოფიცერმა დაასრულა საქონლის საბაჟო ღირებულების კონტროლი, შეადგინა ფორმა 03_დეკლარაციის შემოწმების აქტი, შემოწმების აქტის მიხედვით იმპორტის გადასახდელმა შეადგინა 80 000 ლარი. აქტი გადაეგზავნა დეკლარანტს ელექტრულად ან ჩაბარდა ხელზე. დეკლარანტი არ დაეთანხმა განსაზღვრულ ღირებულებას და დასარიცხ იმპორტის გადასახდელს, წარმოადგინა 30 000 ლარით უზრუნველყოფილი გარანტია.
- გარანტიის წარმოდგენის შემდეგ (გარანტიის მოქმედების ვადა არ უნდა იყოს 60 დღეზე ნაკლები და წარმოდგენილი უნდა იყოს მებაჟუ ოფიცირის მიერ დათქმულ ვადაში) საბაჟო დეკლარაციის 31-ე გრაფაში ჩაიწერება აღნიშვნა „გაშვება ნებადართულია გარანტიით“, დეკლარაციის ველში „თანხლები საბუთები“, ჩაიწერება გარანტიის კოდი, ნომერი და გაცემის თარიღი, დეკლარაციას მიენიჭება A - ნომერი და საბაჟო დეკლარაციაში ღირებულების ცვლილების გარეშე ხორციელდება საქონლის გაშვება.
- დავის განმხილველი ორგანოს ან სასამართლოს გადაწყვეტილება, თუ:

ა. თანხვედრაშია დეკლარანტის მიერ განსაზღვრულ საბაჟო ღირებულებასთან, საბაჟო დეკლარაციის 31-ე გრაფიდან ტექსტი „გაშვება ნებადართულია გარანტიით“ წაიშლება, დეკლარაციის ველში „თანხლები საბუთები“ ჩაიწერება დავების/სასამართლოს გადაწყვეტილება, განხორციელდება გარანტიის დახურვის პროცედურა

ბ. თანხვედრაშია საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრულ საბაჟო ღირებულებასთან, საბაჟო დეკლარაციის 31-ე გრაფიდან ტექსტი „გაშვება ნებადართულია გარანტიით“ წაიშლება, დეკლარაციის ველში „თანხლები საბუთები“ ჩაიწერება დავების/სასამართლოს გადაწყვეტილება და საბაჟო დეკლარაციაში განხორციელდება საბაჟო ღირებულების ცვლილება შემოწმების აქტის საფუძველზე. თუ დეკლარანტმა არ წარმოადგინა გადახდის ქვითარი, დავალიანება დაითარება გარანტიის მეშვეობით. გადახდის ქვითონის წარმოდგენის შემთხვევაში, განხორციელდება გარანტიის დახურვის პროცედურა.

შენიშვნა:

- ა. დავების ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, ან გასაჩივრების ვადის გასვლის შემდეგ გარანტიის ვადის გასვლამდე, შემოწმების აქტის საფუძველზე ხორციელდება საბაჟო დეკლარაციაში ცვლილებები, ასევე ჩასწორდება 31-ე გრატა „გაშვებულია გარანტიით“ ჩანაწერი და დეკლარაცია გადაეგზავნება ან ხელზე ჩაბარდება დეკლარანტს;
- ბ. საბაჟო ღირებულების კონტროლის პროცესში, გარანტიით გაშვებული საქონლის შემთხვევაში, საბოლოო ღირებულების განსაზღვრის და დეკლარაციის შემოწმების აქტის ჩაბარების შემდეგ, თუ დეკლარანტი არ ეთანხმება აქტში მითითებულ მონაცემებს, გასაჩივრების პროცედურა იგივე თანმიმდევრობით განხორციელდება, როგორც „ბ“ მაგალითშია განხილული.